

Zákon o sociálně-právní ochraně dětí 2020 - úplné znění online (zákon č. 359/1999 Sb.)

359

ZÁKON

ze dne 9. prosince 1999

o sociálně-právní ochraně dětí

Parlament se usnesl na tomto zákoně České republiky:

ČÁST PRVNÍ

ÚVODNÍ USTANOVENÍ

§ 1

Předmět úpravy

(1) Tento zákon upravuje sociálně-právní ochranu dětí a zaopatření zletilých nebo plně svéprávných fyzických osob po zániku pěstounské péče nebo ústavní výchovy.

(2) Sociálně-právní ochranou dětí (dále jen "sociálně-právní ochrana") se rozumí zejména

- a) ochrana práva dítěte na příznivý vývoj a řádnou výchovu,
- b) ochrana oprávněných zájmů dítěte, včetně ochrany jeho jmění,
- c) působení směřující k obnovení narušených funkcí rodiny,
- d) zabezpečení náhradního rodinného prostředí pro dítě, které nemůže být trvale nebo dočasně vychováváno ve vlastní rodině.

(3) Nedotčeny zůstávají zvláštní právní předpisy, které upravují též ochranu práv a oprávněných zájmů dítěte.

(4) Tento zákon se použije na právní vztahy, které nejsou upraveny přímo použitelným předpisem Evropské unie v oblasti dávek pěstounské péče nebo zaopatřovacího příspěvku⁵⁵).

§ 2

(1) Pro účely tohoto zákona se dítětem rozumí nezletilá osoba.¹⁾ V případě nezletilých dětí, které nabyly plné svéprávnosti, se sociálně-právní ochrana poskytuje pouze v rozsahu stanoveném v § 8 odst. 1, § 10 odst. 1 písm. e), § 10 odst. 3 písm. a), b), § 29, § 32 odst. 4, § 33 a 34. Při poskytování sociálně-právní ochrany v těchto případech je příslušný orgán sociálně-právní ochrany povinen plně respektovat vůli dítěte, které nabylo plné svéprávnosti.

(2) Sociálně-právní ochrana se poskytuje dítěti, které na území České republiky

- a) má trvalý pobyt,
- b) má podle zvláštního právního předpisu^{1a)} upravujícího pobyt cizinců na území České republiky povolen trvalý pobyt nebo je hlášeno k pobytu na území České republiky po dobu nejméně 90 dnů,

- c) podalo žádost o udělení mezinárodní ochrany na území České republiky,
- d) je oprávněno trvale pobývat,²⁾
- e) pobývá s rodičem, který podal žádost o udělení mezinárodní ochrany nebo oprávnění k pobytu za účelem poskytnutí dočasné ochrany na území České republiky nebo které pobývá na základě uděleného oprávnění k pobytu za účelem dočasné ochrany na území České republiky podle zvláštního právního předpisu,^{2a)}
- f) pobývá s rodičem, který na území České republiky pobývá na základě potvrzení o strpění pobytu na území České republiky podle zvláštního právního předpisu⁶³⁾ nebo který je azylantem anebo osobou požívající doplňkové ochrany, nebo
- g) je azylantem nebo osobou požívající doplňkové ochrany.

(3) V rozsahu stanoveném tímto zákonem (§ 37 a 42) se sociálně-právní ochrana poskytuje také dítěti, které nemá na území České republiky povolen trvalý pobyt nebo není hlášeno k pobytu na území České republiky po dobu nejméně 90 dnů podle zvláštního právního předpisu^{1a)} upravujícího pobyt cizinců na území České republiky ani není oprávněno podle zvláštního právního předpisu²⁾ trvale pobývat na území České republiky.

§ 2a

Vymezení některých pojmů

Pro účely tohoto zákona se rozumí

- a) jinou osobou odpovědnou za výchovu dítěte fyzická osoba, které bylo dítě svěřeno do osobní péče rozhodnutím soudu, a to ode dne vykonatelnosti takového rozhodnutí,
- b) osobou v evidenci fyzická osoba, která je vedena v evidenci osob, které mohou vykonávat pěstounskou péči po přechodnou dobu,
- c) osobou pečující fyzická osoba,
 - 1. které bylo dítě svěřeno do pěstounské péče, pěstounské péče po přechodnou dobu nebo předpěstounské péče,
 - 2. která osobně pečuje o dítě v průběhu řízení o svěření dítěte do její pěstounské péče nebo předpěstounské péče nebo o jejím jmenování poručníkem dítěte, pokud bylo zahájeno z moci úřední,
 - 3. která osobně pečuje o dítě, podala-li návrh na svěření dítěte do její pěstounské péče nebo předpěstounské péče nebo návrh na její jmenování poručníkem dítěte a není-li tato osobní péče o toto dítě zjevně bezdůvodná,
 - 4. která je poručníkem dítěte, jestliže o dítě osobně pečuje,
- d) nezaopatřeným dítětem nezaopatřené dítě podle zákona upravujícího státní sociální podporu,
- e) ústavním zařízením zařízení pro péči o děti nebo mládež poskytující plné přímé zaopatření,
- f) poskytováním plného přímého zaopatření je poskytování stravování, ubytování a ošacení.

§ 3

(1) Zřizuje se Úřad pro mezinárodněprávní ochranu dětí (dále jen "Úřad") se sídlem v Brně. Úřad je správním úřadem s celostátní působností; je podřízen Ministerstvu práce a sociálních věcí (dále jen "ministerstvo").

(2) V čele Úřadu je ředitel; jeho výběr, jmenování a odvolání se řídí zákonem o státní službě.

§ 4

(1) Sociálně-právní ochranu zajišťují orgány sociálně-právní ochrany, jimiž jsou

- a) krajské úřady,
- b) obecní úřady obcí s rozšířenou působností,
- c) obecní úřady a újezdní úřady; ustanovení tohoto zákona o obecních úřadech se vztahují i na újezdní úřady,
- d) ministerstvo,
- e) Úřad,
- f) Úřad práce České republiky - krajské pobočky a pobočka pro hlavní město Prahu (dále jen „krajská pobočka Úřadu práce“).

(2) Sociálně-právní ochranu dále zajišťují

- a) obce v samostatné působnosti,
- b) kraje v samostatné působnosti,
- c) komise pro sociálně-právní ochranu dětí,
- d) další právnické a fyzické osoby, jsou-li výkonem sociálně-právní ochrany pověřeny, (dále jen "pověřená osoba").

(3) Obecní úřad obce s rozšířenou působností vykonává působnost v oblasti sociálněprávní ochrany, není-li působnost svěřena jinému orgánu sociálně-právní ochrany.

§ 4azrušeno

ČÁST DRUHÁ

ZÁKLADNÍ USTANOVENÍ SOCIÁLNĚ-PRÁVNÍ OCHRANY

§ 5

Předním hlediskem sociálně-právní ochrany je zájem a blaho dítěte, ochrana rodičovství a rodiny a vzájemné právo rodičů a dětí na rodičovskou výchovu a péči. Přitom se přihlíží i k širšímu sociálnímu prostředí dítěte.

§ 6

Sociálně-právní ochrana se zaměřuje zejména na děti,

- a) jejichž rodiče
 1. zemřeli,
 2. neplní povinnosti plynoucí z rodičovské odpovědnosti, nebo
 3. nevykonávají nebo zneužívají práva plynoucí z rodičovské odpovědnosti;
- b) které byly svěřeny do výchovy jiné osoby odpovědné za výchovu dítěte, pokud tato osoba neplní povinnosti plynoucí ze svěřeni dítěte do její výchovy;
- c) které vedou zahálčivý nebo nemravný život spočívající zejména v tom, že zanedbávají školní docházku, nepracují, i když nemají dostatečný zdroj obživy, požívají alkohol nebo návykové

látky, jsou ohroženy závislostí, živí se prostitucí, spáchaly trestný čin nebo, jde-li o děti mladší než patnáct let, spáchaly čin, který by jinak byl trestným činem,⁴⁾ opakovaně nebo soustavně páchají přestupky podle zákona upravujícího přestupky nebo jinak ohrožují občanské soužití;

d) které se opakovaně dopouští útěků od rodičů nebo jiných fyzických nebo právnických osob odpovědných za výchovu dítěte;

e) na kterých byl spáchán trestný čin ohrožující život, zdraví, svobodu, jejich lidskou důstojnost, mravní vývoj nebo jmění, nebo je podezření ze spáchání takového činu;

f) které jsou na základě žádostí rodičů nebo jiných osob odpovědných za výchovu dítěte opakovaně umísťovány do zařízení zajišťujících nepřetržitou péči o děti nebo jejich umístění v takových zařízeních trvá déle než 6 měsíců;

g) které jsou ohrožovány násilím mezi rodiči nebo jinými osobami odpovědnými za výchovu dítěte, popřípadě násilím mezi dalšími fyzickými osobami;

h) které jsou žadateli o udělení mezinárodní ochrany, azylanty nebo osobami požívajícími doplňkové ochrany, a které se na území České republiky nacházejí bez doprovodu rodičů nebo jiných osob odpovědných za jejich výchovu;

pokud tyto skutečnosti trvají po takovou dobu nebo jsou takové intenzity, že nepříznivě ovlivňují vývoj dětí nebo jsou anebo mohou být příčinou nepříznivého vývoje dětí.

§ 7

(1) Každý je oprávněn upozornit na závadné chování dětí jejich rodiče.

(2) Každý je oprávněn upozornit orgán sociálně-právní ochrany na porušení povinností nebo zneužití práv vyplývajících z rodičovské odpovědnosti, na skutečnost, že rodiče nemohou plnit povinnosti vyplývající z rodičovské odpovědnosti, nebo na skutečnosti uvedené v § 6 písm. b) až h); tím není dotčena povinnost vyplývající ze zvláštního právního předpisu.⁶⁾

§ 8

(1) Dítě má právo požádat orgány sociálně-právní ochrany a zařízení sociálně-právní ochrany, státní orgány, kterým podle zvláštních právních předpisů⁷⁾ přísluší též ochrana práv a oprávněných zájmů dítěte, pověřené osoby, školy, školská zařízení a poskytovatele zdravotních služeb o pomoc při ochraně svého života a dalších svých práv; tyto orgány, právnické a fyzické osoby a pověřené osoby jsou povinny poskytnout dítěti odpovídající pomoc. Dítě má právo požádat o pomoc i bez vědomí rodičů nebo jiných osob odpovědných za výchovu dítěte.

(2) Dítě, které je schopno formulovat své vlastní názory, má právo pro účely sociálně-právní ochrany tyto názory svobodně vyjadřovat při projednávání všech záležitostí, které se ho dotýkají, a to i bez přítomnosti rodičů nebo jiných osob odpovědných za výchovu dítěte. Vyjádření dítěte se při projednávání všech záležitostí týkajících se jeho osoby věnuje náležitá pozornost odpovídající jeho věku a rozumové vyspělosti. Při své činnosti bere orgán sociálně-právní ochrany v úvahu přání a pocity dítěte s přihlédnutím k jeho věku a vývoji tak, aby nedošlo k ohrožení nebo narušení jeho citového a psychického vývoje.

(3) Dítě, které je schopno s ohledem na svůj věk a rozumovou vyspělost posoudit dosah a význam rozhodnutí vyplývajících ze soudního nebo správního řízení, kterého je účastníkem, nebo jde-li o jiné rozhodnutí vztahující se k jeho osobě, obdrží od orgánu sociálně-právní ochrany informace o všech závažných věcech jeho osoby se týkajících; o dítěti starším 12 let se má za to, že je schopno informaci přijmout, vytvořit si vlastní názor a tento sdělit.

Rodič nebo jiná osoba odpovědná za výchovu dítěte má právo při výkonu svých práv a povinností požádat o pomoc orgán sociálně-právní ochrany, státní orgány, kterým podle zvláštních právních předpisů⁷⁾ přísluší též ochrana práv a oprávněných zájmů dítěte, popřípadě pověřené osoby; tyto orgány v rozsahu své působnosti a pověřené osoby v rozsahu svého pověření jsou tuto pomoc povinny poskytnout.

(1) Nastane-li situace, která ohrožuje řádnou výchovu a příznivý vývoj dítěte, kterou rodiče nebo jiné osoby odpovědné za výchovu dítěte nemohou nebo nejsou schopni sami řešit, je nezbytné přijmout na ochranu dítěte a k poskytnutí pomoci rodičům nebo jiným osobám odpovědným za výchovu dítěte potřebné opatření sociálně-právní ochrany podle části třetí.

(2) Opatření sociálně-právní ochrany musí být zvolena tak, aby na sebe navazovala a vzájemně se ovlivňovala. Při výkonu a realizaci opatření mají přednost ta, která zabezpečí řádnou výchovu a příznivý vývoj dítěte v jeho rodinném prostředí a není-li to možné v náhradním rodinném prostředí; při tom se postupuje s využitím metod sociální práce a postupů odpovídajících současným vědeckým poznatkům.

(3) Orgány sociálně-právní ochrany, zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc a pověřené osoby jsou povinny se řídit při výkonu sociálně-právní ochrany standardy kvality sociálně-právní ochrany, které jsou kritérii určujícími úroveň kvality poskytování sociálně-právní ochrany. Plnění standardů kvality sociálně-právní ochrany se hodnotí systémem bodů.

(4) Standardy kvality sociálně-právní ochrany obsahují

- a) principy a bodové hodnocení výkonu sociálně-právní ochrany,
- b) standardy sociální práce s klientem,
- c) standardy personálního a organizačního zajištění výkonu sociálně-právní ochrany,
- d) technicko-provozní zajištění sociálně-právní ochrany.

ČÁST TŘETÍ

OPATŘENÍ SOCIÁLNĚ-PRÁVNÍ OCHRANY

HLAVA I

PREVENTIVNÍ A PORADENSKÁ ČINNOST

(1) Obecní úřad je povinen

- a) vyhledávat děti uvedené v § 6,
- b) působit na rodiče, aby plnili povinnosti vyplývající z rodičovské odpovědnosti,
- c) projednat s rodiči odstranění nedostatků ve výchově dítěte,
- d) projednat s dítětem nedostatky v jeho chování,
- e) sledovat, zda je na základě kontrolních oprávnění⁸⁾ zamezováno v přístupu dětí do prostředí, které je z hlediska jejich vývoje a výchovy ohrožující,

f) poskytnout nebo zprostředkovat rodičům na jejich žádost poradenství při uplatňování nároků dítěte podle zvláštních právních předpisů,9)

g) oznámit obecnímu úřadu obce s rozšířenou působností skutečnosti, které nasvědčují tomu, že jde o děti uvedené v § 6.

(2) Obec v samostatné působnosti a kraj v samostatné působnosti vytvářejí předpoklady pro kulturní, sportovní, jinou zájmovou a vzdělávací činnost dětí.

(3) Obecní úřad obce s rozšířenou působností je povinen

a) sledovat nepříznivé vlivy působící na děti a zjišťovat příčiny jejich vzniku,

b) činit opatření k omezování působení nepříznivých vlivů na děti,

c) pravidelně vyhodnocovat situaci dítěte a jeho rodiny, a to zejména z hlediska posouzení, zda se jedná o dítě uvedené v § 6, podle druhu a rozsahu opatření nezbytných k ochraně dítěte, a poskytovat pomoc rodičům nebo jiným osobám odpovědným za výchovu dítěte,

d) zpracovat na základě vyhodnocení situace dítěte a jeho rodiny podle písmene c) individuální plán ochrany dítěte, který vymezuje příčiny ohrožení dítěte, stanoví opatření k zajištění ochrany dítěte, k poskytnutí pomoci rodině ohroženého dítěte a k posílení funkcí rodiny a stanoví časový plán pro provádění těchto opatření, a to ve spolupráci s rodiči nebo jinou osobou odpovědnou za výchovu dítěte, dítětem a odborníky, kteří se podílejí na řešení problému dítěte a jeho rodiny,

e) pořádat případové konference pro řešení konkrétních situací ohrožených dětí a jejich rodin, a to ve spolupráci s rodiči a jinou osobou odpovědnou za výchovu dítěte, dalšími přizvanými osobami, zejména zástupci škol, školských zařízení, zařízení poskytovatelů zdravotních služeb, orgánů činných v sociální oblasti, orgánů policie, státních zástupců, odborných pracovníků v oblasti náhradní rodinné péče, poskytovatelů sociálních služeb a pověřených osob; pro účast na případové konferenci platí § 38 odst. 7 obdobně.

(4) Státní orgány, pověřené osoby, školy, školská zařízení a poskytovatelé zdravotních služeb, popřípadě další zařízení určená pro děti, jsou povinni oznámit obecnímu úřadu obce s rozšířenou působností skutečnosti, které nasvědčují tomu, že jde o děti uvedené v § 6, a to bez zbytečného odkladu poté, kdy se o takové skutečnosti dozví. Pokud o to ten, kdo učinil oznámení podle věty první, požádá, obecní úřad obce s rozšířenou působností ho informuje ve lhůtě 30 dnů ode dne, kdy oznámení obdržel, zda na základě skutečností uvedených v oznámení shledal či neshledal, že jde o dítě uvedené v § 6. Osoba provozující ústavní zařízení má při přijetí dítěte do zařízení povinnost tuto skutečnost ohlásit bez zbytečného odkladu obecnímu úřadu obce s rozšířenou působností, v jehož správním obvodu má dítě trvalý pobyt, a není-li tento pobyt znám, obecnímu úřadu obce s rozšířenou působností, v jehož správním obvodu se nachází zařízení, do kterého bylo dítě přijato. Při plnění povinností podle věty první a třetí se nelze dovolávat povinnosti zachovat mlčenlivost podle zvláštního právního předpisu.

(5) Individuální plán ochrany dítěte se

a) zpracovává s důrazem na přijetí opatření, které umožní setrvání dítěte v péči rodičů nebo jiných osob odpovědných za výchovu dítěte,

b) vypracovává od počátku doby poskytování sociálně-právní ochrany, nejpozději do 1 měsíce od zařazení dítěte do evidence obecního úřadu obce s rozšířenou působností,

c) pravidelně aktualizuje, zejména v situacích, kdy je uloženo výchovné opatření, nařízena

ústavní výchova, ochranná výchova nebo kdy je dítě svěřeno do zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc, do pěstounské péče nebo jiné náhradní výchovy.

§ 10a

- (1) Poskytovatel zdravotních služeb je povinen neprodleně oznámit obecnímu úřadu obce s rozšířenou působností, že matka po narození dítěte dítě opustila a zanechala je v jeho zdravotnickém zařízení.
- (2) Každý, kdo se souhlasem rodiče nebo jiné osoby odpovědné za výchovu dítěte a bez rozhodnutí příslušného orgánu převezme dítě do své péče s úmyslem přijmout dítě do své trvalé péče, je povinen tuto skutečnost neprodleně oznámit obecnímu úřadu obce s rozšířenou působností.
- (3) Při plnění povinností podle odstavců 1 a 2 platí § 10 odst. 4 věta poslední obdobně.
- (4) Orgánem sociálně-právní ochrany, který jsou rodiče osvojovaného dítěte povinni podle občanského zákoníku informovat o tom, že dítě bylo předáno do péče budoucímu osvojiteli, je obecní úřad obce s rozšířenou působností.

§ 11

Poradenská činnost

(1) Obecní úřad obce s rozšířenou působností

- a) pomáhá rodičům při řešení výchovných nebo jiných problémů souvisejících s péčí o dítě,
- b) poskytuje nebo zprostředkovává rodičům poradenství při výchově a vzdělávání dítěte a při péči o dítě zdravotně postižené,
- c) pořádá v rámci poradenské činnosti přednášky a kurzy zaměřené na řešení výchovných, sociálních a jiných problémů souvisejících s péčí o dítě a jeho výchovou,
- d) poskytuje osobám vhodným stát se osvojiteli nebo pěstouny poradenskou pomoc související s osvojením dítěte nebo svěřením dítěte do pěstounské péče, zejména v otázkách výchovy dítěte,
- e) poskytuje pomoc při uplatňování nároku dítěte na výživné a při vymáhání plnění vyživovací povinnosti k dítěti, včetně pomoci při podávání návrhu soudu; přitom spolupracuje zejména s orgány pomoci v hmotné nouzi, povinnými osobami, orgány činnými v trestním řízení a soudy.

(2) Krajský úřad zajišťuje

- a) přípravu fyzických osob vhodných stát se osvojiteli nebo pěstouny k přijetí dítěte do rodiny a poskytuje těmto osobám poradenskou pomoc související s osvojením dítěte nebo svěřením dítěte do pěstounské péče, včetně speciální přípravy k přijetí dítěte pěstounem na přechodnou dobu; časový rozsah přípravy k zařazení žadatele do evidence pro zprostředkování osvojení nebo pěstounské péče činí nejméně 48 hodin a u žadatelů o zařazení do evidence osob, které mohou vykonávat pěstounskou péči na přechodnou dobu nejméně 72 hodin; časový rozsah přípravy žadatelů, kteří přípravu již jednou dokončili, může krajský úřad snížit,
- b) přípravu dětí žijících v rodině osob vhodných stát se osvojiteli nebo pěstouny; příprava dětí se provádí přiměřeně vzhledem k jejich věku, rozumové vyspělosti a v nezbytném rozsahu,

c) osvojitelům nebo pěstounům poradenskou pomoc související s osvojením dítěte nebo svěřením dítěte do pěstounské péče, zejména v otázkách výchovy.

(3) Krajský úřad může zajišťovat přípravu a poradenskou pomoc podle odstavce 2 také v případech poručenství, jestliže poručník o dítě osobně pečuje, nebo v případech svěřením dítěte do péče jiné osoby.

(4) Krajský úřad je povinen alespoň jednou v roce zabezpečit konzultace o výkonu pěstounské péče. Konzultací se kromě odborníků na řešení výchovných a sociálních problémů zúčastňují také pěstouni, kteří mají trvalý pobyt na území kraje; konzultací se mohou zúčastnit též děti svěřené těmto pěstounům do pěstounské péče a další fyzické osoby, které tvoří s pěstounem domácnost.9b)

(5) Preventivní a poradenská činnost podle § 10 odst. 1 písm. b), c) a f) a poradenská činnost podle odstavce 1 písm. a) a b) se poskytuje i jiným osobám odpovědným za výchovu dítěte.

§ 12

(1) Obecní úřad obce s rozšířenou působností může uložit rodičům povinnost využít odbornou poradenskou pomoc, pokud rodiče

a) nezajistili dítěti odbornou poradenskou pomoc, ačkoliv dítě takovou pomoc nezbytně potřebuje a obecní úřad obce s rozšířenou působností takovou pomoc předtím doporučil,

b) nejsou schopni řešit problémy spojené s výchovou dítěte bez odborné poradenské pomoci, zejména při sporech o úpravě výchovy dítěte nebo úpravě styku s dítětem,

c) nevyužili možnosti odborné poradenské pomoci potřebné k překonání problémů rodiny a k odvrácení umístění dítěte do náhradní péče nebo nedbali na doporučení spolupracovat s pověřenými osobami, poskytovateli odborných poradenských služeb nebo mediátorem.

(2) Obecní úřad obce s rozšířenou působností je povinen poskytnout rodiči pomoc po umístění dítěte do zařízení pro výkon ústavní výchovy (§ 28), nebo do zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc (§ 42), spočívající zejména v pomoci uspořádat rodinné poměry, které by umožnily návrat dítěte do rodiny, při řešení životní a sociální situace, včetně hmotné úrovně rodiny, v pomoci při spolupráci s orgány sociálního zabezpečení, krajskými pobočkami Úřadu práce a dalšími státními a jinými orgány, a za tím účelem také zprostředkuje rodiči odbornou poradenskou pomoc.

(3) Obecní úřad obce s rozšířenou působností může povinnosti uvedené v odstavci 1 uložit a pomoc podle odstavce 2 poskytnout i jiným osobám odpovědným za výchovu dítěte.

(4) Obecní úřad obce s rozšířenou působností zruší rozhodnutí o uložení povinnosti podle odstavců 1 a 3,

a) jestliže splní svůj účel, nebo

b) jestliže nesplní svůj účel; přitom může rozhodnout o uložení výchovného opatření podle § 13 nebo zvolit jiné vhodné opatření sociálně-právní ochrany.

Výchovná opatření

§ 13

(1) Vyžaduje-li to zájem na řádné výchově dítěte, může obecní úřad obce s rozšířenou působností

- a) napomenout vhodným způsobem dítě, rodiče, jiné osoby odpovědné za výchovu dítěte, popřípadě toho, kdo narušuje řádnou péči o dítě,
- b) stanovit nad dítětem dohled a provádět jej za součinnosti školy, popřípadě dalších institucí a osob, které působí zejména v místě bydliště nebo pracoviště dítěte,
- c) uložit dítěti, rodičům nebo jiným osobám odpovědným za výchovu dítěte omezení bránící působení škodlivých vlivů na výchovu dítěte, zejména zákaz určitých činností, návštěv určitých míst, akcí nebo zařízení nevhodných vzhledem k osobě dítěte a jeho vývoji, nebo
- d) uložit dítěti, rodičům nebo jiným osobám odpovědným za výchovu dítěte povinnost využít odbornou poradenskou pomoc nebo uložit povinnost účastnit se prvního setkání se zapsaným mediátorem v rozsahu 3 hodin nebo terapie; ustanovení § 12 odst. 1 tím není dotčeno.

Neučinil-li tak obecní úřad obce s rozšířenou působností, může o těchto výchovných opatřeních za stejných podmínek rozhodnout soud.

(2) Obecní úřad obce s rozšířenou působností při rozhodování o výchovných opatřeních podle odstavce 1 přihlédne k tomu, že projednávání nedostatků podle § 10 odst. 1 písm. b) až d) nebo uložení povinnosti podle § 12 odst. 1 a 3 nevedlo k nápravě.

(3) Obecní úřad obce s rozšířenou působností může požádat příslušný obecní úřad, aby sledoval, zda jsou dodržována výchovná opatření, o nichž rozhodl.

(4) Obecní úřad obce s rozšířenou působností zruší jím uložené výchovné opatření,

- a) jestliže splní svůj účel, nebo
- b) jestliže nesplní svůj účel; přitom může rozhodnout o uložení jiného výchovného opatření nebo zvolit jiné vhodné opatření sociálně-právní ochrany,
- c) změní-li se poměry; písmeno b) věta za středníkem platí obdobně.

§ 13a

(1) Vyžaduje-li to zájem dítěte a výchovná opatření podle § 13 odst. 1 nevedla k nápravě, může soud dočasně odejmout dítě z péče rodičů nebo jiné osoby odpovědné za výchovu dítěte; přitom dítěti nařídí nejdéle na 3 měsíce pobyt ve

- a) středisku výchovné péče nebo v zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc, nebo
- b) zařízení poskytovatele zdravotních služeb nebo v domově pro osoby se zdravotním postižením.

(2) Není-li možné zajistit dítěti potřebnou ochranu a pomoc jiným výchovným opatřením nebo opatřením sociálně-právní ochrany a zároveň není možné zajistit péči o dítě náhradní rodinnou péčí, zejména pěstounskou péčí na přechodnou dobu, může soud rozhodnout o svěření dítěte do péče zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc podle odstavce 1 písm.

a), jde-li o dítě,

- a) které se ocitlo ve stavu nedostatku řádné péče anebo je-li život dítěte, jeho normální vývoj nebo jeho jiný důležitý zájem vážně ohrožen nebo narušen,
- b) které se ocitlo bez péče přiměřené jeho věku,
- c) tělesně nebo duševně týrané nebo zneužívané, nebo

d) které se ocitlo v prostředí nebo situaci, které závažným způsobem ohrožují jeho základní práva.

(3) Soud v rozhodnutí označí zařízení, do kterého má být dítě podle odstavce 1 umístěno. Přitom přihlédne k zájmům dítěte a k vyjádření obecního úřadu obce s rozšířenou působností. Soud dbá na umístění dítěte co nejbližší bydlišti rodičů nebo jiných osob dítěti blízkých.

(4) V souvislosti s řešením sporu rodičů o výchově dítěte může soud rozhodnout o pobytu dítěte v zařízení poskytovatele zdravotních služeb podle odstavce 1 písm. b), jen vyžaduje-li to zdravotní stav dítěte a za podmínek, že

a) je prokázáno, že existuje naléhavá potřeba umístění dítěte do tohoto zařízení s ohledem na zájem dítěte a jeho další citový, psychický a rozumový vývoj,

b) nepostačuje využití jiných opatření k ochraně dítěte,

c) je soudem předem omezena doba pobytu dítěte v zařízení poskytovatele zdravotních služeb a

d) současně je rodičům uložena povinnost využít odbornou poradenskou pomoc směřující k nápravě vztahů v rodině.

(5) Soud může dobu trvání výchovného opatření podle odstavce 1 zcela výjimečně prodloužit, zejména v případě, že si rodiče nebo jiná osoba odpovědná za výchovu dítěte prokazatelně upravuje své poměry tak, aby mohla převzít dítě do osobní péče. Celková doba nepřetržitého trvání výchovného opatření podle odstavce 1 nesmí přesáhnout 6 měsíců.

(6) Doby pobytu dítěte ve středisku výchovné péče, v zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc, v zařízení poskytovatele zdravotních služeb nebo v domově pro osoby se zdravotním postižením, který je uložen na základě předběžné úpravy poměrů dítěte na nezbytně nutnou dobu podle § 924 občanského zákoníku nebo výchovného opatření podle odstavce 1, se pro účely posouzení celkové doby nepřetržitého trvání výchovného opatření podle odstavce 5 počítají. Povolení přechodného pobytu (návštěvy) u rodičů nebo jiných osob podle § 30 nemá na celkovou dobu trvání výchovného opatření podle odstavce 5 vliv.

HLAVA II

OPATŘENÍ NA OCHRANU DĚTÍ

§ 14

(1) Obecní úřad obce s rozšířenou působností podává za podmínek stanovených zvláštním právním předpisem¹⁾ návrh soudu

a) na rozhodnutí, zda je třeba souhlasu rodiče k osvojení dítěte,

b) na omezení nebo zbavení rodičovské odpovědnosti anebo omezení nebo pozastavení jejího výkonu,

c) na nařízení ústavní výchovy,

d) na prodloužení nebo zrušení ústavní výchovy,

e) na svěřením dítěte do péče zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc, na prodloužení doby trvání tohoto svěřením a na zrušení rozhodnutí o svěřením dítěte do tohoto zařízení,

f) na svěřením dítěte do pěstounské péče na přechodnou dobu a jeho zrušení,

- g) na nařízení výchovného opatření podle § 13a, na prodloužení doby trvání tohoto výchovného opatření nebo na jeho zrušení,
- h) na přemístění dítěte do jiného zařízení pro výkon ústavní nebo ochranné výchovy,
- i) na pozastavení výkonu povinnosti a práva péče o dítě u nezletilého rodiče,
- j) na zachování povinnosti a práva péče o dítě a osobního styku s dítětem u rodiče omezeného ve svéprávnosti,
- k) na zbavení rodiče práva dát souhlas k osvojení nebo dalších povinností a práv osobní povahy, zbavil-li soud rodiče rodičovské odpovědnosti,
- l) na zrušení pěstounské péče,
- m) na odvolání poručníka.

(2) Obecní úřad obce s rozšířenou působností je povinen před podáním návrhu soudu podle odstavce 1, nebo byl-li návrh podán rodičem nebo jinou osobou odpovědnou za výchovu dítěte anebo státním zastupitelstvím podle zvláštního právního předpisu

- a) projednat s rodiči nebo jinými osobami odpovědnými za výchovu dítěte důvody, pro které má dojít nebo došlo k podání návrhu soudu, poučit je srozumitelně a prokazatelně o jejich právech a povinnostech vyplývajících z rodičovské odpovědnosti a důsledcích neplnění těchto povinností; to neplatí v případě, že rodič nebo jiná osoba odpovědná za výchovu dítěte je nezvěstná, pro dlouhodobý pobyt v cizině nedosažitelná nebo pokud onemocněla chorobou, která znemožňuje takové projednání,
- b) v rámci případové konference předem projednat důvody podání návrhu podle odstavce 1 a zabývat se možnými způsoby jejich řešení; to neplatí, je-li zřejmé, že uspořádání případové konference by bylo nemožné nebo zjevně neúčelné,
- c) uspořádat případovou konferenci v průběhu řízení soudu o svěření dítěte do náhradní péče, pokud nebyla uspořádána podle písmene b) již před zahájením tohoto řízení; ustanovení písmene b) věty za středníkem platí obdobně,
- d) uskutečnit opatření sociálně-právní ochrany vyplývající z vyhodnocení situace dítěte a individuálního plánu ochrany dítěte, zejména poskytnout nebo zprostředkovat poradenství a pomoc při výchově rodičům nebo jiným osobám odpovědným za výchovu dítěte, popřípadě uložit povinnost využít odborné pomoci podle § 12,
- e) zvážit uložení výchovných opatření s hodnocením výsledků jejich využití.

(3) Součástí návrhu obecního úřadu obce s rozšířenou působností

- a) podle odstavce 1 je zpráva pro soud o projednání a přijetí opatření podle odstavce 2 písm. a) až d),
- b) podle odstavce 1 písm. c) až i) a k) až m) je vyhodnocení, že důvodem podání návrhu nejsou pouze nedostatečné bytové poměry nebo majetkové poměry rodičů dítěte nebo osob, kterým bylo dítě svěřeno do péče, jestliže jsou jinak tyto osoby nebo rodiče způsobilí zabezpečit řádnou výchovu dítěte a plnění povinností vyplývajících z jejich rodičovské odpovědnosti.

(4) Jestliže soud rozhoduje o nařízení ústavní výchovy dítěte nebo o přemístění dítěte do jiného zařízení pro výkon ústavní výchovy, podává obecní úřad obce s rozšířenou působností soudu vyjádření pro potřeby určení zařízení pro výkon ústavní výchovy, do kterého má být dítě

umístěno.

(5) Jestliže opatření učiněná soudem vedla k nápravě v chování dítěte, v jednání rodičů nebo dalších osob, kteří narušovali řádnou výchovu dítěte, může podat obecní úřad obce s rozšířenou působností návrh soudu na zrušení těchto opatření.

(6) Obecní úřad podává soudu podněty k opatřením týkajícím se výchovy dětí podle zvláštního právního předpisu¹²). O podání podnětu soudu obecní úřad neprodleně uvědomí obecní úřad obce s rozšířenou působností.

(7) Obecní úřad obce s rozšířenou působností poskytuje součinnost soudu při výkonu rozhodnutí o výchově nezletilých dětí podle zvláštního právního předpisu^{12a}).

(8) Obecní úřad obce s rozšířenou působností a osoby účastníci se provádění výkonu rozhodnutí postupují ve vzájemné součinnosti podle odstavce 7 s cílem

a) dosažení vynucení povinnosti uložené soudním rozhodnutím a

b) působit na povinného, aby se soudnímu rozhodnutí podrobil dobrovolně.

(9) Obecní úřad obce s rozšířenou působností nebo osoby, které se účastní provádění výkonu rozhodnutí, jsou povinny dítěti poskytnout potřebné vysvětlení nastalé situace, a to způsobem odpovídajícím jeho věku a rozumové vyspělosti, nevylučují-li to okolnosti případu.

(10) Za součinnost podle odstavce 7 se považuje též poskytnutí nebo zprostředkování odborné pomoci dítěte, popřípadě jeho rodičům nebo jiným osobám odpovědným za výchovu dítěte.

(11) Obecní úřad obce s rozšířenou působností nebo osoby, které se účastní provádění výkonu rozhodnutí, jsou povinny při provádění výkonu rozhodnutí postupovat s maximální možnou rychlostí.

§ 15

(1) Ocitne-li se dítě bez péče přiměřené jeho věku, zejména v důsledku úmrtí rodičů nebo jejich hospitalizace, je obecní úřad povinen zajistit takovému dítěti neodkladnou péči; při zajištění této péče zpravidla dá přednost příbuznému dítěte. O uvedeném opatření obecní úřad neprodleně uvědomí obecní úřad obce s rozšířenou působností.

(2) Obecní úřad obce s rozšířenou působností posoudí, zda jsou v případě uvedeném v odstavci 1 dostatečně zajištěna práva dítěte a uspokojovány jeho odůvodněné potřeby, nebo zda je potřebné učinit další opatření směřující k ochraně dítěte.

§ 16

(1) Ocitne-li se dítě ve stavu nedostatku řádné péče anebo je-li život dítěte, jeho normální vývoj nebo jeho jiný důležitý zájem vážně ohrožen nebo narušen, je obecní úřad obce s rozšířenou působností povinen podat neprodleně návrh soudu na vydání předběžného opatření¹³).

(2) Jestliže je dítě vystaveno tělesnému nebo duševnímu násilí ze strany rodiče nebo jiné osoby, která žije s dítětem ve společné domácnosti, může obecní úřad obce s rozšířenou působností podat jménem dítěte soudu návrh na vydání předběžného opatření na uložení opatření k ochraně dítěte před domácím násilím⁷⁰).

§ 16a

(1) Obecní úřad obce s rozšířenou působností je povinen posoudit, zda je nutné učinit opatření směřující k ochraně dítěte, jestliže dítě je se souhlasem rodiče nebo jiné osoby odpovědné za výchovu dítěte bez rozhodnutí příslušného orgánu předáno do péče osoby, která má úmysl

přijmout dítě do své trvalé nebo dlouhodobé péče, nebo jestliže je dítě se souhlasem rodičů a bez rozhodnutí soudu předáno do péče budoucího osvojitele. Obecní úřad obce s rozšířenou působností je povinen taková opatření učinit zejména v případě, kdy osoba, která převzala dítě do své péče, bez zbytečného odkladu nepodá příslušnému orgánu návrh na osvojení dítěte, na svěření dítěte do pěstounské péče nebo do předpěstounské péče, návrh na svěření dítěte do péče jiné osoby nebo návrh na jinou právní úpravu svého vztahu k dítěti.

(2) Obecní úřad obce s rozšířenou působností poskytuje osobě, které bylo dítě předáno do péče podle odstavce 1 věty první, pomoc při řešení problémů spojených s péčí o dítě, při podávání návrhů příslušným orgánům na úpravu právního vztahu této osoby k dítěti a při uplatňování nároků, zejména v sociální oblasti.

(3) Obecní úřad obce s rozšířenou působností vydává na žádost osoby podle § 2a písm. c) bodu 2 nebo 3 pro účely rozhodování o dávkách pěstounské péče a pro účely uzavírání dohod o výkonu pěstounské péče vyjádření, v němž uvede, jde-li o osobu

a) podle § 2a písm. c) bodu 2, zda tato osoba o dítě osobně pečuje, nebo

b) podle § 2a písm. c) bodu 3, zda tato osoba o dítě osobně pečuje a zda péče této osoby o dítě je nebo není zjevně bezdůvodná.

(4) Pro účely tohoto zákona se osobní péče o dítě považuje vždy za zjevně bezdůvodnou, pokud

a) o dítě může osobně pečovat některý z rodičů nebo poručník,

b) o péči o dítě bylo rozhodnuto a nedošlo k podstatné změně poměrů,

c) je jí sledován nepoctivý úmysl,

d) jde o péči osoby, která dítě protiprávně zadržuje, nebo

e) je zjevným zneužitím práva.

§ 16b

Souhlas s poskytováním ochrany a pomoci dítěti v zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc, s poskytováním sociální služby v domově pro osoby se zdravotním postižením a služeb v dětském domově pro děti do 3 let věku

(1) Obecní úřad obce s rozšířenou působností rozhoduje na základě žádosti o vydání souhlasu s

a) poskytováním ochrany a pomoci dítěti v zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc podle § 42a,

b) prodloužením smlouvy o poskytování ochrany a pomoci dítěti v zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc (dále jen „smlouva o poskytování ochrany a pomoci“) o další 3 měsíce podle § 42a odst. 4,

c) poskytováním sociální služby dítěti do 15 let věku v domově pro osoby se zdravotním postižením podle § 48 zákona o sociálních službách na základě smlouvy,

d) poskytováním služeb v dětském domově pro děti do 3 let věku podle § 43 zákona o zdravotních službách na základě smlouvy.

(2) Žádost o vydání souhlasu podle odstavce 1 písm. a), c) a d) musí být podána nejpozději třetí pracovní den následující po dni přijetí dítěte do zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc,

domova pro osoby se zdravotním postižením nebo dětského domova pro děti do 3 let věku.

(3) Obecní úřad obce s rozšířenou působností vydá souhlas podle odstavce 1 písm. a) a b), je-li zde důvod, pro který je poskytována ochrana a pomoc dítěti v zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc podle § 42 odst. 1.

(4) Souhlas podle odstavce 1 písm. a) a b) se vydává na dobu, na kterou lze uzavřít smlouvu o poskytování ochrany a pomoci podle § 42a odst. 4. Je-li to v zájmu dítěte, lze souhlas vydat na dobu kratší.

(5) Změní-li se po vydání souhlasu podle odstavce 1 podstatným způsobem okolnosti rozhodné pro jeho vydání, zejména poměry na straně dítěte, rodičů nebo jiných osob odpovědných za výchovu dítěte, obecní úřad obce s rozšířenou působností zahájí z moci úřední řízení o zrušení souhlasu. V tomto řízení posoudí, zda trvá důvod pro poskytování ochrany a pomoci dítěti v zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc podle § 42 odst. 1 nebo poskytování sociální služby v domově pro osoby se zdravotním postižením podle § 48 zákona o sociálních službách nebo poskytování služeb v dětském domově pro děti do 3 let věku podle § 43 zákona o zdravotních službách.

§ 17

Obecní úřad obce s rozšířenou působností

a) vykonává funkci opatrovníka a poručníka;14) může být ustanoven opatrovníkem i v případě zastupování dítěte ve vztahu k cizině,

b) vykonává poručenství jako veřejný poručník do doby, kdy soud jmenuje dítěti poručníka nebo dokud se poručník neujme funkce15).

§ 18zrušeno

HLAVA III

ČINNOST ORGÁNŮ SOCIÁLNĚ-PRÁVNÍ OCHRANY PŘI SVĚŘENÍ DÍTĚTE DO VÝCHOVY JINÉ OSOBY ODPOVĚDNÉ ZA VÝCHOVU DÍTĚTE

§ 19

(1) Obecní úřad obce s rozšířenou působností je povinen

a) poskytovat soudu součinnost při zjišťování místa pobytu rodiče pro potřeby udělení souhlasu rodiče k osvojení dítěte,

b) poučit rodiče o možných důsledcích neprojevení opravdového zájmu o dítě, a to bez zbytečného odkladu po umístění dítěte do zařízení pro výkon ústavní výchovy nebo zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc anebo po předání dítěte do náhradní péče fyzické osoby. Poučení musí být poskytnuto ve všech případech, kdy se dítě nachází mimo péči rodiče; poučení se nevyžaduje, jestliže rodič opustil místo, kde se dříve zdržoval, aniž sdělil, kde se nyní zdržuje, a nepodařilo se ani za 3 měsíce zjistit místo, kde se rodič zdržuje,

c) poskytnout rodiči spolu s poučením o možných důsledcích neprojevení opravdového zájmu o dítě poradenství a pomoc v rozsahu stanoveném v § 12 odst. 2,

d) vykonávat na žádost soudu dohled nad úspěšností osvojení a podávat soudu na jeho žádost

nebo i bez této žádosti zprávy o průběhu dohledu,

e) přijímat oznámení soudu o udělení souhlasu rodiče s osvojením a informovat bezodkladně o této skutečnosti krajský úřad, pokud je dítě zařazeno v evidenci dětí pro zprostředkování osvojení nebo pěstounské péče.

(2) Je-li svěřeno dítě do pěstounské péče nebo do předpěstounské péče zájemci o pěstounskou péči, podává krajská pobočka Úřadu práce, která poskytuje příspěvek na úhradu potřeb dítěte, návrh soudu na stanovení výživného na toto dítě, a pokud povinná fyzická osoba neplatí stanovené výživné, podává návrh na výkon rozhodnutí.

(3) Obecní úřad obce s rozšířenou působností může kdykoli v době, po kterou je dítě rozhodnutím soudu předáno do péče budoucího osvojitele, do péče před osvojením nebo do předpěstounské péče, ověřit, zda nedošlo ke změně skutečností rozhodných pro osvojení dítěte nebo pro svěřením dítěte do pěstounské péče, zejména zda jsou rodiče nebo jiné osoby dítěti blízké schopny a ochotny převzít dítě do své péče. Zjistí-li takové skutečnosti, podá návrh na zrušení rozhodnutí soudu. V případě, že došlo ke svěřením dítěte po předchozím zprostředkování krajským úřadem, oznámí podání tohoto návrhu krajskému úřadu.

(4) Obecní úřad obce s rozšířenou působností sleduje vývoj dětí, které byly svěřeny do výchovy jiné osoby odpovědné za výchovu dítěte a vývoj dětí v předpěstounské péči. Zaměstnanci obce s rozšířenou působností zařazení do obecního úřadu jsou přitom povinni navštěvovat rodinu, kde dítě žije, popřípadě jiné prostředí, kde se dítě zdržuje, nejméně jednou za 3 měsíce v období prvních 6 měsíců péče nahrazující péči rodičů a předpěstounské péče, a poté v souladu se zájmy dítěte podle potřeby, nejméně však jednou za 6 měsíců.

HLAVA IV

ZPROSTŘEDKOVÁNÍ OSVOJENÍ A PĚSTOUNSKÉ PÉČE

§ 19a

(1) Zprostředkování osvojení a pěstounské péče spočívá

a) ve vyhledávání dětí uvedených v § 2 odst. 2, kterým je třeba zajistit péči v náhradním rodinném prostředí formou pěstounské péče nebo osvojení,

b) ve vyhledávání fyzických osob vhodných stát se osvojiteli nebo pěstouny,

c) v odborné přípravě fyzických osob vhodných stát se osvojiteli nebo pěstouny k přijetí dítěte do rodiny,

d) ve výběru určité fyzické osoby vhodné stát se osvojitelem nebo pěstounem určitého dítěte, jemuž se osvojení nebo pěstounská péče zprostředkovává, a v zajištění osobního seznámení se dítěte s touto osobou.

(2) Zprostředkování osvojení a pěstounské péče podle odstavce 1 písm. d) nesmí provádět jiné orgány, právnické nebo fyzické osoby, než jsou orgány sociálně-právní ochrany uvedené v § 4 odst. 1.

§ 20

Zprostředkování osvojení a pěstounské péče orgány sociálně-právní ochrany

(1) Osvojení nebo pěstounská péče v České republice a osvojení dětí z ciziny do České republiky

se zprostředkuje jen na žádost fyzické osoby, která má zájem osvojit dítě nebo přijmout dítě do pěstounské péče (dále jen „žadatel“). Žádost občana České republiky nebo cizince, kterému vyplývá nárok na sociální výhody z přímo použitelného předpisu Evropské unie⁵⁷⁾ nebo který má na území České republiky povolen trvalý pobyt anebo který podle zvláštního právního předpisu upravujícího pobyt cizinců na území České republiky^{1a)} přechodně pobývá na území České republiky nepřetržitě po dobu nejméně 365 dnů, se podává u obecního úřadu obce s rozšířenou působností.

(2) Zprostředkování

- a) osvojení a svěření dítěte do pěstounské péče v České republice zajišťují krajské úřady,
- b) osvojení dětí z České republiky do ciziny nebo dětí z ciziny do České republiky zajišťuje Úřad.

(3) Zprostředkování

- a) osvojení se neprovádí v případě,
 - 1. že rodiče dali souhlas k osvojení dítěte předem s určením pro určitou osobu jako osvojitele,
 - 2. podal-li návrh na osvojení manžel rodiče dítěte, pozůstalý manžel po rodiči nebo osvojiteli dítěte, nebo
 - 3. podal-li návrh na osvojení příbuzný dítěte nebo jiná osoba blízká dítěti, u které není vyloučeno osvojení dítěte;
- b) pěstounské péče se neprovádí, podala-li návrh na svěření dítěte do pěstounské péče fyzická osoba dítěti příbuzná nebo fyzická osoba blízká dítěti nebo jeho rodině.

§ 21

Postup obecního úřadu obce s rozšířenou působností při zprostředkování osvojení a pěstounské péče

(1) Obecní úřad obce s rozšířenou působností vyhledává děti uvedené v § 19a odst. 1 a fyzické osoby vhodné stát se osvojiteli nebo pěstouny; tyto děti a osoby může vyhledávat a doporučit obecnímu úřadu obce s rozšířenou působností také obec a pověřené osoby. Obecní úřad obce s rozšířenou působností založí spisovou dokumentaci o dítěti podle odstavce 4 pro účely zprostředkování náhradní rodinné péče na základě vyhodnocení situace dítěte a jeho rodiny a na základě individuálního plánu ochrany dítěte; tuto spisovou dokumentaci založí obecní úřad obce s rozšířenou působností vždy po podání návrhu soudu podle § 14 odst. 1 písm. a) až f), i) a k) nebo pokud bylo jinak zahájeno řízení soudu, které může vést k odebrání dítěte z péče rodičů nebo jiných osob odpovědných za výchovu dítěte.

(2) V žádosti o zařazení do evidence žadatelů o zprostředkování osvojení nebo pěstounské péče podané obecnímu úřadu obce s rozšířenou působností žadatel uvede údaje a připojí doklady uvedené v odstavci 5 potřebné pro vedení spisové dokumentace.

(3) Po obdržení žádosti obecní úřad obce s rozšířenou působností žádost na základě údajů v ní uvedených a připojených dokladů posoudí a žádost zamítne, pokud

- a) nejsou splněny podmínky uvedené v § 20 odst. 1 a 3, nebo
- b) zjistí, že osoba, která žádá o zprostředkování osvojení nebo pěstounské péče dítěte s obvyklým bydlištěm v České republice, splňuje podmínku pobytu na území České republiky

podle § 20 odst. 1, avšak její obvyklé bydliště se nachází mimo území České republiky; zároveň jí sdělí, že žádost musí podat příslušnému orgánu státu, ve kterém má obvyklé bydliště.

(4) Obecní úřad obce s rozšířenou působností vede spisovou dokumentaci o dítěti uvedeném v § 19a odst. 1; spisová dokumentace obsahuje

- a) osobní údaje, jimiž jsou jméno a příjmení, datum narození, státní příslušnost a místo trvalého pobytu nebo místo pobytu na území České republiky podle druhu pobytu cizince^{1a});
- b) údaje o sociálních poměrech dítěte, jeho rodičů, sourozenců, popřípadě prarodičů,
- c) doklad, že dítě splňuje podmínky pro osvojení,
- d) rozhodnutí příslušných orgánů o výchově dítěte, bylo-li vydáno,
- e) vyhodnocení situace dítěte a jeho rodiny a individuální plán ochrany dítěte.

(5) Obecní úřad obce s rozšířenou působností vede spisovou dokumentaci o žadateli; spisová dokumentace obsahuje

- a) žádost, ve které jsou obsaženy žadatelovy osobní údaje, jimiž jsou jméno a příjmení, datum narození, státní příslušnost a místo trvalého pobytu nebo místo pobytu na území České republiky podle druhu pobytu cizince^{1a});
- b) opis z evidence Rejstříku trestů²³) vyžádaný obecním úřadem obce s rozšířenou působností; žádost o vydání opisu z evidence Rejstříku trestů a opis z evidence Rejstříku trestů se předávají v elektronické podobě, a to způsobem umožňujícím dálkový přístup;
- c) doklad obdobný opisu z evidence Rejstříku trestů vydaný ve státech, ve kterých se žadatel zdržoval nepřetržitě déle než 3 měsíce v době od dovršení patnáctého roku věku do podání žádosti; ustanovení § 27 odst. 3 se použije obdobně;
- d) zprávu o zdravotním stavu předloženou žadatelem;
- e) údaje o ekonomických a sociálních poměrech;
- f) písemné vyjádření žadatele, zda
 1. souhlasí s tím, aby po uplynutí lhůty uvedené v § 22 odst. 8 písm. b) byl zařazen také do evidence Úřadu pro zprostředkování osvojení dětí z ciziny,
 2. žádá výlučně o osvojení dítěte z ciziny;
- g) písemný souhlas s tím, že orgán sociálně-právní ochrany zprostředkující osvojení nebo pěstounskou péči je oprávněn
 1. zjišťovat další údaje potřebné pro zprostředkování, zejména o tom, zda způsobem života bude žadatel zajišťovat pro dítě vhodné výchovné prostředí,
 2. kdykoliv zjistit, zda nedošlo ke změně rozhodných skutečností uvedených ve spisové dokumentaci;
- h) písemný souhlas žadatele, jeho manžela, partnera nebo druha, který žije s žadatelem v rodinné domácnosti, s účastí na přípravě fyzických osob k přijetí dítěte do rodiny;
- i) stanovisko obecního úřadu obce s rozšířenou působností k žádosti o zprostředkování osvojení nebo pěstounské péče;
- j) vyjádření obecního úřadu, krajského úřadu, pověřené osoby nebo obecního úřadu obce s

rozšířenou působností, který není příslušný k vedení spisové dokumentace o žadateli, pokud s nimi žadatel uzavřel dohodu o výkonu pěstounské péče, protože již má svěřeno dítě do pěstounské péče.

(6) Obecní úřad obce s rozšířenou působností postupuje kopii spisové dokumentace o dítěti uvedeném v § 19a odst. 1 a spisové dokumentace o žadateli neprodleně krajskému úřadu.

(7) Obecní úřad obce s rozšířenou působností rozhodne o zastavení řízení o zařazení do evidence žadatelů o zprostředkování osvojení nebo pěstounské péče, jestliže osoba, která o zprostředkování žádala,

- a) vezme svou žádost zpět před postoupením spisové dokumentace krajskému úřadu, nebo
- b) ani na výzvu obecního úřadu obce s rozšířenou působností nesdělí údaje a nedoloží doklady potřebné pro vedení spisové dokumentace.

§ 22

Vedení evidence pro zprostředkování osvojení a pěstounské péče krajským úřadem

(1) Krajský úřad vede pro účely zprostředkování osvojení nebo pěstounské péče evidenci dětí uvedených v § 19a odst. 1 (dále jen „evidence dětí“) a evidenci žadatelů vhodných stát se osvojiteli nebo pěstouny (dále jen „evidence žadatelů“).

(2) Evidence dětí obsahuje

- a) kopii spisové dokumentace podle § 21 odst. 4;
- b) odborné posouzení podle § 27, je-li ho třeba s ohledem na
 - 1. věk dítěte,
 - 2. stanovisko odborného lékaře, nebo
 - 3. jiné vážné skutečnosti;
- c) vyjádření dítěte zajištěné krajským úřadem (§ 8 odst. 2);
- d) další doklady potřebné pro zprostředkování osvojení nebo pěstounské péče.

(3) Evidence žadatelů obsahuje

- a) kopii spisové dokumentace podle § 21 odst. 5,
- b) odborné posouzení podle § 27,
- c) další doklady potřebné pro zprostředkování osvojení nebo pěstounské péče.

(4) Pokud žadatel chce osvojit výlučně dítě z ciziny [§ 21 odst. 5 písm. f) bod 2], krajský úřad provede odborné posouzení podle § 27 a neprodleně zašle kopii údajů obsažených v evidenci žadatelů Úřadu k zařazení do evidence pro zprostředkování osvojení z ciziny.

(5) Krajský úřad řízení o zařazení žadatele do evidence žadatelů o zprostředkování osvojení nebo pěstounské péče

- a) přeruší, je-li proti žadateli nebo proti jeho manželovi, druhovi, dítěti nebo jiné osobě tvořící s žadatelem společnou domácnost
- b) vedeno trestní řízení pro trestný čin směřující proti životu, zdraví, svobodě, lidské důstojnosti, mravnímu vývoji nebo jmění dítěte, nebo pro jiný trestný čin, jehož spáchání může mít vliv na způsobilost žadatele k řádné výchově dítěte, a to

až do vydání konečného rozhodnutí v tomto trestním řízení,

b) může přerušit, zjistí-li na straně žadatele důvody bránící jeho odbornému posouzení podle § 27, a to na nezbytně nutnou dobu.

(6) Krajský úřad rozhoduje o zařazení žadatele do evidence žadatelů neprodleně po odborném posouzení žadatele podle § 27. Pokud krajský úřad v průběhu řízení zjistí závažné důvody, pro které nelze žadatele zařadit do evidence žadatelů, může rozhodnout o zamítnutí žádosti i před provedením odborného posouzení žadatele v rozsahu stanoveném v § 27. V rozhodnutí o zařazení žadatele do evidence žadatelů krajský úřad stanoví žadateli povinnost hlásit krajskému úřadu všechny změny rozhodné pro zprostředkování osvojení nebo pěstounské péče do 15 dnů ode dne jejich vzniku.

(7) Krajský úřad oznámí, zda byl žadatel zařazen do evidence žadatelů,

a) obecnímu úřadu obce s rozšířenou působností,

b) obecnímu úřadu, obecnímu úřadu obce s rozšířenou působností, krajskému úřadu nebo pověřené osobě, s nimiž žadatel uzavřel dohodu o výkonu pěstounské péče, s výjimkou případu, kdy žadatel uzavřel dohodu s krajským úřadem, který rozhodl o zařazení žadatele do evidence žadatelů,

a to do 15 dnů ode dne nabytí právní moci rozhodnutí o zařazení do evidence žadatelů.

(8) Jestliže krajský úřad nezprostředkuje osvojení

a) do 6 kalendářních měsíců ode dne zařazení dítěte do evidence dětí, nebo

b) do 3 let ode dne nabytí právní moci rozhodnutí o zařazení žadatele do evidence žadatelů, zpřístupní údaje z těchto evidencí Úřadu pro zprostředkování osvojení ve vztahu k cizině a současně zašle oznámení o těchto skutečnostech obecnímu úřadu obce s rozšířenou působností.

(9) Krajský úřad postupuje

a) podle odstavce 8 písm. a) pouze tehdy, pokud je ze všech okolností zřejmé, že dítěti nelze zprostředkovat pěstounskou péči ani osvojení v České republice, nebo nelze předpokládat, že by v budoucnu mohla převzít dítě do péče osoba dítěti příbuzná nebo jemu blízká; tyto skutečnosti je krajský úřad povinen odůvodnit, nebo

b) podle odstavce 8 písm. b) pouze tehdy, pokud žadatel vyjádřil souhlas podle § 21 odst. 5 písm. f) bodu 1.

(10) Krajský úřad může zjistit kdykoliv v době, kdy je dítě vedeno v evidenci dětí nebo žadatel zařazen do evidence žadatelů, zda nedošlo ke změně skutečností rozhodných pro zprostředkování osvojení nebo pěstounské péče, zejména je oprávněn provést nové odborné posouzení dítěte nebo žadatele podle § 27.

§ 23zrušeno

§ 24

Zprostředkování osvojení nebo pěstounské péče krajským úřadem

(1) Pro účely zprostředkování osvojení nebo pěstounské péče vyhledává krajský úřad pro děti vedené v evidenci tohoto krajského úřadu žadatele z evidence žadatelů vedené tímto krajským úřadem a z evidence žadatelů vedené jinými krajskými úřady. Krajský úřad při zprostředkování

osvojení nebo pěstounské péče přihlíží k výsledkům odborného posouzení dítěte a žadatelů podle § 27, k vyhodnocení situace dítěte a jeho rodiny a k plnění opatření vyplývajících z individuálního plánu ochrany dítěte.

(2) Zjistí-li krajský úřad, že v jím vedené evidenci žadatelů, nebo v evidenci žadatelů, kterou vede jiný krajský úřad, je zařazen žadatel vhodný stát se osvojitelem nebo pěstounem dítěte, které je v evidenci dětí vedené tímto krajským úřadem, oznámí písemně tuto skutečnost

a) žadateli,

b) jinému krajskému úřadu, obecnímu úřadu obce s rozšířenou působností nebo pověřené osobě, pokud s nimi žadatel uzavřel dohodu o výkonu pěstounské péče, protože již má svěřeno dítě do pěstounské péče,

c) Úřadu, jde-li o dítě, které je i v evidenci dětí vedené Úřadem,

d) obecnímu úřadu obce s rozšířenou působností, není-li tato povinnost splněna oznámením podle písmene b).

(3) Na základě písemného oznámení krajského úřadu podle odstavce 2 písm. a) má žadatel právo seznámit se s dítětem a ten, u něhož se dítě nachází, je povinen toto seznámení umožnit. Žadatel má možnost seznámit se s dítětem a podat soudu návrh na předání dítěte do péče budoucího osvojitele, na svěřením dítěte do péče před osvojením nebo na svěřením dítěte do předpěstounské péče nejpozději do 30 dnů ode dne, kdy mu bylo doručeno písemné oznámení krajského úřadu podle odstavce 2; tuto lhůtu může krajský úřad v odůvodněných případech prodloužit, nejvýše však o 30 dnů.

(4) Krajský úřad může dávat podněty ke zprostředkování osvojení nebo pěstounské péče i v případech, kdy jde o děti, které jsou v evidenci dětí vedené jiným krajským úřadem nebo Úřadem; tento jiný krajský úřad nebo Úřad jsou povinny se těmito podněty zabývat.

§ 24azrušeno

§ 24b

Přerušení zprostředkování osvojení nebo pěstounské péče krajským úřadem

(1) Zprostředkování osvojení nebo pěstounské péče se přeruší, jestliže

a) žadatel písemně o takové přerušení požádá, a to po dobu, kterou v žádosti označí, nebo

b) žadateli bylo krajským úřadem podle § 24 odst. 2 písemně oznámeno, že v evidenci dětí je dítě, pro něž je vhodným osvojitelem nebo pěstounem, a to po dobu ode dne odeslání uvedeného písemného oznámení do dne, do něhož trvá zprostředkování krajským úřadem podle § 24 odst. 3, anebo do dne, kdy došlo k rozhodnutí o svěřením dítěte do péče podle písmena c), nebo

c) na základě rozhodnutí soudu bylo dítě předáno do péče budoucího osvojitele, svěřeno do péče před osvojením nebo do předpěstounské péče, a to po dobu trvání této péče, nebo

d) krajský úřad v době, kdy žadateli zprostředkovává osvojení nebo pěstounskou péči podle § 24, zjistí podle § 22 odst. 10 závažné skutečnosti, které jsou překážkou zprostředkování osvojení nebo pěstounské péče.

(2) O přerušení zprostředkování osvojení nebo pěstounské péče podle odstavce 1 písm. d) vydá krajský úřad rozhodnutí. Doba přerušení zprostředkování osvojení nebo pěstounské péče se

nezapočítává do lhůt uvedených v § 22 odst. 8.

(3) Žadatel je povinen v žádosti uvedené v odstavci 1 písm. a) uvést důvod, pro který žádá o přerušeni zprostředkování osvojení nebo pěstounské péče. Žadatel zasílá žádost krajskému úřadu. V případě přerušeni zprostředkování osvojení nebo pěstounské péče oznámí krajský úřad tuto skutečnost obecnímu úřadu obce s rozšířenou působností a Úřadu, jde-li o žadatele vedené Úřadem, a to ve lhůtě 15 dnů ode dne podání žádosti, nebo ode dne nabytí právní moci rozhodnutí o přerušeni zprostředkování osvojení nebo pěstounské péče.

(4) Datum nabytí právní moci rozhodnutí soudu o předání dítěte do péče budoucího osvojitele, o svěřeni dítěte do péče před osvojením nebo o svěřeni dítěte do předpěstounské péče, je povinen pro účely přerušeni zprostředkování osvojení nebo pěstounské péče neprodleně oznámit

a) obecní úřad obce s rozšířenou působností krajskému úřadu,

b) krajský úřad bezodkladně poté, kdy mu toto datum sdělil obecní úřad obce s rozšířenou působností, Úřadu, jsou-li děti nebo žadatelé vedeni v evidenci Úřadu.

§ 24c

Vyřazení z evidence dětí nebo evidence žadatelů vedené krajským úřadem

(1) Krajský úřad

a) vyřadí dítě z jím vedené evidence dětí

1. na základě rozhodnutí o osvojení nebo o svěřeni dítěte do pěstounské péče, nebo
2. zjistí-li závažné důvody, pro které nelze dítěti zprostředkovat osvojení nebo pěstounskou péči,

b) vyřadí žadatele z jím vedené evidence žadatelů

1. na základě rozhodnutí o osvojení nebo o svěřeni dítěte do pěstounské péče, pokud žadatel nežádá o osvojení dalšího dítěte nebo o svěřeni dalšího dítěte do pěstounské péče,
2. zjistí-li závažné důvody, pro které nelze žadateli zprostředkovat osvojení nebo pěstounskou péči,
3. poruší-li žadatel závažným způsobem povinnost sdělovat změny v údajích rozhodných pro zprostředkování osvojení nebo pěstounské péče, nebo
4. požádá-li o to žadatel,

c) může vyřadit žadatele z jím vedené evidence žadatelů, jestliže se bez vážného důvodu nezúčastnil přípravy k přijetí dítěte do rodiny, i když byl k účasti na této přípravě vyzván.

(2) O vyřazení žadatele z evidence žadatelů vydá krajský úřad rozhodnutí jen v případech uvedených v odstavci 1 písm. b) bodech 2 a 3 a odstavci 1 písm. c). V ostatních případech krajský úřad žadatelům vyřazení z evidence písemně oznámí.

(3) Krajský úřad zašle do 15 dnů ode dne nabytí právní moci rozhodnutí o vyřazení žadatele z evidence žadatelů oznámení o tomto vyřazení obecnímu úřadu obce s rozšířenou působností, jinému krajskému úřadu, obecnímu úřadu nebo pověřené osobě uvedené v § 21 odst. 5 písm. j).

(4) Datum nabytí právní moci rozhodnutí o osvojení nebo o svěřeni dítěte do pěstounské péče je obecní úřad obce s rozšířenou působností povinen pro účely vyřazení žadatele z evidence oznámit krajskému úřadu.

(5) Osvojení nebo svěření dítěte do pěstounské péče, jehož zprostředkování bylo zajištěno krajským úřadem, je krajský úřad povinen bez zbytečného odkladu oznámit Úřadu.

§ 24d

Postup ministerstva při zprostředkování osvojení nebo pěstounské péče

(1) Ministerstvo je oprávněno podávat podněty krajskému úřadu a Úřadu ke zprostředkování osvojení a pěstounské péče; krajský úřad nebo Úřad je povinen ministerstvo vyrozumět o tom, jak s podnětem naložil.

(2) Krajský úřad je povinen umožnit ministerstvu za účelem kontroly přístup do evidence dětí nebo evidence žadatelů pro zprostředkování osvojení a pěstounské péče.

§ 25

Zprostředkování osvojení Úřadem

(1) Úřad vede pro účely zprostředkování osvojení evidenci

a) dětí uvedených v § 2 odst. 2 vhodných k osvojení v cizině,

b) dětí vhodných k osvojení v České republice, které nemají na území České republiky povolen trvalý pobyt nebo nejsou hlášeny k pobytu na území České republiky po dobu nejméně 90 dnů podle zvláštního právního předpisu¹a) upravujícího pobyt cizinců na území České republiky ani nejsou oprávněny podle zvláštního právního předpisu²) trvale pobývat na území České republiky,

c) žadatelů vhodných stát se osvojiteli dětí uvedených v písmenu b),

d) fyzických osob vhodných stát se osvojiteli dětí uvedených v písmenu a), pokud tyto osoby nemají na území České republiky povolen trvalý pobyt, nepobývají přechodně na území České republiky po nepřetržitou dobu nejméně 365 dnů podle zvláštního právního předpisu¹a) upravujícího pobyt cizinců na území České republiky ani nejde o cizince, kterému vyplývá nárok na sociální výhody z přímo použitelného předpisu Evropské unie⁵⁷).

(2) Děti uvedené

a) v odstavci 1 písm. a) jsou vedeny v evidenci na základě oznámení krajského úřadu (§ 22 odst. 8),

b) v odstavci 1 písm. b) jsou zařazovány do evidence na základě oznámení státních orgánů České republiky nebo státních orgánů nebo jiných organizací cizího státu řádně pověřených ve svém státě výkonem povinností při mezinárodním osvojení. Těmto orgánům nebo organizacím Úřad oznamuje zařazení dítěte uvedeného v odstavci 1 písm. b) do evidence.

(3) Žadatelé uvedení v odstavci 1 písm. c) a fyzické osoby uvedené v odstavci 1 písm. d) jsou zařazováni do evidence na základě rozhodnutí Úřadu. Do evidence nelze zařadit osobu vhodnou stát se osvojitelem dětí uvedených v odstavci 1 písm. b), jestliže sice splňuje podmínku pobytu na území České republiky podle § 20 odst. 1, avšak její obvyklé bydliště se prokazatelně nachází mimo území České republiky.

(4) Úřad vyřadí z evidence

a) žadatele nebo osobu uvedenou v odstavci 1 písm. d), došlo-li ke zprostředkování osvojení, a to ke dni rozhodnutí o osvojení;

b) žadatele nebo osobu uvedenou v odstavci 1 písm. d),

1. zjistí-li závažné důvody, pro které nelze osvojení zprostředkovat,
2. poruší-li žadatel nebo uvedená osoba závažným způsobem povinnost sdělovat údaje rozhodné pro tuto evidenci, nebo
3. požádají-li o to žadatel nebo uvedená osoba;

c) dítě,

1. na základě rozhodnutí o osvojení nebo o svěření dítěte do pěstounské péče,
2. zjistí-li závažné důvody, pro které nelze dítěti zprostředkovat osvojení nebo pěstounskou péči, nebo
3. požádá-li o to orgán nebo organizace podle odstavce 2 písm. b).

(5) Úřad vydá rozhodnutí o vyřazení z evidence jen v případech žadatelů a osob uvedených v odstavci 1 písm. d), nejde-li o vyřazení z evidence proto, že bylo rozhodnuto o osvojení. Úřad zasílá krajskému úřadu rozhodnutí o vyřazení žadatelů a osob uvedených v odstavci 1 písm. d); oznámení o vyřazení dítěte uvedeného v odstavci 1 písm. b) zasílá Úřad orgánům nebo organizacím uvedeným v odstavci 2 písm. b) a krajskému úřadu.

(6) Pro vedení evidence, jde-li o dítě uvedené v odstavci 1 písm. a) nebo jde-li o osobu uvedenou v odstavci 1 písm. c), platí přiměřeně § 22 odst. 2, 3, 6 a 10.

(7) Úřad přeruší zprostředkování osvojení po doby uvedené v § 24b odst. 1, jde-li o děti, které jsou vedeny také v evidenci dětí pro zprostředkování osvojení do ciziny nebo evidenci dětí vhodných k osvojení v České republice [odstavec 1 písm. a) a b)], nebo jde-li o žadatele uvedené v odstavci 1 písm. c).

(8) Pro účely vedení evidence Úřadem je krajský úřad povinen

- a) na žádost Úřadu zjistit potřebné údaje a doplnit spisovou dokumentaci o dítěti vhodném k osvojení v cizině nebo o žadateli vhodném stát se osvojitelem dítěte z ciziny,
- b) na žádost Úřadu prošetřit poměry, v nichž dítě žije, jde-li o dítě, které bylo v České republice osvojeno na základě zprostředkování osvojení z ciziny nebo které má být z ciziny osvojeno a nachází se v České republice v péči budoucích osvojitelů,
- c) neprodleně oznámit Úřadu datum nabytí právní moci rozhodnutí o osvojení dítěte.

(9) Osvojení dítěte do ciziny je Úřad povinen oznámit

- a) obecnímu úřadu obce s rozšířenou působností,
- b) matričnímu úřadu příslušnému podle zvláštního právního předpisu^{23a)},
- c) krajskému úřadu, na základě jehož oznámení Úřad do evidence dítě zařadil.

§ 26

Pro zprostředkování osvojení Úřadem, jde-li o osvojení v České republice, platí § 24 odst. 1 a 3 přiměřeně.

§ 27

Odborné posuzování pro účely zprostředkování osvojení a pěstounské péče

(1) Odborné posouzení pro zprostředkování osvojení a pěstounské péče zahrnuje

- a) posouzení dítěte a žadatele podle odstavce 2,

b) zhodnocení přípravy k přijetí dítěte do rodiny, včetně speciální přípravy k přijetí dítěte pěstounem na přechodnou dobu (§ 11 odst. 2),

c) vyjádření dětí žadatele k přijetí osvojovaného dítěte nebo dítěte svěřovaného do pěstounské péče do rodiny, jsou-li takového vyjádření schopny s ohledem na jejich věk a rozumovou vyspělost,

d) posouzení schopnosti dětí žijících v domácnosti žadatele přijmout dítě do rodiny,

e) zjištění bezúhonnosti žadatele, jeho manžela, druha, dítěte a jiné osoby tvořící s žadatelem společnou domácnost; za bezúhonného se pro tyto účely nepovažuje ten, kdo byl pravomocně odsouzen pro trestný čin, který směřoval proti životu, zdraví, svobodě, lidské důstojnosti, mravnímu vývoji nebo jmění dítěte, nebo pro jiný trestný čin, jehož spáchání může mít vliv na způsobilost žadatele k řádné výchově dítěte,

f) u žadatelů o zařazení do evidence osob vhodných pro výkon pěstounské péče na přechodnou dobu posouzení schopnosti pečovat o děti vyžadující speciální péči a schopnost spolupráce s rodiči těchto dětí.

(2) Pro účely zprostředkování osvojení a pěstounské péče se

a) u dětí

1. posuzuje úroveň tělesného a duševního vývoje dítěte, včetně jeho specifických potřeb a nároků, sociální prostředí, ze kterého dítě pochází, jakož i jeho statusová práva, a etnické, náboženské a kulturní prostředí dítěte,

2. posuzuje vhodnost náhradní rodinné péče a jejích forem;

b) u žadatelů posuzuje charakteristika osobnosti, psychický stav, zdravotní stav, jenž zahrnuje posouzení, zda zdravotní stav žadatele z hlediska duševního, tělesného a smyslového nebrání dlouhodobé péči o dítě, předpoklad vychovávat dítě, motivace, která vedla k žádosti o osvojení dítěte nebo k jeho svěření do pěstounské péče, stabilita manželského vztahu a prostředí v rodině, sociální prostředí, zvláště bydlení a domácnost, etnické, náboženské a kulturní prostředí žadatele, popřípadě další skutečnosti rozhodné pro osvojení dítěte nebo jeho svěření do pěstounské péče.

Posouzení krajský úřad provede do 30 dnů ode dne zjištění všech potřebných skutečností.

(3) Za účelem zjištění bezúhonnosti podle odstavce 1 písm. e) si orgán sociálně-právní ochrany vyžádá podle zvláštního právního předpisu^{28a)} opis z evidence Rejstříků trestů nebo doklad obdobný opisu z evidence Rejstříku trestů vydávaný ve státech, ve kterých se žadatel, jeho manžel, druh, dítě a jiné osoby tvořící s žadatelem společnou domácnost zdržovali nepřetržitě déle než 3 měsíce v době od dovršení patnáctého roku věku do podání žádosti; tyto doklady nesmí být starší než 3 měsíce. V případě, že cizí stát opis z evidence trestů nebo rovnocenný doklad nevydává, odmítá jej žadateli vydat nebo je jeho opatření spojeno s těžko překonatelnou překážkou, může žadatel doklad takového státu nahradit svým čestným prohlášením. Žádost o opis z evidence Rejstříku trestů a opis z evidence Rejstříků trestů se předávají v elektronické podobě, a to způsobem umožňujícím dálkový přístup.

(4) Odborné posuzování provádí krajský úřad, jde-li o děti nebo žadatele, které zařazuje do evidence dětí nebo žadatelů krajský úřad, a to před zařazením do takové evidence, nebo kteří jsou v evidenci dětí nebo v evidenci žadatelů vedené krajským úřadem.

(5) Krajský úřad je oprávněn vyzvat žadatele a fyzické osoby uvedené v § 25 odst. 1 písm. d) k

osobnímu jednání za účelem posouzení jejich předpokladů a skutečností rozhodných pro svěření dítěte. Krajský úřad přitom spolupracuje s obecními úřady obcí s rozšířenou působností, obcemi, poskytovateli zdravotních služeb a školskými zařízeními i dalšími odbornými zařízeními, pověřenými osobami a s odborníky pro otázky výchovy a péče o dítě.

(6) Zaměstnanci kraje zařazení do krajského úřadu mohou za účelem přípravy podkladů pro odborné posouzení podle odstavce 2 navštívit dítě nebo pozvat dítě k jednání, je-li to přiměřené jeho věku a schopnostem. Právnické nebo fyzické osoby, u nichž se dítě nachází, jsou povinny tuto návštěvu, účast dítěte na uvedeném jednání a posouzení dítěte umožnit.

(7) Pro zpracování vyjádření krajského úřadu podle § 18 platí odstavce 2 až 6 přiměřeně.

(8) Pro účely odvolacího řízení je ministerstvo oprávněno provést nové odborné posouzení žadatele.

HLAVA V

PĚSTOUNSKÁ PÉČE NA PŘECHODNOU DOBU

§ 27a

(1) Krajský úřad vede pro účely zajištění pěstounské péče pro dítě na přechodnou dobu evidenci osob, které mohou pěstounskou péči po přechodnou dobu vykonávat. Do evidence se osoby zařazují na základě žádosti podané u obecního úřadu obce s rozšířenou působností. Obecní úřad obce s rozšířenou působností je povinen po doplnění žádosti o údaje a doklady uvedené v odstavci 3 neprodleně žádost postoupit krajskému úřadu.

(2) Do evidence osob, které mohou vykonávat pěstounskou péči po přechodnou dobu, se zařazují osoby, které na základě odborného posouzení mají předpoklady pro výkon takové péče o dítě, a to zejména z hlediska krátkodobosti takové péče a péče o dítě krátce po jeho narození.

(3) Evidence obsahuje

a) žadatelovy osobní údaje uvedené v § 21 odst. 5 písm. a),

b) doklady uvedené v § 21 odst. 5 písm. b) až e) a h),

c) písemný souhlas s tím, že krajský úřad je oprávněn kdykoliv

1. zjišťovat další údaje potřebné pro zařazení do evidence osob, které mohou vykonávat pěstounskou péči po přechodnou dobu,

2. zjišťovat, zda nedošlo ke změně skutečností uvedených v žádosti,

d) stanovisko obecního úřadu obce s rozšířenou působností k žádosti o zařazení žadatele do evidence,

e) stejnopis správního rozhodnutí podle § 47b s vyznačením právní moci nebo stejnopis dohody o výkonu pěstounské péče podle § 47b,

f) údaje o charakteristice a počtu dětí, kterým je osoba v evidenci schopna poskytovat pěstounskou péči na přechodnou dobu.

(4) Odborné posouzení žadatele se provede na základě žádosti podané podle odstavce 3; pro odborné posouzení žadatele platí § 27 obdobně.

(5) Krajský úřad rozhodne o zařazení žadatele do evidence uvedené v odstavci 1 a o jeho vyřazení z této evidence nebo o tom, že žadatel do této evidence zařazen nebyl. Opis rozhodnutí

uvedeného v předchozí větě zašle krajský úřad obecnímu úřadu obce s rozšířenou působností. Pro vedení evidence, zařazení žadatele do evidence, přerušení vedení v evidenci a vyřazení z evidence se použijí § 22 až 24c obdobně.

(6) Krajský úřad předá opis seznamu osob zařazených do evidence osob, které mohou po přechodnou dobu vykonávat pěstounskou péči, a to včetně údajů uvedených v odstavci 3, obecním úřadům obcí s rozšířenou působností ve svém správním obvodu. Krajský úřad je povinen tento seznam bezodkladně doplňovat na základě změn, ke kterým v evidenci podle odstavce 1 došlo, a toto doplnění sdělit také uvedeným obecním úřadům obcí s rozšířenou působností.

(7) Soud může na návrh orgánu sociálně-právní ochrany svěřit dítě do pěstounské péče na přechodnou dobu osobám v evidenci, a to na

- a) dobu, po kterou nemůže rodič ze závažných důvodů dítě vychovávat,
- b) dobu, po jejímž uplynutí může matka dát souhlas k osvojení nebo po kterou může rodič souhlas k osvojení dítěte odvolat, nebo
- c) dobu do nabytí právní moci rozhodnutí soudu o tom, že souhlasu rodičů k osvojení není třeba.

(8) Bylo-li dítě svěřeno do pěstounské péče podle odstavce 7, je soud povinen nejméně jednou za 3 měsíce přezkoumat, zda důvody, pro které bylo dítě svěřeno do pěstounské péče, stále trvají. Za tím účelem si vyžaduje zejména zprávy příslušného orgánu sociálně-právní ochrany. Soud rozhodne o výchově dítěte vždy, odpadnou-li důvody, pro které bylo dítě svěřeno do pěstounské péče podle odstavce 7.

(9) Pěstounská péče na přechodnou dobu může trvat nejdéle 1 rok. To neplatí, pokud jsou do pěstounské péče téhož pěstouna svěřeni sourozenci dítěte, kteří byli do této péče svěřeni později, ne však na dobu delší, než po kterou má trvat pěstounská péče podle věty první u sourozence, který byl do pěstounské péče na přechodnou dobu témuž pěstounovi svěřen jako poslední.

(10) Osoba v evidenci zajišťuje neodkladnou péči o dítě též na žádost obecního úřadu obce s rozšířenou působností v případech podle § 15 odst. 1, § 16 odst. 1 a § 37 odst. 1, a to zpravidla po dobu, než rozhodne soud o návrhu obecního úřadu obce s rozšířenou působností na nařízení předběžného opatření¹³).

HLAVA VI

ÚSTAVNÍ VÝCHOVA A OCHRANNÁ VÝCHOVA

§ 28

Po právní moci rozhodnutí soudu o nařízení ústavní výchovy obecní úřad obce s rozšířenou působností sjedná dobu a místo přijetí dítěte do příslušného zařízení pro výkon ústavní výchovy, které je označeno v rozhodnutí soudu; přitom vyzve rodiče nebo jiné fyzické osoby odpovědné za výchovu dítěte, aby dítě ve stanoveném termínu předali určenému zařízení, popřípadě s jejich souhlasem může zabezpečit umístění sám. Je-li po právní moci rozhodnutí soudu o nařízení ústavní výchovy nezbytné přemístit dítě ze zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc, sjedná obecní úřad obce s rozšířenou působností dobu přijetí dítěte do zařízení pro výkon ústavní výchovy, které je označeno v rozhodnutí soudu. Převoz dítěte zabezpečí příslušné zařízení pro výkon ústavní výchovy ve spolupráci se zařízením pro děti vyžadující okamžitou pomoc, ve

kterém se dítě nachází. Nepodrobí-li se rodiče nebo jiné fyzické osoby odpovědné za výchovu dítěte rozhodnutí soudu, podá obecní úřad obce s rozšířenou působností soudu návrh na výkon rozhodnutí.²⁴⁾

§ 29

Sledování výkonu ústavní výchovy a ochranné výchovy

(1) Obecní úřad obce s rozšířenou působností sleduje dodržování práv dítěte v ústavních zařízeních; sleduje zejména rozvoj duševních a tělesných schopností dětí, zda trvají důvody pro pobyt dítěte v ústavním zařízení, zjišťuje, jak se vyvíjejí vztahy mezi dětmi a jejich rodiči. Obecní úřad obce s rozšířenou působností působí k tomu, aby byli v ústavním zařízení sourozenci umístěni společně.

(2) Zaměstnanec obce s rozšířenou působností zařazený do obecního úřadu je povinen

- a) nejméně jednou za 3 měsíce navštívit dítě, které bylo do péče ústavního zařízení svěřeno rozhodnutím soudu nebo kterému bylo uloženo ústavní ochranné léčení,
- b) nejméně jednou za 3 měsíce navštívit rodiče dítěte, které bylo do péče ústavního zařízení svěřeno rozhodnutím soudu nebo kterému bylo uloženo ústavní ochranné léčení,
- c) navštívit dítě uvedené v § 10a odst. 1 bezodkladně poté, kdy se o něm dozví, a dále podle potřeb dítěte.

(3) Zaměstnanec obce s rozšířenou působností zařazený do obecního úřadu je oprávněn hovořit s dítětem bez přítomnosti dalších osob, zejména zaměstnanců ústavního zařízení, a má právo nahlížet do dokumentace, kterou ústavní zařízení o dítěti vede.

(4) Zjistí-li zaměstnanec obce s rozšířenou působností zařazený do obecního úřadu, že ústavní zařízení porušilo povinnosti vyplývající z tohoto zákona nebo zvláštních právních předpisů, je povinen tuto skutečnost neprodleně oznámit obecnímu úřadu obce s rozšířenou působností a zřizovateli tohoto ústavního zařízení, popřípadě orgánu, který je zřizovateli nadřízen, a soudu, který nařídil ústavní výchovu, uložil ochrannou výchovu nebo ochranné léčení ústavní; tím není dotčena povinnost vyplývající ze zvláštního právního předpisu.⁶⁾

(5) Jestliže zaměstnanec obce s rozšířenou působností zařazený do obecního úřadu oznámil porušení povinností ústavním zařízením, sleduje příslušný obecní úřad obce s rozšířenou působností, zda došlo k odstranění zjištěných nedostatků, a působí k přijetí potřebných opatření vedoucích k nápravě.

(6) Ústavní zařízení jsou povinna

- a) zajistit zaměstnanci obce s rozšířenou působností zařazenému do obecního úřadu obce s rozšířenou působností přístup do ústavního zařízení a poskytnout mu potřebné listiny, doklady nebo zprávy vztahující se k dítěti a jeho rodičům, pokud je ústavní zařízení má k dispozici,
- b) umožnit styk zaměstnance obce s rozšířenou působností zařazeného do obecního úřadu obce s rozšířenou působností s dítětem, kterému byla nařízena ústavní výchova, uložena ochranná výchova nebo ochranné léčení ústavní,
- c) oznamovat neprodleně obecnímu úřadu obce s rozšířenou působností děti, které přicházejí v úvahu jako vhodné k osvojení nebo ke svěřením do pěstounské péče,
- d) odeslat neprodleně písemné podání dítěte adresované soudu, obecnímu úřadu obce s

rozšířenou působností, jinému státnímu orgánu nebo pověřené osobě bez kontroly jeho obsahu,

e) vyžádat si písemný souhlas obecního úřadu obce s rozšířenou působností k pobytu dítěte podle § 30,

f) informovat obecní úřad obce s rozšířenou působností o nadcházejícím propuštění dítěte z ústavního zařízení,

g) informovat obecní úřad obce s rozšířenou působností a soud, který dítěti nařídil ústavní výchovu nebo uložil ochrannou výchovu, o útěku dítěte z ústavního zařízení a o přemístění dítěte do jiného ústavního zařízení.

(7) Ústavní zařízení uvedené v odstavci 1 může navštívit také zaměstnanec kraje zařazený do krajského úřadu nebo zaměstnanec státu zařazený k výkonu práce v ministerstvu. Pro zaměstnance kraje zařazeného do krajského úřadu nebo zaměstnance státu zařazeného k výkonu práce v ministerstvu platí obdobně odstavce 3 až 6.

§ 30

Pobyt dítěte mimo ústav

(1) Ředitel ústavního zařízení může jen po předchozím písemném souhlasu obecního úřadu obce s rozšířenou působností povolit dítěti, které je v ústavním zařízení umístěno na základě rozhodnutí soudu, pobyt u rodičů, popřípadě jiných fyzických osob, a to nejvýše v rozsahu 30 kalendářních dnů při prvním pobytu u těchto osob. Tato doba, s výjimkou případů, kdy byla na základě rozhodnutí soudu uložena ochranná výchova, může být prodloužena, jde-li o pobyt u těchto osob, na základě písemného souhlasu obecního úřadu obce s rozšířenou působností.

(2) Písemný souhlas obecního úřadu obce s rozšířenou působností podle odstavce 1 musí obsahovat určení osob, u nichž bude dítě pobývat, délku pobytu dítěte mimo ústav, na kterou se souhlas vydává, a místo pobytu dítěte.

(3) Při vydávání písemného souhlasu s pobytem dítěte mimo ústav podle odstavce 1 obecní úřad obce s rozšířenou působností přihlíží zejména k rodinnému a sociálnímu prostředí, v němž bude dítě pobývat, a individuálnímu plánu ochrany dítěte, je-li zpracován. V případě pobytu dítěte u jiných fyzických osob než rodičů, prarodičů nebo sourozenců, posuzuje se jejich bezúhonnost podle § 27 odst. 1 písm. e). Pro účely vydání souhlasu může obecní úřad obce s rozšířenou působností požádat krajský úřad o odborné posouzení fyzické osoby jiné než rodiče, u níž má dítě pobývat. Pro odborné posouzení platí § 27 přiměřeně. Za účelem doložení bezúhonnosti takové osoby si může obecní úřad obce s rozšířenou působností vyžádat podle zvláštního právního předpisu^{28a)} výpis z evidence Rejstříku trestů; o skutečnosti, že si vyžádal výpis z evidence Rejstříku trestů, tuto osobu bez zbytečného odkladu vyrozumí. Žádost o vydání výpisu a výpis z evidence Rejstříku trestů se předávají v elektronické podobě, a to způsobem umožňujícím dálkový přístup.

(4) Krajský úřad je povinen odborné posouzení jiné fyzické osoby podle odstavce 3 provést.

(5) Je-li místo trvalého pobytu dítěte odlišné od místa trvalého pobytu rodičů nebo jiných fyzických osob, u nichž má dítě pobývat, může obecní úřad obce s rozšířenou působností vydat písemný souhlas podle odstavce 1 jen na základě vyjádření jiného příslušného obecního úřadu obce s rozšířenou působností [§ 61 odst. 3 písm. c)].

HLAVA VII

PÉČE O DĚTI VYŽADUJÍCÍ ZVÝŠENOU POZORNOST

§ 31

- (1) Péče o děti uvedené v § 6 spočívá v poskytování pomoci při překonávání nepříznivých sociálních podmínek a výchovných vlivů, s cílem umožnit jim začlenění do společnosti, včetně začlenění pracovního.
- (2) Péče o děti uvedené zejména v § 6 písm. c) a d) je obecním úřadem obce s rozšířenou působností zabezpečována prostřednictvím sociální kurately pro děti a mládež (dále jen „sociální kuratela“); sociální kuratela spočívá v provádění opatření směřujících k odstranění, zmírnění nebo zamezení prohlubování anebo opakování poruch psychického, fyzického a sociálního vývoje dítěte.
- (3) Sociální kuratelu vykonává kurátor pro děti a mládež, který je zaměstnancem obce s rozšířenou působností zařazeným do obecního úřadu obce s rozšířenou působností.

§ 32

- (1) Obecní úřad při péči o děti uvedené v § 6
 - a) zaměřuje svoji pozornost na využívání volného času těchto dětí,
 - b) zaměřuje svoji pozornost na děti vyhledávající styky s fyzickými osobami nebo skupinami těchto osob požívajícími alkoholické nápoje nebo návykové látky nebo páchajícími trestnou činností,
 - c) sleduje u dětí projevy nesnášenlivosti a násilí,
 - d) věnuje pozornost dětem z rodin s nízkou sociální úrovní,
 - e) zabráňuje pronikání nepříznivých sociálních a výchovných vlivů mezi ostatní skupiny dětí,
 - f) nabízí dětem programy pro využití volného času se zřetelem k zájmům dětí a jejich možnostem,
 - g) spolupracuje se školami, pověřenými osobami, zájmovými sdruženími a dalšími subjekty.
- (2) Obecní úřad obce s rozšířenou působností při péči o děti uvedené v § 6
 - a) působí proti opakovaným poruchám v chování a jednání dětí se zvláštní pozorností věnovanou pachatelům trestné činnosti,
 - b) upozorňuje krajské úřady na potřebu napomáhat dětem, které ukončily školní docházku, při získávání možnosti pokračovat v další přípravě na povolání, zejména jde-li o děti propuštěné z ústavní výchovy, ochranné výchovy nebo výkonu trestu odnětí svobody,
 - c) spolupracuje s krajskými pobočkami Úřadu práce při zprostředkování vhodného zaměstnání pro tyto děti,
 - d) usměrňuje péči o tyto děti podle programů péče o problémové skupiny dětí zpracovaných státními orgány, obcemi, pověřenými osobami a dalšími právníckými a fyzickými osobami,
 - e) pomáhá dětem překonat problémy, které mohou vést k negativním projevům v jejich chování.
- (3) Zaměstnanci obce s rozšířenou působností zařazení do obecního úřadu a zaměstnanci obce zařazení do obecního úřadu při péči o děti uvedené v § 6
 - a) jsou v osobním styku s dítětem, jeho rodiči nebo osobami odpovědnými za jeho výchovu,

b) volí prostředky působení na děti tak, aby účinně působily na děti podle druhu a povahy poruchy v chování dítěte a jeho sociálního postavení,

c) řeší problémy dítěte, je-li to účelné, v prostředí, kde se dítě zpravidla zdržuje.

(4) Sociální kuratela se zaměřuje zejména na

a) analyzování situace v oblasti sociálně patologických jevů u dětí a mládeže a navrhování preventivních opatření,

b) účast na přestupkovém řízení vedeném proti mladistvému v souladu se zákonem o přestupcích, trestním řízení vedeném proti mladistvému a řízení o činech jinak trestných u dětí mladších 15 let podle zvláštního právního předpisu²⁹⁾,

c) návštěvy dětí s nařízenou ústavní výchovou z důvodu závažných výchovných problémů, dětí s uloženou ochrannou výchovou, dětí vzatých do vazby a ve výkonu trestního opatření odnětí svobody a rovněž rodičů těchto dětí,

d) spolupráci s příslušným střediskem Probační a mediační služby, a to zejména při zjišťování poměrů mladistvého pro účely trestního řízení a u dětí mladších 15 let pro účely řízení o činech jinak trestných, a při výkonu opatření uložených dítěti či mladistvému podle zvláštního právního předpisu²⁹⁾,

e) pomoc dětem uvedeným v písmenu c) po propuštění z ochranné nebo ústavní výchovy a po propuštění z výkonu trestního opatření odnětí svobody s cílem působit k obnovení jejich narušených sociálních vztahů, jejich začlenění do rodinného a sociálního prostředí a k zamezení opakování protiprávní činnosti,

f) zajištění návazné péče dětem uvedeným v písmenu c) i po dosažení zletilosti, zejména dojde-li k prodloužení ústavní nebo ochranné výchovy; při zajištění návazné péče je kurátor pro děti a mládež povinen spolupracovat zejména s obcemi v samostatné i přenesené působnosti, s krajskou pobočkou Úřadu práce, s poskytovateli sociálních služeb a zařízeními pro výkon ústavní a ochranné výchovy.

§ 33

(1) Orgánem sociálně-právní ochrany příslušným podle zákona o soudnictví ve věcech mládeže²⁹⁾ je obecní úřad obce s rozšířenou působností.

(2) Orgánem sociálně-právní ochrany je obecní úřad obce s rozšířenou působností; ústního jednání o přestupku, je-li obviněným mladistvý, je povinen se účastnit zaměstnanec obce s rozšířenou působností zařazený do tohoto obecního úřadu.

§ 34

(1) Obecní úřad obce s rozšířenou působností spolupracuje s věznicemi³²⁾ při řešení sociálních a výchovných problémů dětí uvedených v § 6.

(2) Obecní úřad obce s rozšířenou působností se na žádost vyjadřuje podle zvláštního právního předpisu³³⁾

a) k formě a obsahu přípravy dítěte na budoucí povolání zabezpečovaného věznicí,

b) zda je ve prospěch dítěte, aby o něj odsouzená nebo obviněná žena ve věznici pečovala, a

c) k prodloužení doby přerušení výkonu trestu odnětí svobody odsouzené ženě, je-li důvodem návštěva dítěte.

(3) Zaměstnanec obce s rozšířenou působností zařazený do obecního úřadu je povinen alespoň jednou za 3 měsíce navštívit dítě,

a) které je ve výkonu vazby nebo ve výkonu trestu odnětí svobody, a projednat s ním zejména možnost zaměstnání nebo přípravy na budoucí povolání nebo zaměstnání po ukončení výkonu vazby nebo trestu odnětí svobody,

b) o něž ve věznici pečuje odsouzená nebo obviněná žena.

(4) Zaměstnanec obce s rozšířenou působností zařazený do obecního úřadu obce s rozšířenou působností je při návštěvě ve věznici oprávněn nahlížet do dokumentace vztahující se k přípravě odsouzeného mladistvého na budoucí povolání, k dítěti, o něž ve věznici pečuje odsouzená nebo obviněná žena, a k péči této ženy o dítě.

(5) Věznice³²⁾ jsou povinny zajistit zaměstnanci obce s rozšířenou působností zařazenému do obecního úřadu přístup do věznice, umožnit nahlížení do dokumentace podle odstavce 4 a umožnit styk tohoto zaměstnance s dítětem, které je ve výkonu vazby nebo ve výkonu trestu odnětí svobody, a s dítětem, o něž ve věznici pečuje žena odsouzená k trestu odnětí svobody nebo žena ve výkonu vazby. Věznice a ústavy pro výkon zabezpečovací detence jsou povinny informovat obecní úřad obce s rozšířenou působností o nástupu dítěte do výkonu trestního opatření odnětí svobody nebo ústavu pro výkon zabezpečovací detence, a o tom, kdy bude dítě z výkonu trestního opatření odnětí svobody nebo z výkonu zabezpečovací detence propuštěno.

HLAVA VIII

SOCIÁLNĚ-PRÁVNÍ OCHRANA VE VZTAHU K CIZINĚ

§ 35

(1) Úřad zajišťuje sociálně-právní ochranu ve vztahu k cizině, jde-li o

a) děti uvedené v § 2 odst. 2,

b) děti, které jsou občany České republiky a nemají na jejím území trvalý pobyt,

c) děti, které nejsou občany České republiky a nemají na jejím území povolen trvalý pobyt nebo nejsou hlášeny k pobytu na území České republiky po dobu nejméně 90 dnů podle zvláštního právního předpisu^{1a)} upravujícího pobyt cizinců na území České republiky ani se na jejím území nezdržují, jestliže jejich rodiče nebo jiné fyzické osoby mající vůči těmto dětem vyživovací povinnost se zdržují v České republice.

(2) Při zajišťování sociálně-právní ochrany ve vztahu k cizině Úřad

a) vykonává funkci přijímacího a odesílajícího orgánu a funkci ústředního orgánu podle přímo použitelného předpisu Evropské unie⁷³⁾, podle mezinárodní smlouvy a pro účely prohlášení o vzájemnosti,

b) vykonává funkci opatrovníka dítěte v řízeních se vztahem k cizině,

c) vyžaduje od příslušných orgánů a dalších právnických a fyzických osob na žádost rodičů žijících v České republice nebo orgánů sociálně-právní ochrany zprávy o poměrech dětí, které jsou občany České republiky a nemají na jejím území trvalý pobyt,

d) zprostředkuje zaslání osobních dokladů a jiných listin do ciziny a opatřuje doklady a jiné listiny z ciziny,

e) spolupracuje se státními orgány nebo jinými organizacemi cizího státu obdobnými Úřadu,

pokud jsou řádně pověřeny ve svém státě k činnostem sociálně-právní ochrany, a je-li to účelné, také s dalšími orgány, zařízeními a právníckými osobami,

f) pomáhá pátrat po rodičích dítěte, pokud rodiče nebo jeden z nich žijí v cizině, rodinných příslušnících a osobách povinných výživou, zjišťovat majetkové a výdělkové poměry pro stanovení výživného, zprostředkovává podávání návrhů směřujících k zabezpečení plnění vyživovací povinnosti, a to zejména návrhů na úpravu vyživovací povinnosti, výchovy a určení otcovství,

g) pro účely osvojení v cizině a pro účely osvojení dítěte z ciziny zjišťuje, v jakém sociálním prostředí a v jakých rodinných poměrech dítě žije,

h) plní úkoly vyplývající ze zprostředkování osvojení a jedná s příslušnými orgány, fyzickými a právníckými osobami, vyžaduje-li to plnění úkolů vyplývajících pro Úřad z tohoto zákona,

i) dává souhlas k osvojení dítěte do ciziny,

j) pomáhá pátrat po rodinných příslušnících dítěte, které podalo žádost o udělení mezinárodní ochrany, kterému byl udělen azyl nebo doplňková ochrana podle zvláštního právního předpisu a na území České republiky se nachází bez doprovodu osoby starší 18 let, která za dítě zodpovídá podle právního řádu platného na území státu, jehož občanství dítě má, nebo v případě, že je dítě osobou bez státního občanství, ve státě svého posledního bydliště^{34a}).

k) vydává souhlas s umístěním dítěte pro účely postupu podle přímo použitelného předpisu Evropské unie⁷⁴),

l) zajišťuje překlady listin potřebných pro výkon působnosti v sociálně-právní ochraně podle mezinárodních smluv a přímo použitelných předpisů Evropské unie.

(3) K předání nebo předávání osobních údajů Úřadem do jiných států se nevyžaduje povolení Úřadu pro ochranu osobních údajů podle zvláštního právního předpisu.^{34b})

(4) Pro výkon působnosti Úřadu podle odstavce 2 písm. f) jsou příslušné orgány a další fyzické a právnícké osoby povinny poskytnout Úřadu v potřebném rozsahu požadovanou součinnost, přičemž platí přiměřeně ustanovení exekučního řádu o součinnosti třetích osob⁵⁹).

§ 35a

Obecní úřad obce s rozšířenou působností vydává zákonnému zástupci dítěte nebo jiné osobě odpovědné za výchovu dítěte pro účely uplatňování nároků dítěte na výživné vůči povinné osobě žijící v cizině potvrzení o tom, že dítě je naživu a nachází se v péči zákonného zástupce nebo jiné osoby odpovědné za výchovu dítěte; potvrzení vydává obecní úřad obce s rozšířenou působností na žádost zákonného zástupce nebo jiné osoby odpovědné za výchovu dítěte.

§ 36

Zajišťování návratu dětí nacházejících se v cizině bez doprovodu

(1) Zastupitelský úřad České republiky je povinen oznámit

a) obecnímu úřadu obce s rozšířenou působností, nebo

b) ministerstvu, není-li místo trvalého pobytu tohoto dítěte na území České republiky známo, že se na území cizího státu nachází dítě uvedené v § 2 odst. 2 bez doprovodu rodičů nebo jiné osoby odpovědné za dítě, a zajistit návrat dítěte na území České republiky; současně sdělí,

kdy, v jakém místě a kým bude dítě dopraveno na území České republiky.

(2) Obecní úřad obce s rozšířenou působností je povinen učinit opatření potřebná pro převzetí dítěte a současně sdělit zastupitelskému úřadu, kým bude dítě na území České republiky při návratu převzato; může též dohodnout, že dítě bude převzato v cizině.

(3) Převzít dítě při jeho návratu je povinen

a) rodič dítěte nebo jiná fyzická osoba odpovědná za výchovu dítěte; jestliže nejsou schopni nebo ochotni dítě převzít, převezme je obecní úřad obce s rozšířenou působností,

b) zařízení příslušné podle zvláštního právního předpisu k přijetí dítěte na útěku,³⁵⁾ jde-li o dítě, kterému byla nařízena ústavní výchova nebo uložena ochranná výchova.

(4) Náklady související s převzetím dítěte na území České republiky hradí

a) rodič nebo jiná fyzická osoba odpovědná za výchovu dítěte, která je povinna dítě převzít,

b) ústavní zařízení uvedené v odstavci 3 písm. b), nebo

c) obecní úřad obce s rozšířenou působností v případě, že náklady nebyly rodičem, jinou osobou odpovědnou za výchovu dítěte nebo ústavním zařízením uhrazeny. V těchto případech může obecní úřad obce s rozšířenou působností požadovat úhradu těchto nákladů po uvedených osobách nebo zařízeních.

(5) Jde-li o případ uvedený v odstavci 1 písm. b), určí ministerstvo, který obecní úřad obce s rozšířenou působností učiní opatření podle odstavců 2 až 4.

HLAVA IX

SOCIÁLNĚ-PRÁVNÍ OCHRANA VE ZVLÁŠTNÍCH PŘÍPÁDECH

§ 37

(1) Obecní úřad je povinen učinit opatření k ochraně života a zdraví a zajistit uspokojování základních potřeb v nejnutnějším rozsahu včetně zdravotních služeb²⁸⁾ dítěti uvedenému v § 2 odst. 3, ocitlo-li se takové dítě bez jakékoliv péče nebo jsou-li jeho život nebo příznivý vývoj vážně ohroženy nebo narušeny.

(2) O opatřeních uvedených v odstavci 1 uvědomí obecní úřad neprodleně obecní úřad obce s rozšířenou působností, který je povinen učinit další nezbytná opatření směřující k ochraně dítěte, a uvědomit, je-li to možné, o této skutečnosti neprodleně zastupitelský úřad státu, jehož je dítě občanem; současně je povinen projednat s ním způsob spojení dítěte s rodiči nebo jinými osobami za dítě odpovědnými. O skutečnostech uvedených ve větě první obecní úřad obce s rozšířenou působností informuje Úřad.

(3) Nezbytnými opatřeními, která obecní úřad obce s rozšířenou působností učiní, jsou zejména

a) podání návrhu na nařízení předběžného opatření,¹³⁾

b) podání návrhu na ustanovení poručníka nebo opatrovníka dítěte,

c) podání návrhu na ústavní výchovu dítěte,³⁷⁾

d) zprostředkování umístění dítěte v azylovém zařízení.

HLAVA X

KOMISE PRO SOCIÁLNĚ-PRÁVNÍ OCHRANU DĚTÍ A PORADNÍ SBORY

§ 38

(1) Starosta obce s rozšířenou působností může zřídit jako zvláštní orgán obce³⁸) komisi pro sociálně-právní ochranu dětí (dále jen "komise").

(2) Komise

- a) navrhuje a posuzuje předložené sociálně preventivní programy na ochranu týraných, zneužívaných a zanedbávaných dětí a zajišťuje projednání jednotlivých případů týraných, zneužívaných a zanedbávaných dětí v komisi, za účelem navržení opatření k účinné pomoci dítěti a rodině,
- b) doporučuje provést opatření, která by měla být uskutečněna v oblasti ochrany dětí před sociálně patologickými jevy, a připravuje programy péče o problémové skupiny dětí,
- c) na žádost tajemníka obecního úřadu posuzuje jednotlivé případy provádění sociálně-právní ochrany a vydává k nim stanoviska,
- d) koordinuje výkon sociálně-právní ochrany na území správního obvodu obce s rozšířenou působností.

(3) Starosta obce s rozšířenou působností jmenuje a odvolává předsedu komise, jeho zástupce a ostatní členy komise z členů obecních zastupitelstev a fyzických osob, které spolupůsobí při sociálně-právní ochraně, zejména pedagogických pracovníků, psychologů, zdravotnických pracovníků, zástupců pověřených osob (§ 48), občanských sdružení, církví a jiných právnických nebo fyzických osob. U předsedy komise se nevyžaduje prokazování zvláštní odborné způsobilosti v oblasti sociálně-právní ochrany dětí. Tajemníkem komise je zaměstnanec obce s rozšířenou působností zařazený do obecního úřadu na úseku sociálně-právní ochrany.

(4) Komise je schopna jednat a usnášet se, je-li přítomen předseda komise nebo jeho zástupce a nejméně další dva členové komise. Komise se usnáší většinou hlasů členů přítomných na jednání komise. Při rovnosti hlasů rozhoduje hlas předsedy komise, a není-li přítomen předseda, rozhoduje hlas jeho zástupce.

(5) K jednání komise je možno podle potřeby přizvat

- a) dítě, je-li to přiměřené jeho věku a schopnostem, spolu s rodiči nebo jinými fyzickými osobami odpovědnými za jeho výchovu;
- b) rodiče dítěte nebo jiné fyzické osoby odpovědné za výchovu dítěte;
- c) zástupce
 - 1. poskytovatele zdravotních služeb, školy, kterou dítě navštěvuje, školského nebo ústavního zařízení nebo jiného zařízení,
 - 2. zaměstnavatele dítěte nebo právnické osoby, u které se dítě připravuje na budoucí povolání,
 - 3. pověřených osob,
 - 4. občanských sdružení, církví a dalších právnických osob;
- d) fyzické osoby, pokud jsou

1. zřizovateli škol nebo jiných zařízení uvedených v písmenu c) bodu 1,
2. zaměstnavateli dětí nebo se u nich dítě připravuje na budoucí povolání,
3. pověřenými osobami;

e) soudce;

f) státní zástupce;

g) jiné fyzické osoby;

je-li to účelné k objasnění rozhodujících skutečností.

(6) Osoby uvedené v odstavci 5 písm. c) až g) se přizvou k jednání vždy, jestliže daly k tomuto jednání podnět.

(7) Účast členů komise a osob uvedených v odstavci 5 na jednání komise je jiným úkonem v obecném zájmu,³⁹⁾ při němž náleží členům komise a osobám uvedeným v odstavci 5 písm. c) až g) náhrada mzdy (platu). Členům komise a osobám uvedeným v odstavci 5, kteří nejsou v pracovním poměru ani v poměru obdobném pracovnímu poměru, jsou však výdělečně činní, přísluší náhrada ušlého výdělku za dobu výkonu funkce člena komise v jimi prokázané výši, nejvýše však 120 Kč za hodinu nebo 1020 Kč za jeden den. Členům komise a osobám uvedeným v odstavci 5 náleží náhrada jízdních výdajů v prokázané výši; způsob dopravy určí předseda komise. Náhradu jízdních výdajů a náhradu ušlého výdělku vyplácí obecní úřad obce s rozšířenou působností.

§ 38a

(1) Hejtman kraje zřizuje k plnění úkolů kraje a krajského úřadu na úseku sociálně-právní ochrany poradní sbor. Poradní sbor zejména

a) spolupracuje na vytváření programů a koncepcí kraje v oblasti zajištění a rozvoje služeb pro rodiny s dětmi, náhradní rodinné péče, prevence sociálně patologických jevů a vytváření předpokladů pro kulturní, sportovní, jinou zájmovou a vzdělávací činnost dětí,

b) posuzuje záměry kraje na zřízení a provozování zařízení sociálně-právní ochrany podle § 39 a jiných zařízení pro péči o děti,

c) na žádost krajského úřadu posuzuje žádosti o změnu pověření nebo o vydání nového pověření k výkonu sociálně-právní ochrany dětí v případě, že pověřená osoba chce na území kraje zřídit nové zařízení sociálně-právní ochrany nebo jiné pracoviště téhož zařízení sociálně-právní ochrany,

d) na žádost krajského úřadu projednává a posuzuje další otázky spojené s plněním úkolů krajského úřadu podle tohoto zákona a s výkonem sociálně-právní ochrany na území kraje.

(2) Hejtman kraje jmenuje a odvolává předsedu poradního sboru, jeho zástupce a ostatní členy poradního sboru. Tajemníkem poradního sboru je zaměstnanec kraje zařazený do krajského úřadu, který vykonává činnost na úseku sociálně-právní ochrany. Tajemník je členem poradního sboru. U předsedy poradního sboru se nevyžaduje prokazování zvláštní odborné způsobilosti v oblasti sociálně-právní ochrany.

(3) Poradní sbor tvoří odborníci působící v oblasti sociálně-právní ochrany. Zejména jde o odborníky z oborů pediatrie, psychologie, pedagogiky, zástupce obcí, pověřených osob, poskytovatelů sociálních služeb, škol a školských zařízení, poskytovatelů zdravotních služeb, orgánů policie, státních zastupitelství, zaměstnance krajského úřadu a obecního úřadu obcí s

rozšířenou působností zařazené na úseku sociálně-právní ochrany. Poradní sbor má nejméně 5 členů. Pro jednání poradního sboru a způsob usnášení platí § 38 odst. 4 a 5 obdobně.

(4) Pro účast členů na jednání poradního sboru a stanovení náhrad platí § 38 odst. 7 obdobně s tím, že náhradu jízdních výdajů a náhradu ušlého výdělku vyplácí krajský úřad.

§ 38b

(1) Ministerstvo zřizuje k plnění úkolů ministerstva na úseku sociálně-právní ochrany poradní sbor. Poradní sbor má nejméně 5 členů a je usnášeníschopný, jestliže je přítomna nadpoloviční většina členů.

(2) Ministr práce a sociálních věcí jmenuje a odvolává předsedu poradního sboru, jeho zástupce a ostatní členy poradního sboru. Tajemníkem poradního sboru je zaměstnanec státu zařazený k výkonu práce v ministerstvu, který vykonává činnost v oblasti sociálně-právní ochrany. Tajemník je členem poradního sboru.

(3) Pro složení poradního sboru, jeho jednání a způsob usnášení platí § 38a odst. 3 obdobně. Pro účast členů na jednání poradního sboru platí § 38 odst. 5 obdobně a pro stanovení náhrad platí § 38 odst. 7 obdobně s tím, že náhradu jízdních výdajů a náhradu ušlého výdělku vyplácí ministerstvo.

ČÁST ČTVRTÁ

ZAŘÍZENÍ SOCIÁLNĚ-PRÁVNÍ OCHRANY

§ 39

(1) Zařízeními sociálně-právní ochrany jsou

- a) zařízení odborného poradenství pro péči o děti,
- b) zařízení sociálně výchovné činnosti,
- c) zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc,
- d) výchovně rekreační tábory pro děti.

(2) Zřizovatelem zařízení sociálně-právní ochrany se rozumí pověřená osoba provozující zařízení sociálně-právní ochrany na základě pověření k výkonu sociálně-právní ochrany podle § 48 odst. 2 písm. c).

§ 40

Zařízení odborného poradenství pro péči o děti

(1) Zařízení odborného poradenství pro péči o děti poskytuje zejména doporučení zaměřená na řešení vzájemných vztahů rodičů a jejich dětí a na péči rodičů o děti zdravotně postižené. V rámci odborného poradenství se poskytují nebo zprostředkovávají rodičům nebo jiným osobám odpovědným za výchovu dětí rady ve věcech výchovy a výživy dětí a v dalších otázkách týkajících se jejich rodinných, sociálních a mezigeneračních problémů vyplývajících z péče o děti.

(2) Zařízení odborného poradenství pro péči o děti mohou poskytovat nebo zprostředkovávat také poradenství pro fyzické osoby vhodné stát se osvojiteli nebo pěstouny.

§ 41

Zařízení sociálně výchovné činnosti

Zařízení sociálně výchovné činnosti jsou určena zejména dětem uvedeným v § 6; těmto dětem nabízí programy rozvíjení sociálních dovedností, výchovných činností a využití volného času.

Zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc

§ 42

(1) Zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc poskytují ochranu a pomoc dítěti, které se ocitlo bez jakékoliv péče nebo jsou-li jeho život nebo příznivý vývoj vážně ohroženy anebo ocitlo-li se dítě bez péče přiměřené jeho věku (§ 15), jde-li o dítě tělesně nebo duševně týrané nebo zneužívané anebo o dítě, které se ocitlo v prostředí nebo situaci, kdy jsou závažným způsobem ohrožena jeho základní práva. Ochrana a pomoc se poskytují po přechodnou dobu nepřesahující zpravidla dobu 6 měsíců bez ohledu na to, je-li poskytována na základě smlouvy o poskytování ochrany a pomoci nebo na základě soudního rozhodnutí.

(2) Ochrana a pomoc podle odstavce 1 se poskytuje v rozsahu těchto činností

- a) poskytnutí ubytování,
- b) poskytnutí stravy,
- c) pomoc při zvládání běžných úkonů péče o vlastní osobu,
- d) pomoc při osobní hygieně nebo zajištění podmínek pro osobní hygienu,
- e) zprostředkování kontaktu se společenským prostředím,
- f) zajištění výchovných, vzdělávacích a aktivizačních činností,
- g) pomoc při uplatňování práv, oprávněných zájmů a při obstarávání osobních záležitostí,
- h) zajištění sociálně terapeutických činností,
- i) zajištění zdravotních služeb, psychologické a jiné obdobné péče.

(3) Nezaopatřenému dítěti se v zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc poskytuje osobní vybavení, drobné předměty běžné osobní potřeby a některé služby s přihlédnutím k jeho potřebám. Osobním vybavením se rozumí zejména prádlo, šatstvo a obuv; některými službami se rozumí stříhání vlasů, holení a pedikúra.

(4) Při poskytování pomoci a ochrany dítěti podle odstavce 1 je zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc povinno spolupracovat s rodinou dítěte a poskytovat této rodině pomoc při vyřizování a zajišťování záležitostí týkajících se dítěte, zajišťovat členům rodiny dítěte terapii, nácvik rodičovských a dalších dovedností, které rodič nebo jiná osoba odpovědná za výchovu dítěte nezbytně potřebuje pro péči o dítě a výchovu dítěte, a to v souladu s individuálním plánem ochrany dítěte zpracovaným orgánem sociálně-právní ochrany.

(5) Délka pobytu dítěte v zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc může trvat nejdéle po dobu

- a) 3 měsíců od jeho umístění do zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc na základě žádosti zákonného zástupce dítěte; v případě opakované žádosti zákonného zástupce o umístění dítěte v zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc může být dítě přijato do péče zařízení v délce dalších 3 měsíců jen s předchozím písemným souhlasem obecního úřadu obce s rozšířenou působností,

b) 6 měsíců, je-li dítě umístěno v zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc na základě žádosti obecního úřadu obce s rozšířenou působností nebo na základě žádosti dítěte, jestliže s pobytem dítěte vyslovil souhlas rodič nebo jiná osoba odpovědná za výchovu dítěte; výjimečně lze tuto dobu prodloužit v případě, že si rodiče nebo jiné osoby odpovědné za výchovu dítěte prokazatelně upravují své poměry tak, aby mohli převzít dítě do osobní péče; celková doba nepřetržitého pobytu dítěte v zařízení nesmí přesáhnout dobu 12 měsíců,

c) stanovenou v rozhodnutí soudu o výchovném opatření podle § 13a, kterým byl nařízen pobyt dítěte v zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc, nebo po dobu, po kterou trvá rozhodnutí soudu o svěřeni dítěte do péče zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc podle § 971 odst. 2 občanského zákoníku.

(6) Jde-li o dítě, které se umísťuje do zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc na základě skutečnosti uvedené v odstavci 2 písm. b) a d), je obecní úřad obce s rozšířenou působností povinen neprodleně podat návrh soudu na nařízení předběžného opatření, pokud nelze do doby, do níž musí o předběžném opatření rozhodnout soud^{39b)}, zajistit souhlas rodiče nebo jiné osoby odpovědné za výchovu dítěte s pobytem dítěte v zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc.

(7) Je-li dítě umístěno v zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc na základě rozhodnutí soudu,

a) je zaměstnanec obce s rozšířenou působností zařazený do obecního úřadu povinen navštívit dítě podle potřeby, nejméně však jednou za 3 měsíce,

b) může být povolen pobyt dítěte mimo toto zařízení u rodičů nebo jiných fyzických osob obdobně podle § 30,

c) platí pro plnění povinností zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc § 29 obdobně.

(8) Dítě může být umístěno v zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc na základě žádosti zákonného zástupce dítěte, jen jestliže byla mezi uvedeným zařízením a zákonným zástupcem dítěte uzavřena písemná dohoda, která obsahuje

a) název zařízení, jeho adresu a adresu sídla jeho zřizovatele,

b) jméno a příjmení dítěte, datum jeho narození, adresu místa trvalého pobytu dítěte, případně též jeho obvyklého bydliště,

c) jméno a příjmení, datum narození, adresu místa trvalého pobytu, případně též obvyklého bydliště zákonných zástupců dítěte,

d) údaje o zdravotním stavu dítěte a způsob zajištění zdravotních služeb,

e) důvody pro umístění dítěte v zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc,

f) datum a čas dohodnutého přijetí dítěte do zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc,

g) souhlas zákonného zástupce s tím, že při pobytu v zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc budou se na pobyt dítěte vztahovat pravidla stanovená ve vnitřním řádu tohoto zařízení,

h) podmínky a způsob osobního, telefonického a písemného styku dítěte s dalšími osobami a vymezení okruhu těchto osob,

i) způsob a výše úhrady příspěvku za pobyt dítěte v zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc s tím, že výše příspěvku může být sjednána nejvýše v částce uvedené v § 42c odst. 1 podle věku dítěte,

j) podpis dohody zástupcem zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc a zákonným zástupcem dítěte.

(9) Zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc je povinno poskytovat služby a zajistit jeho provoz nepřetržitě.

(10) V zařízení se poskytuje ochrana a pomoc dítěti v případech uvedených též v § 37 odst. 1, a to po dobu, než rozhodne soud o návrhu obecního úřadu obce s rozšířenou působností na nařízení předběžného opatření¹³).

(11) Zřizovatel zařízení je povinen vést evidenci dětí, které byly přijaty do zařízení, v níž musí být uvedeny

- a) datum přijetí dítěte do zařízení,
- b) jméno a příjmení dítěte, pokud je známo,
- c) datum narození dítěte, pokud je známo; není-li známo datum narození dítěte, uvede se přibližný věk dítěte,
- d) záznam o splnění povinnosti stanovené v § 10 odst. 4 větě třetí,
- e) datum a čas propuštění dítěte ze zařízení.

(12) Zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc je při přijetí dítěte do tohoto zařízení povinno tuto skutečnost neprodleně ohlásit zřizovateli a příslušnému orgánu sociálně-právní ochrany.

§ 42a

Smlouva o poskytování ochrany a pomoci

(1) O poskytování ochrany a pomoci dítěti v zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc uzavírá dítě s osobou provozující zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc smlouvu o poskytování ochrany a pomoci, která vyžaduje písemnou formu a obsahuje tyto náležitosti:

- a) bližší vymezení důvodů pro umístění dítěte v zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc podle § 42 odst. 1,
- b) rozsah poskytování ochrany a pomoci, včetně způsobu zajištění zdravotních služeb a psychologické a jiné obdobné péče dítěti,
- c) místo a čas poskytování ochrany a pomoci,
- d) způsob a výši úhrady za poskytnutí ochrany a pomoci dítěti v zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc s tím, že výše této úhrady může být sjednána nejvýše v částce podle § 42c, a způsob jejího vyúčtování; to neplatí, uzavírá-li smlouvu o poskytování ochrany a pomoci za dítě obecní úřad obce s rozšířenou působností nebo nezaopatřené dítě, jemuž je ochrana a pomoc v zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc poskytována na jeho žádost,
- e) prohlášení o zdravotním stavu dítěte a identifikační údaje zdravotní pojišťovny, u které je dítě pojištěno, jsou-li známy,
- f) výši přiznaného příspěvku na péči podle zákona o sociálních službách⁶⁵), má-li dítě na příspěvek na péči nárok,
- g) ujednání o dodržování vnitřních pravidel pro poskytování ochrany a pomoci dítěti,
- h) výpovědní důvody a výpovědní doby,
- i) dobu platnosti smlouvy,

j) ujednání o kapesném, jde-li o nezaopatřené dítě starší 7 let.

(2) K ujednání smlouvy o poskytování ochrany a pomoci zkracujícím práva dítěte nebo rozšiřujícím jeho povinnosti oproti právům a povinnostem stanoveným pro výkon soudních rozhodnutí podle § 42aa se nepřihlíží.

(3) K poskytování ochrany a pomoci dítěti v zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc na základě smlouvy o poskytování ochrany a pomoci se vyžaduje souhlas obecního úřadu obce s rozšířenou působností podle § 16b, nejde-li o smlouvu o poskytování ochrany a pomoci uzavřenou za dítě obecním úřadem obce s rozšířenou působností.

(4) Smlouvu o poskytování ochrany a pomoci lze uzavřít nejvýše na dobu 3 měsíců po sobě jdoucích. Trvání smlouvy o poskytování ochrany a pomoci lze prodloužit nejvýše o další 3 měsíce po sobě jdoucí pouze se souhlasem obecního úřadu obce s rozšířenou působností nebo na základě dohody s ním, byla-li smlouva o poskytování ochrany a pomoci uzavřena za dítě obecním úřadem obce s rozšířenou působností.

(5) Po dobu řízení o žádosti o vydání souhlasu s poskytováním ochrany a pomoci trvá závazek ze smlouvy o poskytování ochrany a pomoci, nedojde-li k zániku závazku z jiného důvodu.

(6) Závazek ze smlouvy o poskytování ochrany a pomoci zanikne dnem následujícím po dni, kdy nabude právní moci

a) rozhodnutí o zamítnutí žádosti o vydání souhlasu s poskytováním ochrany a pomoci dítěti v zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc na základě smlouvy o poskytování ochrany a pomoci,

b) rozhodnutí o zamítnutí žádosti o vydání souhlasu s prodloužením trvání smlouvy o poskytování ochrany a pomoci, nebo

c) usnesení o zastavení řízení o žádostech podle § 16b odst. 1 písm. a) nebo b),

d) rozhodnutí o zrušení souhlasu podle § 16b odst. 5.

§ 42aa

Výkon soudních rozhodnutí v zařízení

(1) V zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc může být vykonáváno

a) výchovné opatření podle § 13a,

b) předběžné opatření podle § 924 občanského zákoníku, nebo

c) ústavní výchova podle § 971 odst. 2 občanského zákoníku.

(2) Pro výkon rozhodnutí soudu podle odstavce 1 platí s ohledem na specifické potřeby svěřených dětí obdobně ustanovení zákona o výkonu ústavní výchovy nebo ochranné výchovy ve školských zařízeních o

a) právech a povinnostech dětí umístěných ve školských zařízeních pro výkon ústavní výchovy,

b) právu ředitele školského zařízení pro výkon ústavní výchovy

1. povolit dítěti pobyt mimo zařízení,

2. zakázat nebo přerušit návštěvu osob odpovědných za výchovu dítěte nebo jiných osob v takovém zařízení,

3. být přítomen při otevření listovní nebo balíkové zásilky dítětem,
4. převzít od dítěte do dočasné úschovy cenné předměty, peníze nebo předměty ohrožující výchovu, zdraví nebo bezpečnost dítěte,
5. zastoupit dítě v běžných záležitostech,

c) povinnosti ředitele školského zařízení pro výkon ústavní výchovy

1. seznámit dítě s jeho právy a povinnostmi,
2. dát příslušnému soudu podnět ke zrušení ústavní výchovy, pominuly-li důvody pro její nařízení,
3. podat informace o dítěti zákonným zástupcům nebo opatrovníkovi a orgánu sociálněprávní ochrany na jejich žádost,
4. projednat předem opatření zásadní důležitosti se zákonnými zástupci nebo opatrovníkem dítěte, nehrozí-li nebezpečí z prodlení,
5. informovat o nadcházejícím propuštění dítěte ze zařízení příslušný obecní úřad obce s rozšířenou působností,

d) nároku na kapesné a jeho výši.

(3) Práva podle odstavce 2 písm. b) vykonává a povinnosti podle odstavce 2 písm. c) plní v zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc ředitel zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc. Nadřízeným správním orgánem ředitele zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc při rozhodování ve věcech podle odstavce 2 písm. b) je krajský úřad, v jehož obvodu je provozováno zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc.

§ 42ab

Základní provozní a personální standardy

(1) Zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc je povinno poskytovat služby a zajistit jeho provoz nepřetržitě.

(2) Zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc může vykonávat činnost jen v objektu nebo prostorách, které umožňují přijetí dítěte, ubytování a přípravu dětí na školní vyučování, stravování, zájmovou a další činnost ve volném čase.

(3) Zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc nelze zřídit v budově nebo v jednom areálu společně s jiným ústavním zařízením.

(4) Nejvyšší možná kapacita zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc je 20 dětí. Tento počet může být překročen v případě, že toto zařízení je umístěno ve více budovách, v případě, že do péče zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc budou svěřeni sourozenci, a v případě poskytování ochrany a pomoci dítěti v případech podle § 15 odst. 1 a § 37 odst. 1 po dobu, než rozhodne soud o návrhu obecního úřadu obce s rozšířenou působností na vydání předběžného opatření¹³).

(5) Počet dětí umístěných v zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc nesmí přesáhnout nejvýše přípustnou kapacitu zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc stanovenou v rozhodnutí o pověření k výkonu činnosti zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc. Ustanovení odstavce 4 tím není dotčeno.

(6) Jeden zaměstnanec zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc může současně zajišťovat

osobní péči nejvýše o 4 děti svěřené do péče tohoto zařízení. V případě sourozenecké skupiny nebo krizového lůžka může jeden zaměstnanec zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc po dobu nezbytně nutnou pečovat maximálně o 5 dětí svěřených do péče tohoto zařízení.

Úhrada nákladů za poskytování ochrany a pomoci dítěti v zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc

§ 42b

- (1) Úhrada nákladů za poskytování ochrany a pomoci dítěti v zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc v rozsahu úhrady za stravu, péči a, nejde-li o nezaopatřené dítě, též úhrady za ubytování (dále jen „úhrada“), se hradí ve výši sjednané ve smlouvě o poskytování ochrany a pomoci.
- (2) Úhradu hradí osoba povinná úhradou na základě písemné smlouvy o úhradě, pokud
 - a) smlouva o poskytování ochrany a pomoci byla uzavřena s obecním úřadem obce s rozšířenou působností,
 - b) smlouva o poskytování ochrany a pomoci byla uzavřena s nezaopatřeným dítětem, nebo
 - c) dítě bylo do zařízení umístěno rozhodnutím soudu podle § 42aa.
- (3) Osobou povinnou úhradou v případech podle odstavce 2 jsou
 - a) rodiče dítěte nebo rodič, kterému bylo dítě svěřeno rozhodnutím soudu do péče, jiná osoba odpovědná za výchovu dítěte, popřípadě jiná fyzická osoba povinná výživou dítěte, nebo
 - b) nezletilý rodič umístěný společně s dítětem v zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc.
- (4) Rodiče nebo jiné osoby odpovědné za výchovu dítěte se na úhradě podle odstavce 3 písm. a) podílejí rovným dílem, bylo-li dítě před svým umístěním v zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc ve společné péči rodičů nebo bylo-li svěřeno do společné péče jiných osob odpovědných za výchovu. Na úhradu jinou fyzickou osobou povinnou výživou dítěte, se věta první použije obdobně.
- (5) Smlouva o úhradě podle odstavce 2 obsahuje způsob a výši úhrady a způsob jejího vyúčtování.
- (6) Výše úhrady může být ve smlouvě o úhradě podle odstavce 2 sjednána nejvýše v částce podle § 42c.

§ 42c

- (1) Nejvyšší výši úhrady za péči o dítě, které nemá nárok na příspěvek na péči, nejvyšší výši úhrady za stravu a nejvyšší výši úhrady za ubytování dítěte, které není nezaopatřené, stanoví prováděcí právní předpis.
- (2) Výše úhrady za péči o dítě, které má nárok na příspěvek na péči, se stanoví jako součet úhrady za péči podle odstavce 1 a poměrné části výše přiznaného příspěvku na péči odpovídající počtu dnů poskytnuté ochrany a pomoci dítěti v zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc v období, na které je příspěvek na péči vyplácen.
- (3) Pokud se zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc vyplácí přídavek na dítě podle zvláštního právního předpisu^{39d}), snižuje se o jeho výši úhrada.

(4) Výše úhrady nezletilého rodiče dítěte umístěného společně s dítětem v zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc činí za kalendářní měsíc 10 % z výše rodičovského příspěvku poskytovaného tomuto rodiči podle zákona upravujícího státní sociální podporu⁷⁵).

(5) Oboustranně osiřelé dítě je od hrazení úhrady osvobozeno.

(6) Výše úhrady dítěte, které není nezaopatřeným dítětem, činí za kalendářní měsíc nejvýše 75 % jeho příjmu. Příjmem dítěte, které není nezaopatřeným dítětem, se pro účely úhrady rozumí příjem podle zákona o životním a existenčním minimu^{39f}), s výjimkou příspěvku na péči.

(7) Úhrada náleží zřizovateli zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc od prvního dne pobytu dítěte v zařízení. Úhrada se zaokrouhluje na celé koruny směrem nahoru.

§ 42d

(1) Výše úhrady se nevyžaduje nebo se sníží, jestliže by po jejím zaplacení příjem osoby povinné úhradou nebo osob společně s ní posuzovaných poklesl pod součet částky životního minima podle zákona o životním a existenčním minimu^{39f}) a částky normativních nákladů na bydlení podle zákona o státní sociální podpoře.

(2) Úhrada se rovněž nevyžaduje, jestliže

a) je osoba povinná úhradou nebo osoba s ní společně posuzovaná příjemcem dávky pomoci v hmotné nouzi podle zvláštního právního předpisu^{39g}),

b) by po snížení její výše podle odstavce 1 byla výše úhrady nižší než 100 Kč.

(3) Nastanou-li po sjednání smlouvy o poskytování ochrany a pomoci nebo smlouvy o úhradě skutečnosti, pro které se výše úhrady podle odstavce 1 nebo 2 nevyžaduje nebo sníží, je osoba provozující zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc povinna stanovit novou výši úhrady podle těchto skutečností, a to od kalendářního měsíce, ve kterém osoba povinná úhradou tyto skutečnosti oznámila a doložila podle odstavce 4, a oznámit novou výši úhrady druhé smluvní straně.

(4) Osoby povinné úhradou jsou povinny bezodkladně oznámit a doložit osobě provozující zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc změnu ve výši svých příjmů nebo příjmů osob společně posuzovaných pro snížení nebo nevyžadování úhrady podle odstavce 1 nebo 2. Dále jsou tyto osoby povinny bezodkladně oznámit a doložit skutečnost, že osoba povinná úhradou nebo osoba s ní společně posuzovaná je příjemcem dávky pomoci v hmotné nouzi podle zvláštního právního předpisu^{39g}).

(5) Kdo se rozumí společně posuzovanými osobami a co se rozumí příjmy osoby povinné úhradou nebo osob společně posuzovaných stanoví zákon o životním a existenčním minimu^{39f}).

§ 42e

(1) Úhrada za příslušný kalendářní měsíc musí být zaplacena nejpozději do patnáctého dne následujícího kalendářního měsíce.

(2) Zřizovatel zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc provede vyúčtování přeplatků a nedoplatků do patnáctého dne kalendářního měsíce následujícího po měsíci, v němž došlo k ukončení pobytu dítěte v zařízení. Výsledky vyúčtování písemně oznámí osobě povinné úhradou.

§ 42fzrušeno

Státní příspěvek pro zřizovatele zařízení pro děti vyžadující

okamžitou pomoc

§ 42g

(1) Zřizovatel zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc má nárok na státní příspěvek za pobyt a péči poskytovanou nezletilému dítěti v tomto zařízení na základě rozhodnutí soudu nebo na základě smlouvy o poskytování ochrany a pomoci dítěti podle § 42a.

(2) Zřizovatel zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc je povinen využít státní příspěvek pouze pro zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc, v němž je dítě umístěno, a pouze na poskytování ochrany a pomoci dítěti v rozsahu činností uvedených v § 42 odst. 2.

(3) Státní příspěvek

a) náleží měsíčně za každé dítě ve výši 36000 Kč,

b) se snižuje o jednu třicetinu za každý den, v němž dítě pobývá mimo zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc a pobyt mimo toto zařízení trvá po dobu 2 po sobě jdoucích kalendářních dnů,

c) náleží i po nabytí právní moci rozhodnutí soudu o nařízení ústavní výchovy dítěte umístěného dosud v zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc, jestliže je dítěti nadále poskytována péče v tomto zařízení, a to až do dne přijetí dítěte do příslušného zařízení pro výkon ústavní výchovy sjednaného obecním úřadem obce s rozšířenou působností podle § 28.

§ 42h

(1) Státní příspěvek se vyplácí měsíčně v české měně, a to po uplynutí kalendářního měsíce, za který náleží, nejpozději do 30 dnů od vykonatelnosti rozhodnutí o přiznání státního příspěvku nebo o změně výše státního příspěvku. Před uplynutím této lhůty rozhodne krajský úřad bezodkladně na žádost zřizovatele o přiznání části státního příspěvku, u které byl nárok na státní příspěvek prokázán.

(2) Výše státního příspěvku se zaokrouhluje na celé koruny nahoru.

(3) Státní příspěvek vyplácí krajský úřad.

(4) Státní příspěvek se poukazuje na účet zřizovatele zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc, který o státní příspěvek požádal.

§ 42i

(1) Nárok na státní příspěvek vzniká dnem splnění podmínek stanovených tímto zákonem.

(2) Nárok na výplatu státního příspěvku vzniká dnem podání žádosti o přiznání příspěvku u příslušného krajského úřadu.

§ 42j

(1) Nebylo-li požádáno o státní příspěvek nebo jeho část, zaniká nárok na státní příspěvek nebo jeho část za kalendářní měsíc uplynutím 1 roku od prvního dne kalendářního měsíce následujícího po kalendářním měsíci, za který státní příspěvek náležel.

(2) Byl-li státní příspěvek neprávem

a) přiznán v nižší částce, než v jaké náležel,

b) vyplácen nebo vyplacen v nižší částce, než v jaké náležel,

c) přiznán od pozdějšího data než náležel, nebo

d) odepřen,

přizná se nebo zvýší ode dne, od něhož státní příspěvek nebo jeho část náleží, nejvýše však 3 roky nazpět ode dne, kdy to krajský úřad rozhodující o státním příspěvku zjistil, nebo ode dne, kdy o zvýšení státního příspěvku nebo jeho přiznání zřizovatel zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc požádal.

(3) Státní příspěvek neprávem

a) přiznaný,

b) vyplacený, nebo

c) vyplácený nebo vyplacený ve vyšší částce, než v jaké náleží,

se odejme, nebo se jeho výplata zastaví nebo sníží, a to dnem následujícím po dni, jímž uplynulo období, za které už byl vyplacen. Ustanovení § 42k odst. 3 zůstává nedotčeno.

(4) Lhůty podle odstavců 1 až 3 neplynou po dobu řízení o státním příspěvku.

§ 42k

(1) Zřizovatel zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc je povinen písemně ohlásit krajskému úřadu, který státní příspěvek přiznal, do 8 dnů změny ve skutečnostech rozhodných pro trvání nároku na státní příspěvek, jeho výši nebo výplatu, nejde-li o skutečnosti uvedené v § 42n.

(2) Je-li zřizovatel zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc vyzván krajským úřadem, který o státním příspěvku rozhoduje, aby osvědčil skutečnosti rozhodné pro nárok na státní příspěvek, jeho výši nebo výplatu, je povinen této výzvě vyhovět, a to ve lhůtě do 8 dnů, pokud krajský úřad nestanoví lhůtu delší.

(3) Zřizovatel zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc, který nesplnil některou z uložených povinností nebo přijal státní příspěvek nebo jeho část, ačkoliv musel z okolností předpokládat, že byl vyplacen neprávem nebo ve vyšší částce, než náležel, nebo jinak způsobil, že byl státní příspěvek vyplacen neprávem nebo v nesprávné výši, je povinen neprávem přijaté částky vrátit.

(4) Nárok na vrácení státního příspěvku poskytnutého neprávem nebo v nesprávné výši zaniká uplynutím 3 let ode dne, kdy byl státní příspěvek vyplacen.

(5) O povinnosti vrátit státní příspěvek nebo jeho část podle odstavce 3 rozhodne krajský úřad, který státní příspěvek vyplatil. Částky neprávem vyplacené mohou být sraženy také z později přiznaného státního příspěvku náležejícího zřizovateli zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc, který má povinnost podle odstavce 3 částky státního příspěvku neprávem přiznaného vrátit.

(6) Vrácené a vypořádané peníze podle odstavce 3 jsou příjmem státního rozpočtu.

§ 42l

(1) O státním příspěvku rozhoduje krajský úřad.

(2) Řízení o přiznání státního příspěvku se zahajuje na základě písemné žádosti podané zřizovatelem zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc na tiskopisu předepsaném ministerstvem.

(3) Žádost o státní příspěvek musí obsahovat

a) název zřizovatele zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc, jeho adresu, identifikační

číslo, datum právní moci rozhodnutí o pověření k výkonu sociálně-právní ochrany s uvedením orgánu, který rozhodnutí vydal,

b) název a adresu zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc, v němž jsou umístěny děti, jejichž pobyt a péče o ně zakládá nárok na státní příspěvek,

c) číslo účtu nebo účtů, na které se státní příspěvek vyplácí,

d) seznam dětí v zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc, které zakládají zřizovateli nárok na státní příspěvek; seznam musí obsahovat jméno a příjmení dítěte, datum jeho narození, místo trvalého pobytu, datum přijetí a datum ukončení pobytu v zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc, byl-li pobyt ukončen, a jméno, příjmení a adresu zákonného zástupce dítěte nebo jiné osoby odpovědné za výchovu dítěte,

e) doklad prokazující, že dítě je v zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc umístěno na základě rozhodnutí soudu nebo na základě smlouvy o poskytování ochrany a pomoci a rozhodnutí o vydání souhlasu podle § 16b.

(4) Je-li žádáno o státní příspěvek z důvodu pobytu a péče o děti ve více zařízeních pro děti vyžadující okamžitou pomoc zřízených jedním zřizovatelem, uvádí se údaje uvedené v odstavci 3 písm. b), d) a e) za každé takové zařízení samostatně.

§ 42m

(1) Zřizovatel zařízení pro péči o děti vyžadující okamžitou pomoc může pověřit jinou osobu, aby namísto něho plnila povinnosti uvedené v § 42k odst. 1 a 2 a § 42n a aby namísto zřizovatele podávala žádost o státní příspěvek. Tuto skutečnost písemně sdělí zřizovatel zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc krajskému úřadu příslušnému k rozhodování o státním příspěvku do 8 dnů od tohoto pověření.

(2) Jestliže zřizovatel zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc pověřil jinou osobu podle odstavce 1 k podávání žádosti, musí být v žádosti o státní příspěvek uveden údaj o tomto pověření a jméno a příjmení osoby, která je tímto zastupováním pověřena.

§ 42n

(1) Byl-li přiznán státní příspěvek, je zřizovatel zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc povinen pro nárok na výplatu státního příspěvku a jeho výši za kalendářní měsíc příslušnému krajskému úřadu oznámit, zda v kalendářním měsíci, za který se má státní příspěvek poskytnout, došlo ke změně počtu dětí, délce jejich pobytu v uvedeném zařízení a změně věku dětí ve srovnání s kalendářním měsícem předcházejícím tomuto kalendářnímu měsíci. Zřizovatel je povinen sdělit tento údaj písemně krajskému úřadu nejpozději do desátého dne kalendářního měsíce následujícího po kalendářním měsíci, na který se má státní příspěvek poskytnout.

(2) Došlo-li ke změně počtu dětí, ke změně délky jejich pobytu v zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc nebo ke změně věku dětí, je zřizovatel zařízení povinen sdělit příslušnému krajskému úřadu údaje uvedené v § 42l odst. 3 písm. d), a v případě, že bylo do zařízení dítě nově umístěno, též údaje uvedené v § 42l odst. 3 písm. e).

(3) O změně výše státního příspěvku vydá krajský úřad rozhodnutí.

(4) Krajský úřad rozhodne o zastavení výplaty státního příspěvku, pokud zřizovatel zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc nesplnil povinnosti podle odstavců 1 a 2. Nesplnil-li zřizovatel zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc povinnosti uvedené v odstavcích 1 a 2 ani po uplynutí 2 kalendářních měsíců následujících po měsíci, ve kterém měla být povinnost podle

odstavců 1 a 2 splněna, nárok na státní příspěvek zaniká. Po dodatečném splnění povinností lze státní příspěvek přiznat zpětně nejdéle za dobu 1 roku (§ 42j).

§ 43

Výchovně rekreační tábory pro děti

(1) Výchovně rekreační tábory pro děti se zřizují zpravidla v době školních prázdnin a jsou určeny zejména pro děti uvedené v § 6. Pobyt ve výchovně rekreačním táboře se dítěti poskytuje na žádost zákonných zástupců dítěte nebo s jejich souhlasem.

(2) Účelem pobytu ve výchovně rekreačních táborech pro děti je výchovné působení na děti směřující k odstranění nebo potlačení poruch chování a k získání potřebných společenských a hygienických návyků.

Zařízení pro výkon pěstounské péče zrušeno

§ 44 – § 47 zrušeno

ČÁST PÁTÁ

PĚSTOUNSKÁ PÉČE

HLAVA I

PŘÁVA A POVINNOSTI PŘI VÝKONU PĚSTOUNSKÉ PÉČE

§ 47a

Práva a povinnosti osoby pečující a osoby v evidenci

(1) Pro účely části páté se považuje za

a) pěstounskou péči osobní péče poskytovaná osobou pečující,

b) zprostředkovanou pěstounskou péči

1. pěstounská péče poskytovaná dítěti osobou pečující po doručení oznámení o vhodnosti této osoby stát se pěstounem tohoto dítěte podle § 24 odst. 2 písm. a) a odst. 3,

2. pěstounská péče na přechodnou dobu,

3. pěstounská péče poskytovaná sourozenci dítěte svěřeného do pěstounské péče podle bodu 1, je-li poskytována toutéž osobou pečující,

c) nezprostředkovanou pěstounskou péči pěstounská péče, která není zprostředkovanou pěstounskou péčí podle písmene b).

(2) Osoba pečující a osoba v evidenci má

a) právo na poskytnutí trvalé nebo dočasné pomoci při zajištění osobní péče o svěřené dítě; tato pomoc spočívá zejména v zajištění krátkodobé péče

1. po dobu, kdy je osoba pečující nebo osoba v evidenci uznána dočasně práce neschopnou nebo při ošetřování osoby blízké,

2. při narození dítěte,

3. při vyřizování nezbytných osobních záležitostí,

4. při úmrtí osoby blízké,

- b) právo na poskytnutí pomoci se zajištěním celodenní péče o svěřené dítě nebo děti, která je přiměřená věku dítěte, v rozsahu alespoň 14 kalendářních dnů v kalendářním roce, jestliže svěřené dítě dosáhlo alespoň věku 2 let,
- c) právo na zprostředkování psychologické, terapeutické nebo jiné odborné pomoci alespoň jednou za 6 měsíců,
- d) právo na zprostředkování nebo zajištění bezplatné možnosti zvyšovat si znalosti a dovednosti podle písmene f),
- e) právo na pomoc při plnění povinností podle písmene h), včetně pomoci při zajištění místa pro uskutečňování styku oprávněných osob s dítětem a při zajištění asistence při tomto styku,
- f) povinnost zvyšovat si znalosti a dovednosti v oblasti výchovy a péče o dítě v rozsahu 24 hodin v době 12 kalendářních měsíců po sobě jdoucích,
- g) povinnost umožnit sledování naplňování dohody o výkonu pěstounské péče podle § 47b odst. 5 a spolupracovat se zaměstnancem pověřeným sledovat vývoj dětí podle § 19 odst. 6,
- h) v souladu s individuálním plánem ochrany dítěte povinnost udržovat, rozvíjet a prohlubovat sounáležitost dítěte s osobami dítěti blízkými, zejména s rodiči a umožnit styk rodičů s dítětem v pěstounské péči, pokud soud rozhodnutím nestanoví jinak.

Dohoda o výkonu pěstounské péče

§ 47b

- (1) Obecní úřad obce s rozšířenou působností navrhne osobě pečující nebo osobě v evidenci uzavření dohody o výkonu pěstounské péče, která upraví podrobnosti ohledně výkonu práv a povinností založených v § 47a a současně informuje o možnosti uzavřít dohodu o výkonu pěstounské péče podle odstavce 4.
- (2) Pokud nebude dohoda o výkonu pěstounské péče uzavřena do 30 dnů ode dne nabytí právní moci rozhodnutí příslušného orgánu o svěření prvního dítěte do péče osoby pečující nebo rozhodnutí o zařazení osoby v evidenci do evidence osob, které mohou vykonávat pěstounskou péči na přechodnou dobu, obecní úřad obce s rozšířenou působností z moci úřední upraví podrobnosti ohledně výkonu práv a povinností založených v § 47a svým rozhodnutím.
- (3) Dohoda o výkonu pěstounské péče nebo rozhodnutí příslušného obecního úřadu obce s rozšířenou působností musí být v souladu s rozhodnutím soudu o svěření dítěte do péče osoby pečující a s individuálním plánem ochrany dítěte. Při vydávání rozhodnutí nebo uzavírání dohody o výkonu pěstounské péče se přihlíží k zájmům a individuálním potřebám dítěte a k potřebám osoby pečující nebo osoby v evidenci, pokud jsou spojeny s výkonem péče o svěřené dítě.
- (4) Pokud není dohoda o výkonu pěstounské péče uzavřena s místně příslušným obecním úřadem obce s rozšířenou působností, může dohodu o výkonu pěstounské péče se souhlasem místně příslušného obecního úřadu obce s rozšířenou působností uzavřít s osobou pečující nebo osobou v evidenci obecní úřad, obecní úřad obce s rozšířenou působností, který není místně příslušný k podání návrhu na uzavření dohody o výkonu pěstounské péče podle odstavce 1, krajský úřad nebo pověřená osoba. Obecní úřad obce s rozšířenou působností, který není místně příslušný k podání návrhu na uzavření dohody o výkonu pěstounské péče

podle odstavce 1, obecní úřad, krajský úřad nebo pověřená osoba o této skutečnosti bezodkladně informuje obecní úřad obce s rozšířenou působností podle odstavce 1 a zašle tomuto obecnímu úřadu obce s rozšířenou působností opis dohody o výkonu pěstounské péče.

(5) Obecní úřad obce s rozšířenou působností, obecní úřad, krajský úřad nebo pověřená osoba, pokud uzavřely dohodu o výkonu pěstounské péče, nebo obecní úřad obce s rozšířenou působností, který vydal rozhodnutí podle odstavce 2, jsou povinny sledovat naplňování dohody o výkonu pěstounské péče nebo rozhodnutí podle odstavce 1 nebo 2 prostřednictvím svých zaměstnanců, kteří jsou povinni minimálně jednou za 2 měsíce být v osobním styku s osobou pečující nebo osobou v evidenci a s dětmi svěřenými do její péče.

(6) Uzavřely-li obecní úřad obce s rozšířenou působností, který není místně příslušný k podání návrhu na uzavření dohody o výkonu pěstounské péče, obecní úřad, krajský úřad nebo pověřená osoba dohodu o výkonu pěstounské péče, zpracuje nejmeně jednou za 6 měsíců a při zániku dohody o výkonu pěstounské péče zprávu o průběhu výkonu pěstounské péče a naplňování dohody o výkonu pěstounské péče, kterou předá obecnímu úřadu obce s rozšířenou působností, který je místně příslušný k podání návrhu na uzavření dohody o výkonu pěstounské péče, a obecnímu úřadu obce s rozšířenou působností, v jehož obvodu má trvalý pobyt dítě svěřené do pěstounské péče této osobě pečující nebo osobě v evidenci, a to do 15 dnů ode dne vypracování této zprávy.

(7) Osoba pečující nebo osoba v evidenci uzavírá jedinou dohodu o výkonu pěstounské péče bez ohledu na počet svěřených dětí.

(8) Jsou-li oba manželé osobou pečující nebo osobou v evidenci, společně uzavírají jedinou dohodu o výkonu pěstounské péče bez ohledu na počet svěřených dětí a bez ohledu na skutečnost, zda některé nebo všechny svěřené děti jsou svěřeny do jejich společné péče. To neplatí v případě dětí svěřených do výlučné péče jen jednoho z manželů, pokud manželé spolu nejmeně po dobu tří měsíců prokazatelně nežijí a obecní úřad obce s rozšířenou působností na žádost jednoho z manželů rozhodne, že se ke skutečnosti, že oba manželé jsou osobou pečující nebo osobou v evidenci, nepřihlíží.

§ 47c

(1) Není-li dále stanoveno jinak, dohoda o výkonu pěstounské péče trvá po dobu, po kterou je osoba osobou pečující nebo osobou v evidenci.

(2) Obecní úřad, obecní úřad obce s rozšířenou působností, krajský úřad nebo pověřená osoba mohou vypovědět dohodu o výkonu pěstounské péče

- a) pro závažné nebo opakované porušování povinností, ke kterým se druhá smluvní strana zavázala v dohodě o výkonu pěstounské péče nebo které jí ukládá § 47a odst. 2,
- b) pro opakované maření sledování naplňování dohody o výkonu pěstounské péče nad výkonem pěstounské péče,
- c) pro odmítnutí přijetí dítěte do pěstounské péče na přechodnou dobu bez vážného důvodu na straně osoby v evidenci.

(3) Osoba pečující nebo osoba v evidenci mohou vypovědět dohodu o výkonu pěstounské péče bez udání důvodu.

(4) Obecní úřad obce s rozšířenou působností, který není místně příslušný k podání návrhu na uzavření dohody o výkonu pěstounské péče, obecní úřad, krajský úřad nebo pověřená osoba, které uzavřely dohodu o výkonu pěstounské péče, bez zbytečného odkladu informují o

zániku dohody o výkonu pěstounské péče obecní úřad obce s rozšířenou působností, který je místně příslušný k podání návrhu na uzavření dohody o výkonu pěstounské péče.

(5) Nejde-li o zrušení dohody o výkonu pěstounské péče podle § 167 správního řádu, může dohoda o výkonu pěstounské péče zaniknout jen k poslednímu dni kalendářního pololetí, ve kterém byla dohoda o výkonu pěstounské péče vypovězena nebo ve kterém bylo dohodnuto její zrušení.

(6) Výpověď dohody o výkonu pěstounské péče musí být druhé smluvní straně doručena nejpozději 30 dnů před koncem kalendářního pololetí. Výpovědní doba skončí k poslednímu dni kalendářního pololetí, ve kterém byla dohoda o výkonu pěstounské péče smluvní stranou vypovězena. Bude-li výpověď doručena druhé smluvní straně později než 30 dnů před koncem kalendářního pololetí, skončí výpovědní doba k poslednímu dni kalendářního pololetí následujícího po doručení výpovědi.

(7) Pokud osoba pečující nebo osoba v evidenci neuzavře bezprostředně po zániku dohody o výkonu pěstounské péče novou dohodu, obecní úřad obce s rozšířenou působností bez zbytečného odkladu zahájí řízení o vydání rozhodnutí, které upraví podrobnosti výkonu práv a povinností upravených v § 47a.

§ 47d

Státní příspěvek na výkon pěstounské péče

(1) Nárok na státní příspěvek na výkon pěstounské péče má obecní úřad obce s rozšířenou působností na základě vydání správního rozhodnutí podle § 47b nebo obecní úřad obce s rozšířenou působností, obecní úřad, krajský úřad, nebo pověřená osoba, které uzavřely dohodu o výkonu pěstounské péče podle § 47b. Tento státní příspěvek je určen na pokrytí nákladů vynakládaných na zajišťování pomoci osobám pečujícím, osobám v evidenci nebo svěřeným dětem a na provádění dohledu nad pěstounskou péčí.

(2) Výše státního příspěvku na výkon pěstounské péče činí

a) 54000 Kč za kalendářní rok, pokud pravomocné správní rozhodnutí nebo dohoda o výkonu pěstounské péče trvaly po celý kalendářní rok,

b) částku, odpovídající jedné dvanáctině z částky uvedené v písmenu a), a to za každý kalendářní měsíc nebo jeho část v rámci kalendářního roku, v němž existovalo pravomocné správní rozhodnutí, nebo trvala dohoda o výkonu pěstounské péče.

(3) O přiznání státního příspěvku na výkon pěstounské péče rozhoduje krajská pobočka Úřadu práce, v jejímž obvodu se nachází sídlo nebo místo trvalého pobytu žadatele. O přiznání státního příspěvku na výkon pěstounské péče se rozhoduje na základě žádosti. Žadatel je povinen v žádosti

a) uvést seznam všech osob pečujících a osob v evidenci, se kterými uzavřel dohodu o výkonu pěstounské péče nebo jejichž práva a povinnosti upravil pravomocným správním rozhodnutím v kalendářním roce a dobu, na kterou byla takto práva a povinnosti upraveny,

b) uvést jméno a příjmení osoby pečující nebo osoby v evidenci, je-li to nezbytné i datum narození, a dále adresu místa pobytu na území České republiky nebo adresu bydliště v cizině,

c) přiložit kopii dohody o výkonu pěstounské péče nebo pravomocného správního

rozhodnutí.

(4) Státní příspěvek na výkon pěstounské péče se přiznává za kalendářní rok a vyplatí se ve lhůtě do 60 dnů od právní moci rozhodnutí o jeho přiznání. Jestliže po 31. prosinci kalendářního roku, za který byl státní příspěvek na výkon pěstounské péče vyplacen, trvá dohoda o výkonu pěstounské péče nebo pravomocné správní rozhodnutí nadále, vyplatí se státní příspěvek na výkon pěstounské péče pro další kalendářní rok dopředu, a to ve výši, v níž tento příspěvek náležel k 1. lednu tohoto roku. V tomto případě se státní příspěvek na výkon pěstounské péče vyplatí do 15. února tohoto roku.

(5) Příjemce státního příspěvku na výkon pěstounské péče je povinen oznámit krajské pobočce Úřadu práce, která tento příspěvek přiznala, do 15 dnů všechny skutečnosti rozhodné pro nárok na tento příspěvek, zejména ukončení dohody o výkonu pěstounské péče nebo zrušení správního rozhodnutí.

(6) Krajská pobočka Úřadu práce na základě oznámení podle odstavce 5 rozhodne o změně výše státního příspěvku nebo o zastavení jeho výplaty. Zjistí-li se, že obecní úřad obce s rozšířenou působností, obecní úřad, krajský úřad nebo pověřená osoba pobíraly státní příspěvek na výkon pěstounské péče i po ukončení dohody o výkonu pěstounské péče nebo zrušení správního rozhodnutí, je příjemce příspěvku povinen vrátit část příspěvku za kalendářní měsíce, následující po ukončení dohody o výkonu pěstounské péče nebo zrušení správního rozhodnutí, jen jestliže tato dohoda nebo správní rozhodnutí v kalendářním roce trvaly po dobu kratší než 6 kalendářních měsíců.

(7) Uzavře-li obecní úřad, obecní úřad obce s rozšířenou působností, krajský úřad nebo pověřená osoba v tomtéž kalendářním roce opětovně dohodu o výkonu pěstounské péče s toutéž osobou pečující nebo osobou v evidenci, zohlední se při rozhodování o přiznání státního příspěvku na výkon pěstounské péče výše státního příspěvku na výkon pěstounské péče, která již byla v příslušném kalendářním roce přiznána, a státní příspěvek na výkon pěstounské péče se přizná ve výši jedné dvanáctiny z částky podle odstavce 2 písm. a), a to za každý kalendářní měsíc v rámci příslušného kalendářního roku, za nějž nebyl dosud příspěvek na výkon pěstounské péče přiznán a v němž trvala dohoda o výkonu pěstounské péče. Totéž platí pro trvání správních rozhodnutí o právech a povinnostech podle § 47b odst. 2.

(8) Nárok na státní příspěvek nebo nárok na zvýšení státního příspěvku lze přiznat zpětně, nejdéle za dobu 3 kalendářních měsíců od právní moci správního rozhodnutí nebo od uzavření dohody o výkonu pěstounské péče.

(9) Pro rozhodování o státním příspěvku podle odstavců 5 až 8 platí odstavec 4 obdobně.

(10) Příjemce státního příspěvku na výkon pěstounské péče je povinen do 31. března kalendářního roku následujícího po kalendářním roce, za který byl státní příspěvek vyplacen, předložit krajské pobočce Úřadu práce, která tento příspěvek přiznala, přehled čerpání státního příspěvku náležejícího za kalendářní rok. Příjemce státního příspěvku na výkon pěstounské péče zároveň do 31. března kalendářního roku následujícího po kalendářním roce, za který byl státní příspěvek vyplacen, vrátí případnou část státního příspěvku, kterou nevyčerpal k účelu podle odstavce 1, na účet krajské pobočky Úřadu práce, která tento příspěvek přiznala.

HLAVA II

DÁVKY PĚSTOUNSKÉ PÉČE

§ 47e

Okruh dávek pěstounské péče

Dávkami pěstounské péče jsou

- a) příspěvek na úhradu potřeb dítěte,
- b) odměna pěstouna,
- c) příspěvek při převzetí dítěte,
- d) příspěvek na zakoupení osobního motorového vozidla,
- e) příspěvek při pěstounské péči.

Příspěvek na úhradu potřeb dítěte

§ 47f

(1) Nárok na příspěvek na úhradu potřeb dítěte má nezletilé nezaopatřené dítě svěřené do péče osoby pečující nebo do péče fyzické osoby podle § 953 občanského zákoníku. Je-li nezletilé nezaopatřené dítě během jednoho kalendářního měsíce bezprostředně po sobě svěřeno do péče různých osob pečujících, vyplácí se příspěvek na úhradu potřeb dítěte osobě pečující, která o dítě pečuje po delší část měsíce. Pokud péče různých osob pečujících, kterým je nezletilé nezaopatřené dítě během jednoho kalendářního měsíce bezprostředně po sobě svěřeno, trvala stejnou dobu, určí krajská pobočka Úřadu práce, která o příspěvku na úhradu potřeb dítěte rozhoduje, které z těchto osob se bude příspěvek na úhradu potřeb dítěte vyplácet.

(2) Nevznikl-li nárok na zaopatřovací příspěvek podle § 50b nebo vznikl-li nárok na zaopatřovací příspěvek podle § 50b, ale nebylo-li o něj požádáno, nárok na příspěvek na úhradu potřeb dítěte se zachovává i po dosažení zletilosti dítěte, nejdéle však do dvacátého šestého roku jeho věku, jde-li o nezaopatřené dítě podle zákona upravujícího státní sociální podporu, které trvale žije a společně uhrazuje náklady na své potřeby9b) s osobou, která byla do dosažení jeho zletilosti osobou pečující. Příspěvek náležející dítěti podle věty první se vyplácí tomuto dítěti od splátky příspěvku na úhradu potřeb dítěte náležející za kalendářní měsíc následující po měsíci, v němž dovršilo zletilosti.

(3) Výše příspěvku na úhradu potřeb dítěte činí za kalendářní měsíc

- a) 4950 Kč pro dítě ve věku do 6 let,
- b) 6105 Kč pro dítě ve věku od 6 do 12 let,
- c) 6985 Kč pro dítě ve věku od 12 do 18 let,
- d) 7260 Kč pro dítě ve věku od 18 do 26 let.

(4) Jde-li o dítě, které je podle zákona o sociálních službách osobou závislou na pomoci jiné fyzické osoby, činí příspěvek na úhradu potřeb dítěte

Dítě ve věku	Dítě ve stupni závislosti I (lehká závislost) Kč	Dítě ve stupni závislosti II (středně těžká závislost) Kč	Dítě ve stupni závislosti III (těžká závislost) Kč	Dítě ve stupni závislosti IV (úplná závislost) Kč
Do 6 let	5115	6105	6490	7040

	6 - 12 let	6215	7480	7975	8635
	12 - 18 let	7095	8580	9130	9570
	18 - 26 let	7425	8910	9460	9900
Dítě ve věku	Dítě ve stupni závislosti I (lehká závislost) Kč	Dítě ve stupni závislosti II (středně těžká závislost) Kč	Dítě ve stupni závislosti III (těžká závislost) Kč	Dítě ve stupni závislosti IV (úplná závislost) Kč	
Do 6 let	5115	6105	6490	7040	
6 - 12 let	6215	7480	7975	8635	
12 - 18 let	7095	8580	9130	9570	
18 - 26 let	7425	8910	9460	9900	

§ 47g

(1) Příspěvek na úhradu potřeb dítěte nenáleží po dobu, po kterou je dítě v plném přímém zaopatření ústavního zařízení nebo v osobní péči jiné osoby. Plné přímé zaopatření se posuzuje podle zákona o státní sociální podpoře.

(2) Jestliže dítě požívá důchod z důchodového pojištění, náleží příspěvek na úhradu potřeb dítěte, jen je-li vyšší, a to ve výši rozdílu mezi tímto příspěvkem a důchodem.

(3) Jde-li o nezaopatřené dítě svěřené do péče jiné osoby, náleží příspěvek na úhradu potřeb dítěte, jen je-li vyšší než výživné stanovené soudem na toto dítě, a to ve výši rozdílu mezi tímto příspěvkem a výživným.

§ 47hzrušeno

Odměna pěstouna

§ 47i

(1) Nárok na odměnu pěstouna má osoba pečující, která poskytuje dítěti zprostředkovanou pěstounskou péči, a osoba v evidenci. Nevznikl-li nárok na zaopatřovací příspěvek podle § 50b nebo vznikl-li nárok na zaopatřovací příspěvek podle § 50b, ale nebylo-li o něj požádáno, nárok na odměnu pěstouna má i fyzická osoba, která byla do dosažení zletilosti dítěte jeho pěstounem nebo osobně pečujícím poručníkem poskytujícím dítěti zprostředkovanou pěstounskou péči, a to po dobu, po kterou má nezaopatřené dítě nárok na příspěvek na úhradu potřeb dítěte. Nárok na odměnu pěstouna má fyzická osoba podle věty druhé též tehdy, jestliže nezaopatřené dítě, které jí bylo svěřeno do péče, nemá po dosažení zletilosti nárok na příspěvek na úhradu potřeb dítěte jen proto, že požívá důchod z důchodového pojištění, jehož výše je stejná nebo vyšší než tento příspěvek.

(2) Pokud jsou osobou pečující nebo osobou v evidenci oba manželé nebo dva poručníci, náleží odměna pěstouna pouze jednomu z nich. Na pěstounskou péči vykonávanou druhým manželem nebo poručníkem se pro účely stanovení výše odměny pěstouna podle věty první hledí jako na společnou pěstounskou péči. Jestliže manželům, kteří jsou oba osobou pečující, nebo dvěma společným poručníkům vznikne nárok na odměnu pěstouna podle § 47j odst. 1 písm. d) nebo podle § 47j odst. 4, mohou manželé nebo oba poručníci společně požádat krajskou pobočku Úřadu práce o přiznání odměny pěstouna oběma manželům nebo oběma poručníkům. Krajská pobočka Úřadu práce v takovém případě přizná každému z obou manželů nebo každému z obou poručníků odměnu pěstouna ve výši poloviny částky odměny.

(3) Krajská pobočka Úřadu práce může při rozhodování o dávkách v případech, kdy manželé nebo oba poručníci spolu nejméně po dobu tří měsíců prokazatelně nežijí, rozhodnout, že se

nepostupuje podle odstavce 2 a ke skutečnosti, že oba manželé nebo oba poručníci jsou osobou pečující nebo osobou v evidenci, se nepřihlíží. Nedohodnou-li se v takovém případě manželé nebo poručníci o tom, komu z nich náleží odměna pěstouna z důvodu péče o dítě svěřené rozhodnutím příslušného orgánu do jejich společné péče, platí § 47n věty druhá a třetí obdobně.

§ 47j

(1) U osoby pečující, která zároveň není osobou v evidenci, činí odměna pěstouna za kalendářní měsíc, není-li dále stanoveno jinak,

- a) 1násobek minimální mzdy za měsíc při péči o 1 dítě,
- b) 1,2násobek minimální mzdy za měsíc při péči o 1 dítě, které je osobou závislou na pomoci jiné fyzické osoby ve stupni I (lehká závislost),
- c) 1,5násobek minimální mzdy za měsíc při péči o 2 děti,
- d) 2násobek minimální mzdy za měsíc při péči o 3 děti nebo o 1 dítě, které je osobou závislou na pomoci jiné fyzické osoby ve stupni II (středně těžká závislost), ve stupni III (těžká závislost) nebo ve stupni IV (úplná závislost).

(2) Výše odměny pěstouna osoby v evidenci za kalendářní měsíc, není-li dále stanoveno jinak, činí

- a) 1,8násobek minimální mzdy za měsíc, jde-li o osobu v evidenci, která není zároveň osobou pečující, anebo je-li zároveň osobou pečující, které je do péče svěřeno 1 dítě,
- b) 2násobek minimální mzdy za měsíc, je-li osoba v evidenci zároveň osobou pečující, které je do péče svěřeno 1 dítě, které je osobou závislou na pomoci jiné fyzické osoby ve stupni I (lehká závislost),
- c) 2,2násobek minimální mzdy za měsíc, je-li osoba v evidenci zároveň pečující osobou, které je do péče svěřeno 1 dítě, které je osobou závislou na pomoci jiné fyzické osoby ve stupni II (středně těžká závislost), ve stupni III (těžká závislost) nebo ve stupni IV (úplná závislost).

(3) Za každé další dítě svěřené do péče osoby pečující se odměna pěstouna podle odstavce 1 písm. b) a d) zvyšuje o 0,5násobek minimální mzdy za měsíc nebo o 0,7násobek minimální mzdy za měsíc, jde-li o dítě, které je osobou závislou na pomoci jiné fyzické osoby ve stupni III (těžká závislost) nebo ve stupni IV (úplná závislost).

(4) Za každé další dítě svěřené do péče osoby v evidenci se odměna pěstouna podle odstavce 2 zvyšuje o 0,3násobek minimální mzdy za měsíc nebo o 0,5násobek minimální mzdy za měsíc, jde-li o dítě, které je osobou závislou na pomoci jiné fyzické osoby ve stupni III (těžká závislost) nebo ve stupni IV (úplná závislost).

(5) Odměna pěstouna se poskytuje i po dobu dočasné pracovní neschopnosti nebo nařízené karantény osoby pečující nebo osoby v evidenci, nejdéle však do konce kalendářního měsíce následujícího po kalendářním měsíci, ve kterém dočasná pracovní neschopnost vznikla nebo ve kterém byla nařízena karanténa. Je-li dítě svěřené osobě pečující v plném přímém zaopatření ústavního zařízení nebo v osobní péči jiné osoby, odměna pěstouna za péči o tyto děti nenáleží.

(6) Odměna pěstouna nenáleží osobě v evidenci po dobu, po kterou je přerušeno vedení v evidenci osob, které mohou poskytovat pěstounskou péči po přechodnou dobu.

Príspevek pri pěstounské péči

(1) Nárok na příspěvek při pěstounské péči má osoba pečující poskytující dítěti nezprostředkovanou pěstounskou péči. Nevznikl-li nárok na zaopatřovací příspěvek podle § 50b nebo vznikl-li nárok na zaopatřovací příspěvek podle § 50b, ale nebylo-li o něj požádáno, nárok na příspěvek při pěstounské péči má i fyzická osoba, která byla do dosažení zletilosti dítěte jeho pěstounem nebo osobně pečujícím poručníkem poskytujícím dítěti nezprostředkovanou pěstounskou péči, a to po dobu, po kterou má nezaopatřené dítě nárok na příspěvek na úhradu potřeb dítěte. Nárok na příspěvek při pěstounské péči má fyzická osoba podle věty druhé též tehdy, jestliže nezaopatřené dítě, které jí bylo svěřeno do péče, nemá po dosažení zletilosti nárok na příspěvek na úhradu potřeb dítěte jen proto, že požívá důchod z důchodového pojištění, jehož výše je stejná nebo vyšší než tento příspěvek.

(2) Není-li dále stanoveno jinak, výše příspěvku při pěstounské péči za kalendářní měsíc za každé svěřené dítě je dána součinem částky životního minima jednotlivce a koeficientu 2,3.

(3) Má-li osoba pečující vůči dítěti vyživovací povinnost, výše příspěvku při pěstounské péči za kalendářní měsíc za každé jí svěřené dítě je dána součinem částky životního minima jednotlivce a koeficientu 1,8.

(4) Výše příspěvku při pěstounské péči za kalendářní měsíc za dítě, které je osobou závislou na pomoci jiné fyzické osoby ve stupni II (středně těžká závislost), III (těžká závislost) nebo IV (úplná závislost), je dána součinem částky životního minima jednotlivce a koeficientu 5,5. Ustanovení odstavce 3 se v případě stanovení výše příspěvku při pěstounské péči podle věty první neuplatní.

Odměna pěstouna se pro účely zákonů upravujících daně z příjmů, pojistné na sociální zabezpečení a pojistné na všeobecné zdravotní pojištění⁶⁰⁾ považuje za příjem ze závislé činnosti.

Príspevek pri převzetí dítěte

(1) Nárok na příspěvek při převzetí dítěte má osoba pečující, která převzala dítě do pěstounské péče; příspěvek při převzetí dítěte, jde-li o totéž dítě, náleží osobě pečující jen jednou.

(2) Výše příspěvku při převzetí dítěte činí, jde-li o dítě ve věku

- a) do 6 let 8000 Kč,
- b) od 6 let do 12 let 9000 Kč,
- c) od 12 let do 18 let 10000 Kč.

(3) Převzala-li osoba pečující dítě do pěstounské péče po přechodnou dobu, nesmí součet příspěvků při převzetí dítěte u této osoby pečující přesáhnout 40000 Kč v období posledních 12 kalendářních měsíců přede dnem podání žádosti o tento příspěvek.

(4) Příspěvek při převzetí dítěte se vyplácí jednorázově.

Příspěvek na zakoupení osobního motorového vozidla

(1) Nárok na příspěvek na zakoupení osobního motorového vozidla má osoba pečující, která má v pěstounské péči nejméně 3 děti nebo má nárok na odměnu pěstouna z důvodu péče o 3 děti, včetně zletilých nezaopatřených dětí, jež zakládají osobě pečující nárok na odměnu pěstouna, pokud zakoupila osobní motorové vozidlo (dále jen „motorové vozidlo“) nebo zajistila nezbytnou celkovou opravu motorového vozidla a toto vozidlo nepoužívá pro výdělečnou činnost.

(2) Výše příspěvku na zakoupení motorového vozidla činí 70 % pořizovací ceny motorového vozidla nebo prokázaných výdajů na opravy, nejvýše však 100000 Kč. Součet těchto příspěvků poskytnutých osobě pečující v období posledních 10 kalendářních let přede dnem podání žádosti nesmí přesáhnout 200000 Kč.

(3) Příspěvek na zakoupení motorového vozidla může být poskytnut v bezhotovostní formě i před zakoupením motorového vozidla. Použití příspěvku na zakoupení motorového vozidla je osoba pečující povinna prokázat do 6 měsíců od jeho poskytnutí; pokud tohoto příspěvku nepoužila k zakoupení motorového vozidla, je povinna příspěvek vrátit.

(4) Pokud osoba pečující do 5 let ode dne, kdy jí byl příspěvek poskytnut, motorové vozidlo, na jehož zakoupení nebo opravu byl příspěvek poskytnut, prodala, darovala, započala je používat pro výdělečnou činnost nebo přestala vykonávat pěstounskou péči, nejde-li o případ, kdy osoba pečující přestala vykonávat pěstounskou péči z vážných zdravotních důvodů, je povinna vrátit poměrnou část příspěvku na zakoupení motorového vozidla odpovídající době z období 5 let, kdy uvedené podmínky nesplňovala.

§ 47n

Společná pěstounská péče manželů

Při společné pěstounské péči manželů náleží dávka pěstounské péče jen jednomu z manželů určenému na základě dohody manželů, nejde-li o případ uvedený v § 47i odst. 2 větách třetí a čtvrté. Nedohodnou-li se manželé, určí příslušná krajská pobočka Úřadu práce, kterému z manželů se dávka pěstounské péče přizná. Totéž platí i v případě, kdy je dítě soudem svěřeno do osobní péče 2 pěstounům společně nebo kdy jsou soudem dítěti jmenováni 2 poručníci, kteří o dítě osobně pečují.

HLAVA III

SPOLEČNÁ USTANOVENÍ O DÁVKÁCH PĚSTOUNSKÉ PÉČE

§ 47o

Okruh oprávněných osob

(1) Nárok na dávky pěstounské péče má při splnění podmínek stanovených v tomto zákoně pouze fyzická osoba, jestliže je

a) na území České republiky hlášena k trvalému pobytu podle zvláštního právního předpisu⁶¹⁾, jde-li o státního občana České republiky,

b) na území České republiky oprávněna k přechodnému nebo trvalému pobytu podle zvláštního právního předpisu⁶²⁾, jde-li o cizince,

c) nezletilým cizincem svěřeným na území České republiky do péče nahrazující péči rodičů,

d) cizincem, který je držitelem povolení k trvalému pobytu s přiznaným právním postavením dlouhodobě pobývajících rezidenta v Evropském společenství na území jiného členského státu Evropské unie a bylo mu vydáno povolení k dlouhodobému pobytu na území České republiky podle zvláštního právního předpisu⁶²),

e) rodinným příslušníkem cizince uvedeného v písmenu d), kterému bylo vydáno povolení k dlouhodobému pobytu na území České republiky podle zvláštního právního předpisu⁶²),

f) cizincem, kterému byla na území České republiky podle zvláštního právního předpisu⁶³) udělena mezinárodní ochrana nebo žadatelem o udělení mezinárodní ochrany, pokud není ubytován v azylovém zařízení Ministerstva vnitra,

g) cizincem, kterému byla na území České republiky podle zvláštního právního předpisu⁶⁴) přiznána dočasná ochrana nebo žadatelem o přiznání dočasné ochrany, pokud není ubytován v humanitárním středisku, nebo

h) cizincem nebo jeho rodinným příslušníkem, kterému vyplývá nárok na sociální výhody z přímo použitelného předpisu Evropské unie⁵⁷),

a to pokud má na území České republiky bydliště; co se rozumí bydlištěm, stanoví zákon o pomoci v hmotné nouzi^{39g}). Podmínka bydliště se nevztahuje na fyzické osoby uvedené v písmenu h).

(2) Nárok na příspěvek na úhradu potřeb dítěte má při splnění podmínek stanovených v tomto zákoně také nezletilé nezaopatřené dítě svěřené do pěstounské péče cizinci, kterému byla vydána alespoň na dobu devíti měsíců karta vnitropodnikově převedeného zaměstnance⁷¹) nebo karta vnitropodnikově převedeného zaměstnance jiného členského státu Evropské unie⁷²) a je převeden do obchodní korporace nebo odštěpného závodu se sídlem na území České republiky, jestliže tomuto dítěti bylo vydáno povolení k dlouhodobému pobytu na území České republiky podle zvláštního právního předpisu⁶²) a toto dítě má na území České republiky zároveň bydliště.

(3) Ministerstvo může v odůvodněných případech vydat rozhodnutí o prominutí podmínky trvalého pobytu stanovené v odstavci 1 písm. a) a d). Proti rozhodnutí o zamítnutí žádosti o prominutí podmínky trvalého pobytu se nelze odvolat ani je nelze přezkoumat v přezkumném řízení.

§ 47p

Vznik nároku na dávku pěstounské péče a na její výplatu

(1) Nárok na dávku pěstounské péče vzniká dnem splnění všech podmínek stanovených tímto zákonem.

(2) Nárok na výplatu dávky pěstounské péče vzniká splněním podmínek stanovených tímto zákonem pro vznik nároku na dávku pěstounské péče a na její výplatu a podáním žádosti o přiznání dávky pěstounské péče.

(3) Splňuje-li oprávněná osoba podmínky vzniku nároku na dávku pěstounské péče uvedenou v § 47e písm. a), b) a e)

a) jen po část kalendářního měsíce, náleží uvedené dávky ve výši, v jaké náleží za kalendářní měsíc, nebo

b) po část kalendářního měsíce v nižší výměře a po část tohoto kalendářního měsíce ve vyšší výměře, náleží za kalendářní měsíc dávka pěstounské péče ve vyšší výměře.

(4) Podmínkou vzniku nároku na výplatu dávky pěstounské péče je písemný souhlas oprávněné osoby s tím, aby státní orgány a další právnické osoby a fyzické osoby sdělily orgánům sociálně-právní ochrany, pokud o dávce pěstounské péče rozhodují, vyplácí ji nebo kontrolují, skutečnosti prokazující nezaopatřenost dítěte, stupeň závislosti osoby na pomoci jiné fyzické osoby podle zákona o sociální službách, údaje o přihlášení se k trvalému pobytu a další údaje, které tvoří náležitosti žádosti podle § 47w, a to v rozsahu potřebném pro rozhodování o dávce pěstounské péče, její výši a výplatě. Mělo-li nezaopatřené dítě nárok na dávku pěstounské péče před dovršením zletilosti, náleží mu výplata dávky pěstounské péče po dovršení zletilosti, udělí-li takové dítě písemný souhlas podle věty první.

§ 47q

Změna nároku na dávku pěstounské péče

(1) Dávka pěstounské péče neprávem přiznaná v nižší částce, než v jaké náleží, nevyplacená nebo vyplacená v nižší částce, než v jaké náleží, odepřená nebo přiznaná od pozdějšího data, než od jakého náleží, se přizná nebo zvýší, a to ode dne, od něhož dávka nebo její zvýšení náleží, nejvýše však 3 roky nazpět ode dne, kdy to orgán rozhodující o dávkách zjistil nebo ode dne, kdy o zvýšení dávky nebo přiznání dávky oprávněná osoba požádala.

(2) Dávka pěstounské péče neprávem přiznaná, vyplácená, nebo vyplácená ve vyšší částce, než v jaké náleží, se odejme nebo se její výplata zastaví nebo sníží, a to ode dne následujícího po dni, kdy uplynulo období, za které již byla dávka vyplacena; § 47z tím není dotčen.

(3) Změní-li se v období, na něž byla dávka pěstounské péče přiznána, skutečnosti rozhodné pro nárok na dávku pěstounské péče nebo její výši, posoudí se nově nárok na dávku pěstounské péče nebo její výši ke dni, ke kterému k takové změně došlo a dávka pěstounské péče se

- a) přizná, vyplatí nebo se její výše zvýší, od prvního dne kalendářního měsíce, ve kterém tato změna nastala,
- b) odejme, její výplata se zastaví nebo se její výše sníží, a to ode dne následujícího po dni, kdy uplynulo období, za které již byla dávka vyplacena.

Ustanovení § 47z zůstává nedotčeno.

§ 47r

Zánik nároku na dávku pěstounské péče

(1) Nárok na dávku pěstounské péče nezaniká uplynutím času, není-li tímto zákonem stanoveno jinak.

(2) Nárok na výplatu dávky pěstounské péče uvedený v § 47e písm. a), b) a e) zaniká uplynutím 1 roku ode dne, od kterého dávka nebo její část náleží, s výjimkou případů uvedených v § 47q odst. 1.

(3) Nárok na dávku pěstounské péče uvedenou v § 47e písm. c) a d) zaniká, nebyl-li uplatněn do 1 roku

- a) ode dne převzetí dítěte nebo ode dne nabytí právní moci rozhodnutí soudu o svěřeni dítěte do pěstounské péče, jde-li o příspěvek při převzetí dítěte,
- b) ode dne zakoupení motorového vozidla nebo zaplacení opravy motorového vozidla, jde-li o příspěvek na zakoupení motorového vozidla.

(4) Lhůta uvedená v odstavci 3 se nepoužije, jde-li o případ uvedený v § 47q odst. 1.

(5) Lhůty uvedené v odstavcích 2 a 3 neplynou po dobu řízení o dávce péstounské péče.

(6) Je-li oprávněná osoba ve vazbě nebo ve výkonu trestu odnětí svobody nebo ve výkonu ochranného opatření zabezpečovací detence, zaniká jí nárok na dávku ode dne následujícího po uplynutí prvního kalendářního měsíce vazby nebo výkonu trestu odnětí svobody nebo výkonu ochranného opatření zabezpečovací detence. Navazuje-li na dobu vazby doba výkonu trestu odnětí svobody nebo výkonu ochranného opatření zabezpečovací detence, obě doby se pro stanovení kalendářního měsíce podle věty první sčítají.

(7) Ustanovení odstavce 6 se nepoužije, jde-li o nároky za dobu přede dnem, od něhož nárok na dávku podle odstavce 6 zaniká.

§ 47s

Přechod nároku na dávku péstounské péče

(1) Nárok na dávku péstounské péče nelze postoupit ani dát do zástavy.

(2) Zemřela-li oprávněná osoba po uplatnění nároku na dávku péstounské péče, vstupují do dalšího řízení o dávce a nabývají nárok na částky splatné do dne smrti oprávněné osoby postupně manželka (manžel), děti, rodiče nebo osoba pečující, jestliže žili s oprávněnou osobou v době její smrti v domácnosti. Podmínka domácnosti nemusí být splněna u dětí, které mají nárok na sirotčí důchod po zemřelém.

(3) Byla-li dávka přiznána před smrtí oprávněné osoby, vyplátí se splatné částky, které nebyly vyplaceny do dne smrti oprávněné osoby, postupně osobám uvedeným v odstavci 2.

(4) Nároky na dávky péstounské péče nejsou předmětem dědictví.

§ 47t

Způsob výplaty dávek péstounské péče

(1) Příspěvek na úhradu potřeb dítěte, odměna péstouna a příspěvek při péstounské péči se vyplácí měsíčně, a to po uplynutí kalendářního měsíce, za které náležely, nejpozději však do konce kalendářního měsíce následujícího po tomto měsíci.

(2) Příspěvek při převzetí dítěte a příspěvek na zakoupení motorového vozidla se vyplátí nejpozději do konce kalendářního měsíce následujícího po měsíci, v němž byla dávka přiznána.

(3) Dávky péstounské péče vyplácí krajská pobočka Úřadu práce, která je příslušná k rozhodování o dávkách.

(4) Dávky péstounské péče se vyplácí v české měně převodem na platební účet určený příjemcem dávky péstounské péče, nebo poštovním poukazem, a to podle rozhodnutí příjemce dávky péstounské péče. Oprávněná osoba je povinna v žádosti uvést, kterým z uvedených způsobů jí má být dávka vyplácena. Požádá-li příjemce dávky o změnu způsobu výplaty dávky, je krajská pobočka Úřadu práce povinna provést změnu způsobu výplaty dávky od kalendářního měsíce následujícího po měsíci, v němž byla žádost o změnu výplaty doručena.

(5) Dávky péstounské péče se do ciziny nevyplácí.

§ 47u

Příjemce a zvláštní příjemce dávky péstounské péče

(1) Příjemcem dávky péstounské péče je oprávněná osoba. Namísto nezletilé oprávněné osoby je

příjemcem dávky péstounské péče osoba pečující.

(2) Krajská pobočka Úřadu práce ustanoví zvláštního příjemce dávek péstounské péče, jestliže oprávněná osoba nemůže dávky péstounské péče přijímat. Krajská pobočka Úřadu práce ustanoví zvláštního příjemce příspěvku na úhradu potřeb dítěte, jestliže osoba pečující nemůže dávku přijímat nebo nevyužívá příspěvek na úhradu potřeb dítěte v jeho prospěch k úhradě jeho potřeb. S ustanovením zvláštního příjemce podle věty první musí oprávněná osoba souhlasit; souhlas této osoby se nevyžaduje, pokud vzhledem ke svému zdravotnímu stavu podle vyjádření ošetřujícího lékaře nemůže tento souhlas podat. Zvláštním příjemcem nemůže být ten, jehož zájmy jsou ve střetu se zájmy oprávněné osoby. Pro účely rozhodnutí o ustanovení zvláštního příjemce podle věty druhé si krajská pobočka Úřadu práce vyžádá vyjádření příslušného obecního úřadu obce s rozšířenou působností.

(3) Krajská pobočka Úřadu práce může ustanovit zvláštním příjemcem pouze fyzickou osobu, která s tímto ustanovením souhlasí.

(4) Osoba pečující a zvláštní příjemce, jsou povinni dávku použít ve prospěch oprávněné osoby. Na žádost oprávněné osoby nebo na žádost krajské pobočky Úřadu práce je zvláštní příjemce povinen podat písemné vyúčtování dávky, která mu byla vyplacena, a to ve lhůtě 1 měsíce ode dne doručení této žádosti.

(5) Krajská pobočka Úřadu práce zruší rozhodnutí o ustanovení zvláštního příjemce, jestliže odpadly důvody, pro které byl zvláštní příjemce ustanoven nebo jestliže zvláštní příjemce neplní povinnosti uvedené v odstavci 4.

§ 47v

Řízení o dávkách péstounské péče

(1) O dávkách péstounské péče rozhoduje krajská pobočka Úřadu práce.

(2) Řízení o přiznání dávek péstounské péče se zahajuje na základě písemné žádosti podané na tiskopise předepsaném ministerstvem.

(3) Řízení o změně výše již přiznané dávky nebo o jejím odnětí nebo o zastavení její výplaty se zahajuje na návrh oprávněné osoby nebo z moci úřední.

(4) Jde-li o příspěvek na úhradu potřeb dítěte, zastupuje nezletilé dítě v řízení o příspěvku osoba pečující.

(5) Jde-li o odměnu pěstouna, provede krajská pobočka Úřadu práce srážky a odvody podle zvláštních právních předpisů⁶⁰⁾ z přiznané odměny pěstouna. Na úseku zdaňování příjmů ze závislé činnosti a funkčních požitků plní Úřad práce České republiky povinnosti plátce daně podle zvláštních právních předpisů⁶⁰⁾.

§ 47w

Náležitosti žádosti

(1) Žádost o dávku musí kromě náležitostí stanovených správním řádem dále obsahovat

a) skutečnosti prokazující nezaopatřenost dítěte, je-li to pro nárok na dávku nebo její výši potřebné,

b) rozhodnutí o svěření dítěte do péče jiné osoby odpovědné za výchovu dítěte, nebo návrh, který byl podán soudu na zahájení soudního řízení o svěření dítěte do péstounské péče, předpěstounské péče nebo o jmenování poručníkem dítěte,

c) doklad prokazující stupeň závislosti dítěte na pomoci jiné fyzické osoby, jde-li o nárok na příspěvek na úhradu potřeb dítěte podle § 47f, o nárok na odměnu pěstouna podle § 47j odst. 1 písm. b) a d), odst. 2 písm. b) a c) a odst. 3 a 4, nebo o nárok na příspěvek při pěstounské péči podle § 47ja odst. 4.

d) doklad prokazující výši důchodu v případě dětí, které požívají důchod z důchodového pojištění, jde-li o nárok na příspěvek na úhradu potřeb dítěte,

e) doklad o výši nákladů na zakoupení motorového vozidla nebo nezbytnou celkovou opravu motorového vozidla, jde-li o nárok na příspěvek při zakoupení motorového vozidla,

f) čestné prohlášení podle odstavce 2,

g) rozhodnutí krajského úřadu o zařazení osoby do evidence osob, které mohou vykonávat pěstounskou péči po přechodnou dobu podle § 27a odst. 1 až 3, jedná-li se o osobu v evidenci,

h) vyjádření podle § 16a odst. 3, jde-li o žádost osoby podle § 2a písm. c) bodu 2 nebo 3,

i) oznámení o vhodnosti podle § 24 odst. 2 písm. a) a odst. 3, jde-li o nárok na odměnu pěstouna.

(2) Počáteční datum osobní péče o dítě se dokládá čestným prohlášením osoby, která podala návrh na svěření dítěte do její pěstounské péče nebo předpěstounské péče nebo návrh na její jmenování poručníkem dítěte, nebo osoby, která osobně pečuje o dítě v průběhu řízení o svěření dítěte do její pěstounské péče nebo předpěstounské péče nebo o jejím jmenování poručníkem dítěte, pokud bylo zahájeno z moci úřední. Čestné prohlášení se podává na tiskopise předepsaném ministerstvem, který obsahuje

a) jméno a příjmení dítěte, datum narození a místo trvalého pobytu dítěte,

b) jméno a příjmení, datum narození a místo trvalého pobytu osoby, která podala návrh na svěření dítěte do pěstounské péče nebo předpěstounské péče nebo návrh na její jmenování poručníkem dítěte, nebo osoby, která osobně pečuje o dítě v průběhu řízení o svěření dítěte do její pěstounské péče nebo předpěstounské péče nebo o jejím jmenování poručníkem dítěte, pokud bylo zahájeno z moci úřední,

c) počáteční datum osobní péče o dítě.

§ 47x

Vydávání rozhodnutí a opravné prostředky

(1) Rozhodnutí se písemně vyhotovuje jen v případě, že

a) dávka nebyla přiznána nebo nebyla přiznána v požadovaném rozsahu,

b) dávka byla odejmuta,

c) dávka byla snížena,

d) výplata dávky byla zastavena,

e) jde o přeplatek na dávce,

f) přichází v úvahu více oprávněných osob nebo příjemců a krajská pobočka Úřadu práce rozhoduje o tom, komu se bude dávka vyplácet, nebo

g) je ustanoven zvláštní příjemce.

(2) Nevyhotovuje-li se rozhodnutí písemně, učiní se o něm pouze záznam do spisu a oprávněná osoba se o něm písemně vyrozumí. Rozhodnutí je prvním úkonem v řízení a nabývá vykonatelnosti provedením záznamu do spisu.

(3) Rozhodnutí uvedené v odstavci 2 bude vyhotoveno písemně a oznámeno oprávněné osobě, jestliže o to požádá do 15 dnů ode dne výplaty dávky nebo ode dne výplaty její první splátky. Nestane-li se tak, nabývá rozhodnutí právní moci marným uplynutím této lhůty.

(4) O odvolání proti rozhodnutí krajské pobočky Úřadu práce rozhoduje ministerstvo. Odvolání nemá odkladný účinek.

§ 47y

Povinnosti příjemce a žadatele o dávku

(1) Příjemce dávky péstounské péče nebo žadatel je povinen písemně ohlásit příslušné krajské pobočce Úřadu práce do osmi dnů změny ve skutečnostech rozhodných pro trvání nároku na dávku, její výši nebo výplatu.

(2) Byl-li příjemce dávky nebo žadatel vyzván příslušnou krajskou pobočkou Úřadu práce, aby osvědčil skutečnosti rozhodné pro nárok na dávku péstounské péče, její výši nebo výplatu, je povinen této výzvě vyhovět, a to ve lhůtě do osmi dnů ode dne doručení výzvy, neurčí-li příslušná krajská pobočka Úřadu práce delší lhůtu; neučiní-li tak v určené lhůtě, může být výplata dávky zastavena, dávka může být odejmuta nebo nepřiznána, jestliže příjemce nebo žadatel byl ve výzvě na tento následek prokazatelně upozorněn.

§ 47z

Přeplatky

(1) Příjemce dávky péstounské péče, který přijal dávku péstounské péče nebo její část, ačkoliv musel z okolností předpokládat, že byly vyplaceny neprávem nebo ve vyšší částce, než náležely, nebo jinak způsobil, že dávky péstounské péče byly vyplaceny neprávem nebo v nesprávné výši, je povinen částky neprávem přijaté vrátit.

(2) Nárok na vrácení dávky péstounské péče poskytnuté neprávem nebo v nesprávné výši zaniká uplynutím 3 let ode dne, kdy byla dávka péstounské péče vyplacena. Tato lhůta neplyne po dobu řízení o opravném prostředku nebo o žalobě, po dobu řízení a provádění výkonu rozhodnutí, nebo kdy jsou na úhradu přeplatku prováděny srážky z dávky péstounské péče nebo příjmu nebo kdy jsou placeny splátky na základě dohody o uznání dluhu.

(3) O povinnosti vrátit dávku péstounské péče nebo její část podle odstavců 1 a 2 rozhoduje krajská pobočka Úřadu práce, která dávky péstounské péče vyplácí nebo vyplácěla naposledy.

(4) Vrácené a vymožené prostředky podle odstavce 1 jsou příjmem státního rozpočtu.

§ 47za

Povinnost sdělovat údaje

(1) Státní orgány, další právnické osoby a fyzické osoby, s výjimkou příjemců dávek péstounské péče a oprávněných osob, jsou povinny na výzvu příslušné krajské pobočky Úřadu práce nebo na požádání žadatele o dávku péstounské péče, sdělit bezplatně údaje rozhodné podle tohoto zákona pro nárok na dávku péstounské péče, její výši nebo výplatu; jde-li však o údaje týkající se zdravotního stavu vyžádané příslušnou krajskou pobočkou Úřadu práce, platí o úhradě zdravotních výkonů poskytovaných poskytovateli zdravotních služeb zvláštní předpisy⁵⁰).

(2) Jestliže státní orgány a osoby uvedené v odstavci 1 mohou sdělit údaje rozhodné podle tohoto zákona pro nárok na dávku, její výši nebo výplatu jen za podmínky, že byly pro sdělení takových údajů zbaveny mlčenlivosti, má se za to, že jsou pro případ uvedených údajů mlčenlivosti zbaveny, jestliže jim krajská pobočka Úřadu práce písemně sdělila, že osoba, již se takové údaje týkají, dala písemný souhlas k tomu, aby státní orgány a další právnické a fyzické osoby sdělily krajské pobočce Úřadu práce, uvedené údaje.

ČÁST ŠESTÁ

POSKYTOVÁNÍ SOCIÁLNĚ-PRÁVNÍ OCHRANY POVĚŘENÝMI OSOBAMI

§ 48

Výkon sociálně-právní ochrany pověřenými osobami

(1) Pověřené osoby poskytují sociálně-právní ochranu na základě rozhodnutí o pověření k výkonu takové činnosti (dále jen "pověření").

(2) Pověřené osoby mohou v sociálně-právní ochraně

- a) vykonávat činnost podle § 10 odst. 1 písm. a) a § 11 odst. 1 písm. a) až c),
- b) vykonávat činnost zaměřenou na ochranu dětí před škodlivými vlivy a předcházení jejich vzniku podle § 31 a 32,
- c) zřizovat zařízení sociálně-právní ochrany uvedená v § 39,
- d) uzavírat dohody o výkonu pěstounské péče podle § 47b,
- e) převzít zajišťování přípravy žadatelů o zprostředkování osvojení nebo pěstounské péče k přijetí dítěte do rodiny [§ 19a odst. 1 písm. c)], kterou jinak zajišťuje krajský úřad (§ 11 odst. 2), provádět přípravu žadatelů o zprostředkování osvojení nebo pěstounské péče a poskytovat odborné poradenství a pomoc těmto žadatelům a poskytovat fyzickým osobám vhodným stát se osvojiteli nebo pěstouny a osvojitelům nebo pěstounům poradenskou pomoc související s osvojením dítěte nebo svěřením dítěte do pěstounské péče,
- f) poskytovat osobě pečující, s níž uzavřely dohodu o výkonu pěstounské péče (§ 47b), výchovnou a poradenskou péči při výkonu pěstounské péče a sledovat výkon pěstounské péče; pokud osoba pečující o tuto službu požádá, je pověřená osoba povinna výchovnou a poradenskou péči poskytnout,
- g) vyhledávat fyzické osoby vhodné stát se osvojiteli nebo pěstouny a oznamovat je obecnímu úřadu obce s rozšířenou působností,
- h) vyhledávat děti uvedené v § 2 odst. 2, kterým je třeba zajistit péči v náhradním rodinném prostředí formou pěstounské péče nebo osvojení, a oznamovat je obecnímu úřadu obce s rozšířenou působností.

(3) Pověřené osoby nejsou oprávněny vykonávat sociálně-právní ochranu v jiném rozsahu, než je uveden v odstavci 2.

(4) Osoby, které se podílejí na výkonu činností uvedených v odstavci 2 písm. e), jsou povinny splnit požadavky odborné způsobilosti podle § 49a odst. 2 písm. a) a b). V případě, že osoby nesplní podmínky uvedené ve větě první, jsou povinny prokázat praxi v oblasti náhradní rodinné péče v

trvání nejméně 2 roky a absolvovat akreditované vzdělávací kurzy pro sociální pracovníky podle zákona o sociálních službách⁶⁵) v rozsahu nejméně 200 hodin.

§ 49

Vydávání pověření

(1) O pověření rozhoduje krajský úřad.

(2) Podmínkou pro vydání pověření je

- a) podání písemné žádosti,
- b) prokázání odborné způsobilosti u všech osob, které budou sociálně-právní ochranu přímo poskytovat, předložení dokladu o ukončení jejich vzdělání a předložení seznamu jejich dřívějších zaměstnání a dalších pracovních činností; prokazování odborné způsobilosti a předložení uvedeného seznamu se nevztahuje na osoby uvedené v § 49a odst. 5,
- c) bezúhonnost
 1. všech fyzických osob, které budou přímo sociálně-právní ochranu poskytovat,
 2. právnické osoby, která bude sociálně-právní ochranu poskytovat,
- d) zajištění odpovídajících hygienických podmínek pro výkon sociálně-právní ochrany prokázané posudkem příslušného orgánu ochrany veřejného zdraví, jde-li o pověření ke zřízení a provozování zařízení sociálně-právní ochrany uvedeného v § 39 odst. 1 písm. b) až d); v případě, že je zařízení provozováno ve více objektech nebo prostorách, prokazuje se zajištění hygienických podmínek pro každý objekt nebo prostor samostatným posudkem,
- e) vlastnické nebo užívací právo k objektu nebo prostorám, v nichž bude poskytována sociálně-právní ochrana, prokázané příslušným dokladem,
- f) potřebné materiální a technické podmínky pro poskytování sociálně-právní ochrany a provozování zařízení sociálně-právní ochrany,
- g) předložení výroční zprávy o činnosti a hospodaření, a pokud pověřená osoba nevydává výroční zprávu, předložení jiného dokladu, který obsahuje popis její činnosti a pravidla hospodaření,
- h) splnění základních provozních a personálních standardů podle § 42ab, jde-li o pověření ke zřízení a provozování zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc.

(3) Pro účely rozhodování o vydání pověření si krajský úřad vyžádá vyjádření obecního úřadu obce s rozšířenou působností, v jehož obvodu má žadatel trvalý pobyt nebo bydliště, sídlo nebo sídlo organizační složky, a v případě, že žadatel vyvíjí činnost ve správním obvodu jiného obecního úřadu obce s rozšířenou působností, než má trvalý pobyt nebo sídlo, vyžádá si také vyjádření tohoto obecního úřadu. Obecní úřad obce s rozšířenou působností se vyjádří zejména k dosavadní činnosti žadatele.

(4) Žádost o vydání pověření musí obsahovat kromě náležitostí stanovených správním řádem

- a) u právnické osoby doklad o zápisu do příslušného veřejného rejstříku podle zvláštních právních předpisů⁴⁵), pokud je ve veřejném rejstříku zapsána,
- b) u fyzické osoby rodné číslo, bylo-li jí přiděleno, místo narození a rodné příjmení,
- c) rozsah poskytování sociálně-právní ochrany, podrobný popis činností, na které se žádá o vydání pověření, a je-li žádáno o pověření ke zřízení a provozování zařízení pro děti vyžadující

okamžitou pomoc, kapacitu zařízení,

d) místo výkonu sociálně-právní ochrany,

e) jméno, příjmení a rodné číslo všech fyzických osob, které budou přímo sociálně-právní ochranu poskytovat,

f) výpis z evidence obdobné Rejstříku trestů vedené ve státech, ve kterých

1. se v posledních 3 letech fyzická osoba zdržovala nepřetržitě déle než 3 měsíce,

2. má právnická osoba sídlo nebo v posledních 3 letech alespoň po dobu 3 měsíců vykonávala činnost nebo měla sídlo;

tento doklad nesmí být starší než 3 měsíce.

(5) Pověření se vydá, prokáže-li žadatel, že splňuje podmínky uvedené v odstavci 2. V případě, že žadatel žádá o vydání pověření ke zřízení a provozování zařízení sociálně-právní ochrany, které má být zřízeno v obvodu jiného krajského úřadu, je krajský úřad povinen požádat o vydání závazného stanoviska podle odstavce 7 krajský úřad, v jehož obvodu má být zařízení zřízeno. V rozhodnutí o pověření se uvede rozsah poskytované sociálně-právní ochrany a místo, kde může být taková činnost vykonávána. Jde-li o rozhodnutí, kterým se osoba pověřuje ke zřízení a provozování zařízení sociálně-právní ochrany, s výjimkou výchovně rekreačních táborů pro děti, uvede se v rozhodnutí název zařízení a místo, kde se nachází objekt nebo prostory zařízení, pro které se pověření vydává. V pověření ke zřízení a provozování zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc se uvede údaj o nejvyšší přípustné kapacitě zařízení.

(6) Krajský úřad rozhoduje také o změně pověření k poskytování sociálně-právní ochrany,

a) jestliže pověřená osoba chce vykonávat jinou činnost, než je činnost, na kterou jí bylo vydáno pověření,

b) jestliže chce sociálně-právní ochranu vykonávat na jiném místě, než je uvedeno v rozhodnutí o vydání pověření,

c) jestliže pověřená osoba požádá o zvýšení nebo snížení nejvýše přípustné kapacity zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc stanovené v pověření,

d) která spočívá ve snížení nejvýše přípustné kapacity zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc, jestliže pověřená osoba přestane splňovat podmínky pro vydání pověření podle odstavce 2 v rozsahu odpovídajícím nejvýše přípustné kapacitě zařízení stanovené v pověření.

(7) Hodlá-li pověřená osoba zřídit nové zařízení sociálně-právní ochrany nebo zvýšit nebo snížit nejvýše přípustnou kapacitu zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc, rozhoduje krajský úřad o změně pověření nebo o vydání nového pověření k výkonu sociálně-právní ochrany na základě vyhodnocení potřeb poskytování sociálně-právní ochrany na území kraje. Vyhodnocení krajského úřadu musí být odůvodněno zejména potřebami poskytování sociálněprávní ochrany v jednotlivých typech zařízení sociálně-právní ochrany na území kraje s přihlédnutím k dalším zařízením určeným pro poskytování péče a pomoci dětem na území kraje. Na vydání pověření o rozšíření nebo změně výkonu sociálně-právní ochrany se vztahují odstavce 2 až 4 obdobně.

(8) Za bezúhonné se pro účely vydání pověření považují fyzická osoba a právnická osoba, které nebyly pravomocně odsouzeny pro úmyslný trestný čin ani nebyly pravomocně odsouzeny pro trestný čin spáchaný z nedbalosti v souvislosti s vykonáváním činností srovnatelných s činnostmi vykonávanými při poskytování sociálně-právní ochrany; je-li proti žadateli nebo fyzickým osobám, které jsou v žádosti o vydání pověření uvedeny jako fyzické osoby, které budou přímo sociálně-

právní ochranu poskytovat, vedeno trestní stíhání pro trestný čin uvedený v části věty před středníkem, řízení o vydání pověření se přeruší, a to až do doby vydání konečného rozhodnutí v tomto trestním řízení. Za účelem doložení bezúhonnosti si krajský úřad vyžádá výpis z evidence Rejstříku trestů podle zvláštního právního předpisu. Žádost o vydání výpisu a výpis z evidence Rejstříku trestů se předávají v elektronické podobě, a to způsobem umožňujícím dálkový přístup.

(9) Pověřená osoba může vykonávat sociálně-právní ochranu, pokud před započítím jejího výkonu uzavřela pojistnou smlouvu pro případ odpovědnosti za škodu způsobenou výkonem sociálně-právní ochrany. Pojištění musí být sjednáno po celou dobu, po kterou pověřená osoba sociálně-právní ochranu podle tohoto zákona poskytuje. Pověřená osoba je povinna do 15 dnů ode dne uzavření pojistné smlouvy zaslat její kopii orgánu, který pověření vydal.

(10) Pověřená osoba je povinna

- a) oznámit orgánu, který rozhodl o pověření, změny skutečností rozhodných pro vydání pověření nebo pozastavení činností uvedených v pověření, a to do 15 dnů od jejich vzniku,
- b) vést záznamy o své činnosti související s poskytováním sociálně-právní ochrany v rozsahu odpovídajícímu udělenému pověření a předložit je na požádání orgánu, který rozhodl o vydání pověření,
- c) vypracovat za kalendářní rok výroční zprávu o své činnosti v sociálně-právní ochraně nebo jiný doklad, který obsahuje popis této činnosti a pravidla hospodaření, pokud výroční zprávu nevydává, a zaslat jej nejpozději do 30. června následujícího kalendářního roku orgánu, který rozhodl o vydání pověření; výroční zpráva může být zveřejněna v rozsahu a za podmínek stanovených v § 57 odst. 2,
- d) oznámit termín a místo konání výchovně rekreačního tábora pro děti příslušnému orgánu sociálně-právní ochrany nejpozději 1 měsíc před započítím jeho konání.

(11) Orgány, které vydaly pověření, jsou povinny sdělovat ministerstvu údaje o tom, kterým fyzickým nebo právnickým osobám bylo pověření vydáno, popřípadě kterým fyzickým nebo právnickým osobám bylo pověření odňato a z jakých důvodů, a jde-li o pověření k zřízení a provozování zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc, též kapacitu tohoto zařízení. Tuto povinnost jsou orgány, které vydaly pověření, povinny splnit do 8 dnů ode dne právní moci rozhodnutí o vydání pověření nebo jeho odnětí. Ministerstvo vede na základě těchto údajů evidenci pověřených osob. Ministerstvo poskytuje pro účely rozhodování o pověření orgánům, které pověření vydávají, údaje z této evidence, a to i v elektronické podobě způsobem umožňujícím dálkový přístup.

§ 49a

Odborná způsobilost pro poskytování sociálně-právní ochrany pověřenými osobami

(1) Sociálně-právní ochranu mohou přímo poskytovat osoby, které získaly odbornou způsobilost.

(2) Odbornou způsobilostí pro účely poskytování sociálně-právní ochrany pověřenými osobami se rozumí

- a) řádně ukončené vysokoškolské studium ve studijních programech v oblasti pedagogických a společenských věd zaměřených na sociální péči, sociální politiku, sociální práci, pedagogiku, právo, psychologii, vychovatelství nebo ošetrovatelství, a v oblasti lékařství zaměřených na všeobecné a dětské lékařství,
- b) řádně ukončené studium ve vzdělávacích programech uskutečňovaných vyššími odbornými

školy v oboru sociální práce, pedagogika, charitní a sociální péče, charitní a sociální činnost, sociálně-právní činnost, dvouoborové studium pedagogika a teologie a ukončené studium pro diplomované zdravotní sestry nebo řádně ukončené maturitní studium v těchto oborech,

c) vzdělání v rozsahu, ve kterém se vyžaduje pro získání osvědčení o zvláštní odborné způsobilosti na úseku sociálně-právní ochrany podle zvláštního právního předpisu^{45b}), a praxe v trvání nejméně 1 roku, nebo

d) absolvování akreditovaných vzdělávacích kurzů pro sociální pracovníky podle zákona o sociálních službách⁶⁵) v rozsahu nejméně 200 hodin a praxe v oblasti péče o rodinu a dítě v trvání nejméně 2 roky, jde-li o osoby, které

1. řádně ukončily vysokoškolské nebo vyšší odborné vzdělání v jiné oblasti studia nebo v téže oblasti studia, avšak v jiném zaměření, než je uvedeno v písmenech a) a b),

2. dosáhly středního nebo základního vzdělání, nebo

3. absolvovaly přípravu pro dobrovolníky organizovanou vysílající organizací, které byla udělena akreditace Ministerstvem vnitra podle zvláštního právního předpisu^{45c}), je-li tato příprava zaměřena na pomoc při péči o děti, mládež a rodinu v jejich volném čase.

(3) Odborná způsobilost se prokazuje dokladem o absolvování studia a potvrzením o odborné praxi, které vystavují ty orgány nebo osoby, u nichž byla odborná praxe konána.

(4) Při uznávání odborné kvalifikace a praxe nebo jiné způsobilosti, kterou státní příslušníci členských států Evropské unie nebo jejich rodinní příslušníci^{45d}) získali v jiném členském státě Evropské unie, se postupuje podle zvláštního právního předpisu^{45a}).

(5) Na přímém poskytování sociálně-právní ochrany se mohou podílet také osoby, které nezískaly odbornou způsobilost, pokud tuto činnost vykonávají pod dozorem odborně způsobilé osoby a nejde o poskytování poradenství dětem, rodičům nebo jiným osobám odpovědným za výchovu dítěte, osvojitelům, pěstounům a zájemcům o osvojení dítěte nebo o přijetí do pěstounské péče. Osoby uvedené ve větě první jsou povinny získat odbornou způsobilost podle odstavce 2 ve lhůtě 2 let od zahájení přímého poskytování sociálně-právní ochrany. Do lhůty 2 let se nezapočítává doba, po kterou se osoba bez odborné způsobilosti přímo na poskytování sociálně-právní ochrany nepodílela.

§ 49b

Kontrola výkonu sociálně-právní ochrany pověřenými osobami

(1) Krajský úřad, který rozhodl o vydání pověření, nebo krajský úřad, v jehož obvodu pověřená osoba vykonává sociálně-právní ochranu (dále jen „kontrolní orgán“), kontroluje plnění podmínek pro vydání pověření podle § 49 odst. 2 a 4 a § 49 odst. 10 písm. a), c) a d). Tím není dotčen výkon kontroly prováděný podle zákona o ochraně veřejného zdraví.

(2) Krajský úřad, v jehož obvodu má sídlo zařízení sociálně-právní ochrany nebo v jehož obvodu vykonává pověřená osoba činnost související se sociálně-právní ochranou, je povinen sdělit skutečnosti zjištěné při kontrole krajskému úřadu, který rozhodl o vydání pověření.

(3) Kontrolní orgán je oprávněn ukládat pověřeným osobám opatření k odstranění nedostatků zjištěných při kontrole. Pověřená osoba je povinna splnit uložená opatření ve lhůtě stanovené kontrolním orgánem.

§ 50

Odnětí pověření

- (1) Orgán sociálně-právní ochrany, který vydal pověření, rozhodne o odnětí pověření,
- a) požádá-li pověřená osoba o zrušení pověření,
 - b) pokud byl pověřené osobě pravomocně uložen správní trest za přestupek uvedený v § 59 až 59g v případě, že jde o zvlášť závažné porušení povinností,
 - c) nevykonává-li pověřená osoba činnost, na kterou jí bylo vydáno pověření, a tuto skutečnost ve stanovené lhůtě neoznámí [§ 49 odst. 10 písm. a)],
 - d) pokud po oznámení o pozastavení činnosti pověřená osoba do doby 1 roku od tohoto oznámení nezačala znovu činnost, na niž jí bylo vydáno pověření, vykonávat, nebo
 - e) přestala-li pověřená osoba splňovat podmínky pro vydání pověření podle § 49 odst. 2 písm. c) až f) a h),
 - f) shledá-li zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc jako nepotřebné; § 49 odst. 7 se použije obdobně.
- (2) Bylo-li pověření odňato podle odstavce 1 písm. b) až d), může fyzická nebo právnická osoba znovu požádat o vydání pověření až po dvou letech ode dne, kdy rozhodnutí o odnětí pověření nabylo právní moci.
- (3) Orgán, který odňal pověření, je povinen zajistit péči o děti, kterým pověřená osoba poskytovala sociálně-právní ochranu, pokud není zajištěna jiným způsobem.

ČÁST SEDMÁ

INSPEKCE POSKYTOVÁNÍ SOCIÁLNĚ-PRÁVNÍ OCHRANY

§ 50a

Inspekci poskytování sociálně-právní ochrany provádí u pověřených osob ministerstvo. Předmětem inspekce je kvalita poskytování sociálně-právní ochrany stanovená standardy kvality sociálně-právní ochrany a plnění povinností pověřených osob podle § 8, 9, § 49 odst. 9 a § 49 odst. 10 písm. b). Pro postup při této inspekci platí obdobně ustanovení zákona o sociálních službách⁶⁵⁾ o postupu při provádění inspekce sociálních služeb.

ČÁST OSMÁ

ZAOPATŘOVACÍ PŘÍSPĚVEK

§ 50b

Podmínky nároku na opakující se zaopatřovací příspěvek

- (1) Zletilá nebo plně svéprávná fyzická osoba má nárok na zaopatřovací příspěvek za kalendářní měsíc, pokud tato fyzická osoba, není-li dále stanoveno jinak,
- a) byla do dne nabytí zletilosti nebo do dne nabytí plné svéprávnosti svěřena do pěstounské péče podle § 47a odst. 1 písm. a) nebo jí byla nařízena ústavní výchova podle občanského zákoníku včetně svěření do zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc podle § 971 odst. 2 občanského zákoníku (dále jen „péče zakládající nárok na zaopatřovací příspěvek“) a tato péče trvala nepřetržitě po dobu alespoň
1. 3 let, které bezprostředně předcházely dni nabytí její zletilosti nebo dni nabytí její plné

svéprávnosti, pokud pěstounská péče nebyla zprostředkována orgány sociálně-právní ochrany,

2. 12 měsíců, které bezprostředně předcházely dni nabytí její zletilosti nebo dni nabytí její plné svéprávnosti, šlo-li o pěstounskou péči zprostředkovanou podle tohoto zákona nebo o nařízenou ústavní výchovu podle občanského zákoníku,

b) je nezaopatřeným dítětem,

c) nebyla pravomocně odsouzena k nepodmíněnému trestu odnětí svobody, který dosud nebyl zhlazen, a

d) má vypracován individuální plán podle § 50d a poskytuje součinnost při jeho vyhodnocování a aktualizaci.

(2) Byla-li osoba podle odstavce 1 (dále jen „mladý dospělý“) svěřena do péče zakládající nárok na zaopatřovací příspěvek z důvodu jejího oboustranného osíření, podmínka podle odstavce 1 písm. a) se nevyžaduje.

(3) Byl-li mladý dospělý svěřen do pěstounské péče, která nebyla zprostředkována orgánem sociálně-právní ochrany, z důvodu prohlášení jeho rodičů za nezvěstné, pobytu rodiče ve zdravotnickém zařízení, pobytu rodiče v pobytovém zařízení sociálních služeb, vzetí rodiče do vazby nebo nástupu rodiče do výkonu trestu odnětí svobody, má nárok na zaopatřovací příspěvek, pokud je splněna podmínka podle odstavce 1 písm. a) bodu 2. Ustanovení odstavce 1 písm. b) až d) tím nejsou dotčena.

(4) Podmínka podle odstavce 1 písm. a) je splněna také tehdy, došlo-li v době podle odstavce 1 písm. a) ke změně osoby pečující nebo ke změně poskytovatele služeb v zařízení ústavní výchovy nebo byl-li mladý dospělý bezprostředně před svěřením do pěstounské péče v ústavní výchově alespoň po dobu 12 měsíců po sobě jdoucích. Podmínka podle odstavce 1 písm. a) bodu 2 je splněna také tehdy, byl-li mladý dospělý bezprostředně před nařízením ústavní výchovy nepřetržitě alespoň 1 rok v pěstounské péči a následně nařízená ústavní výchova trvala alespoň 6 měsíců po sobě jdoucích. Doby, po které trvala péče zakládající nárok na zaopatřovací příspěvek, se pro účely splnění podmínky podle odstavce 1 písm. a) bodů 1 a 2 sčítají, pokud navazovaly jednotlivé druhy péče zakládající nárok na zaopatřovací příspěvek bezprostředně na sebe.

(5) Doba, po kterou byl mladý dospělý svěřen do pěstounské péče na základě usnesení soudu o nařízení předběžného opatření nebo po kterou byl v plném přímém zaopatření ústavního zařízení na základě usnesení soudu o předběžné úpravě poměrů dítěte nebo o výchovném opatření podle § 13a, a která bezprostředně předcházela dni, ke kterému se stalo rozhodnutí soudu o péči zakládající nárok na zaopatřovací příspěvek podle odstavce 1 písm. a) vykonatelným, se započítává do doby, po kterou musí péče podle odstavce 1 písm. a) trvat.

(6) Mladý dospělý, který není nezaopatřeným dítětem, protože je poživatelem invalidního důchodu z důchodového pojištění pro invaliditu třetího stupně, má nárok na zaopatřovací příspěvek podle odstavce 1 při splnění ostatních podmínek pro vznik nároku na zaopatřovací příspěvek podle odstavce 1, jestliže se soustavně připravuje na budoucí povolání, nejdéle však do dovršení 26 let věku. Co se považuje za soustavnou přípravu dítěte na budoucí povolání, stanoví zákon o státní sociální podpoře⁷⁶).

(7) Generální ředitelství Úřadu práce České republiky může na základě písemné a odůvodněné žádosti mladého dospělého o odstranění tvrdosti zákona ve výjimečných případech zvláštního zřetele hodných prominout splnění podmínky uvedené v odstavci 1 písm. a).

(8) Za dobu čerpání příspěvku na úhradu potřeb dítěte podle § 47f odst. 2, odměny pěstouna podle § 47i odst. 1 věty druhé nebo příspěvku při pěstounské péči podle § 47ja odst. 1 věty druhé nebo za dobu, po kterou mladý dospělý zůstává v plném přímém zaopatření školského zařízení pro výkon ústavní výchovy, mu zaopatřovací příspěvek podle odstavce 1 nenáleží.

§ 50c

Podmínky nároku na jednorázový zaopatřovací příspěvek

(1) Byl-li mladý dospělý ke dni, který bezprostředně předcházel dni nabytí jeho zletilosti nebo dni nabytí jeho plné svéprávnosti, v péči zakládající nárok na zaopatřovací příspěvek, a není-li ke dni nabytí plné svéprávnosti nezaopatřeným dítětem nebo přestal-li splňovat podmínky pro vznik nároku na opakující se zaopatřovací příspěvek podle § 50b, náleží mu jednorázový zaopatřovací příspěvek ve výši podle § 50e odst. 2.

(2) Za dobu čerpání příspěvku na úhradu potřeb dítěte podle § 47f odst. 2, odměny pěstouna podle § 47i odst. 1 věty druhé nebo příspěvku při pěstounské péči podle § 47ja odst. 1 věty druhé nebo za dobu, kdy mladý dospělý zůstává v plném přímém zaopatření školského zařízení pro výkon ústavní výchovy, mu zaopatřovací příspěvek podle odstavce 1 nenáleží.

(3) Zaopatřovací příspěvek podle odstavce 1 mladému dospělému nenáleží, byla-li mu poskytnuta věcná pomoc nebo jednorázový peněžitý příspěvek podle § 33 zákona o výkonu ústavní výchovy nebo ochranné výchovy⁷⁷).

§ 50d

Individuální plán mladého dospělého

(1) Individuální plán mladého dospělého vypracovává zaměstnanec obce s rozšířenou působností zařazený do obecního úřadu, který vykonává činnost sociálního kurátora, (dále jen „sociální kurátor“) za součinnosti mladého dospělého a je-li to účelné, za součinnosti

- a) obce v samostatné i přenesené působnosti,
- b) pověřených osob,
- c) poskytovatelů sociálních služeb,
- d) krajské pobočky Úřadu práce, nebo
- e) osoby, která byla vůči mladému dospělému osobou pečující nebo poskytovatelem služeb v zařízení pro výkon ústavní výchovy, pokud o mladého dospělého pečovala do dne vzniku nároku na zaopatřovací příspěvek podle § 50b.

(2) Individuální plán mladého dospělého obsahuje alespoň

- a) stanovení rozsahu spolupráce mladého dospělého a sociálního kurátora,
- b) vymezení způsobu přípravy na budoucí povolání a samostatné hospodaření,
- c) vymezení způsobu pomoci při hledání bydlení a zaměstnání,
- d) přípravu na partnerský a rodinný život.

(3) Při určování obsahu individuálního plánu mladého dospělého se vychází ze zdravotního stavu, možností a schopností mladého dospělého.

(4) Individuální plán mladého dospělého se vypracovává před podáním žádosti o zaopatřovací příspěvek podle § 50b. Požádat o vypracování tohoto individuálního plánu může dítě nejdříve 6

měsíců před dosažením plné svéprávnosti.

(5) Je-li individuální plán mladého dospělého vypracováván před dosažením plné svéprávnosti dítěte, poskytuje součinnost při jeho vypracování také orgán sociálně-právní ochrany, který dítě vede v evidenci podle § 54.

(6) Orgán sociálně-právní ochrany je povinen informovat sociálního kurátora o ukončení péče zakládající nárok na zaopatřovací příspěvek nejméně 6 měsíců před tímto ukončením a poskytnout mu informace pro zajištění návazné sociální práce s mladým dospělým.

(7) Sociální kurátor je povinen nejméně jednou za 6 měsíců ode dne vydání potvrzení o vypracování individuálního plánu mladého dospělého nebo ode dne poslední aktualizace individuálního plánu mladého dospělého tento individuální plán vyhodnotit a v případě potřeby jej aktualizovat.

(8) Mladý dospělý je povinen poskytnout obecnímu úřadu obce s rozšířenou působností součinnost při vypracování individuálního plánu mladého dospělého, jeho aktualizaci a vyhodnocování, a to v termínech stanovených obecním úřadem obce s rozšířenou působností, a plnit podmínky v něm stanovené. Krajská pobočka Úřadu práce si vyžádá od obecního úřadu obce s rozšířenou působností potvrzení o součinnosti mladého dospělého při vyhodnocování a aktualizaci individuálního plánu mladého dospělého, a to nejméně jednou za 6 měsíců ode dne vydání potvrzení o vypracování individuálního plánu nebo ode dne vydání posledního potvrzení o součinnosti mladého dospělého při vyhodnocování a aktualizaci tohoto individuálního plánu.

§ 50e

Výše zaopatřovacího příspěvku

(1) Výše zaopatřovacího příspěvku podle § 50b činí 15000 Kč za kalendářní měsíc. Splňuje-li mladý dospělý podmínky vzniku nároku na zaopatřovací příspěvek jen po část kalendářního měsíce, náleží mu příspěvek ve výši, v jaké mu náleží za celý kalendářní měsíc.

(2) Výše zaopatřovacího příspěvku podle § 50c činí 25000 Kč.

(3) Jestliže se mladému dospělému vyplácí důchod z důchodového pojištění, náleží mu zaopatřovací příspěvek podle § 50b jen je-li vyšší, a to ve výši rozdílu mezi zaopatřovacím příspěvkem a důchodem.

§ 50f

Oprávněná osoba

(1) Nárok na zaopatřovací příspěvek má při splnění podmínek stanovených v tomto zákoně pouze mladý dospělý, jestliže je

a) na území České republiky hlášen k trvalému pobytu podle zvláštního právního předpisu⁶¹), jde-li o státního občana České republiky,

b) na území České republiky oprávněn k přechodnému nebo trvalému pobytu podle zvláštního právního předpisu⁶²), jde-li o cizince,

c) cizincem, který je držitelem povolení k trvalému pobytu s přiznaným právním postavením dlouhodobě pobývajícího rezidenta v Evropské unii na území jiného členského státu Evropské unie a bylo mu vydáno povolení k dlouhodobému pobytu na území České republiky podle zvláštního právního předpisu⁶²),

d) rodinným příslušníkem cizince uvedeného v písmenech b) a c), kterému bylo vydáno povolení

k přechodnému pobytu na území České republiky podle zvláštního právního předpisu⁶²),

e) cizincem, kterému byla na území České republiky podle zvláštního právního předpisu⁶³) udělena mezinárodní ochrana nebo žadatelem o udělení mezinárodní ochrany, pokud není ubytován v azylovém zařízení Ministerstva vnitra,

f) cizincem, kterému byla na území České republiky podle zvláštního právního předpisu⁶⁴) přiznána dočasná ochrana nebo který je žadatelem o přiznání dočasné ochrany, pokud není ubytován v humanitárním středisku, nebo

g) osobou, jejíž nárok vyplývá z přímo použitelných předpisů Evropské unie⁷⁸), nebo osobou zaměstnanou, samostatně výdělečně činnou, osobou ponechávající si takové postavení nebo rodinným příslušníkem majícím právo na rovné zacházení podle předpisů Evropské unie⁷⁸).

(2) Nárok na zaopatřovací příspěvek má mladý dospělý, jestliže má na území České republiky bydliště; to neplatí v případě podle odstavce 1 písm. g). Co se rozumí bydlištěm, stanoví zákon o pomoci v hmotné nouzi^{39g}).

§ 50g

Vznik nároku na zaopatřovací příspěvek a jeho výplatu

(1) Nárok na zaopatřovací příspěvek vzniká dnem splnění podmínek stanovených tímto zákonem.

(2) Nárok na výplatu zaopatřovacího příspěvku vzniká splněním podmínek stanovených tímto zákonem pro vznik nároku na zaopatřovací příspěvek a pro jeho výplatu a podáním žádosti o jeho přiznání.

§ 50h

Změna nároku na zaopatřovací příspěvek a jeho výplatu

(1) Zaopatřovací příspěvek neprávem přiznaný v nižší částce, než v jaké náleží, nevyplacený nebo vyplacený v nižší částce, než v jaké náleží, odepřený nebo přiznaný od pozdějšího data, než od jakého náleží, se přizná nebo zvýší, a to ode dne, od něhož zaopatřovací příspěvek nebo jeho zvýšení náleží, nejvýše však 3 roky nazpět ode dne, kdy to orgán rozhodující o zaopatřovacím příspěvku zjistil nebo ode dne, kdy o zvýšení zaopatřovacího příspěvku nebo o přiznání zaopatřovacího příspěvku oprávněná osoba požádala.

(2) Zaopatřovací příspěvek neprávem přiznaný, vyplácený nebo vyplácený ve vyšší částce, než v jaké náleží, se odejme nebo se jeho výplata zastaví nebo se jeho výše sníží, a to ode dne následujícího po dni, jímž uplynulo období, za které již byl vyplacen; § 50t tím není dotčen.

(3) Změní-li se v období, na něž byl zaopatřovací příspěvek podle § 50b přiznán, skutečnosti rozhodné pro nárok na zaopatřovací příspěvek nebo jeho výši, posoudí se nově nárok na zaopatřovací příspěvek nebo jeho výši ke dni, ke kterému k takové změně došlo, a zaopatřovací příspěvek se

a) přizná, vyplatí nebo se zvýší od prvního dne kalendářního měsíce, ve kterém tato změna nastala,

b) odejme, jeho výplata se zastaví nebo se sníží, a to ode dne následujícího po dni, jímž uplynulo období, za které již byl vyplacen; § 50t tím není dotčen.

§ 50i

Zánik nároku na zaopatřovací příspěvek a na jeho výplatu

(1) Nárok na zaopatřovací příspěvek zaniká tehdy, kdy mladý dospělý třikrát bez vážného důvodu změnil obor studia; to neplatí, pokud je změna oboru studia následkem podstatné změny zdravotního stavu mladého dospělého, v jejímž důsledku je pokračování ve studiu nemožné nebo značně ztížené, nebo pokud by byla znemožněna nebo značně ztížena možnost pracovního uplatnění v takovém oboru.

(2) Nárok na výplatu zaopatřovacího příspěvku zaniká též uplynutím 1 roku ode dne, od kterého mladému dospělému nárok na zaopatřovací příspěvek náleží.

§ 50j

Přechod nároku na zaopatřovací příspěvek a jeho výplatu

(1) Nárok na zaopatřovací příspěvek nelze postoupit ani dát do zástavy.

(2) Zemřel-li mladý dospělý po uplatnění nároku na zaopatřovací příspěvek, nabývají nárok na částky zaopatřovacího příspěvku, na které vznikl nárok do dne smrti mladého dospělého, postupně manžel nebo registrovaný partner mladého dospělého, jeho děti a osoba, která byla ke dni dosažení zletilosti mladého dospělého jeho osobou pečující, jestliže žili s mladým dospělým v době jeho smrti ve společné domácnosti. Podmínka společné domácnosti nemusí být splněna u dětí, které mají nárok na sirotčí důchod po zemřelém.

(3) Byl-li zaopatřovací příspěvek přiznán před smrtí mladého dospělého, vyplátí se splatné částky, které nebyly vyplaceny do dne smrti mladého dospělého, členům jeho rodiny podle pořadí a za podmínek stanovených v odstavci 2.

(4) Nárok na zaopatřovací příspěvek není předmětem dědictví.

(5) Zaopatřovací příspěvek nepodléhá výkonu rozhodnutí nebo exekuce a nemůže být předmětem dohody o srážkách.

§ 50k

Výplata zaopatřovacího příspěvku

(1) Zaopatřovací příspěvek vyplácí krajská pobočka Úřadu práce, která je příslušná k rozhodování o zaopatřovacím příspěvku.

(2) Zaopatřovací příspěvek se vyplácí do konce kalendářního měsíce následujícího po kalendářním měsíci, za který náleží. Nejpozději se vyplátí do konce kalendářního měsíce následujícího po kalendářním měsíci, ve kterém rozhodnutí o jeho přiznání nabylo právní moci.

(3) Zaopatřovací příspěvek se vyplácí v české měně převodem na platební účet určený příjemcem dávky, nebo poštovním poukazem, a to podle rozhodnutí příjemce dávky. Požádá-li příjemce zaopatřovacího příspěvku o změnu způsobu výplaty této dávky, je krajská pobočka Úřadu práce povinna provést změnu způsobu výplaty od kalendářního měsíce následujícího po kalendářním měsíci, ve kterém byla taková žádost doručena.

(4) Zaopatřovací příspěvek se nevyplácí do ciziny.

(5) Zaopatřovací příspěvek se považuje za vyplacený dnem odepsání příslušné částky z účtu Úřadu práce České republiky.

§ 50l

Příjemce, jiný příjemce a zvláštní příjemce zaopatřovacího příspěvku

- (1) Příjemcem zaopatřovacího příspěvku je mladý dospělý, není-li dále stanoveno jinak.
- (2) Namísto mladého dospělého je příjemcem zaopatřovacího příspěvku opatrovník mladého dospělého, pokud byla svéprávnost mladého dospělého v tomto rozsahu omezena.
- (3) Krajská pobočka Úřadu práce rozhodne o ustanovení zvláštního příjemce zaopatřovacího příspěvku, jestliže mladý dospělý nebo jeho opatrovník nemůže zaopatřovací příspěvek přijímat. S ustanovením zvláštního příjemce musí mladý dospělý, popřípadě jiný příjemce zaopatřovacího příspěvku souhlasit; to neplatí, jestliže vzhledem ke svému zdravotnímu stavu nemůže tento souhlas dát.
- (4) Zvláštním příjemcem může být ustanovena jen osoba, která se svým ustanovením souhlasí. Zvláštní příjemce je povinen používat zaopatřovací příspěvek ve prospěch mladého dospělého. Zvláštní příjemce používá zaopatřovací příspěvek podle pokynů mladého dospělého; to neplatí, nemůže-li mladý dospělý vzhledem ke svému zdravotnímu stavu tyto pokyny udělovat.
- (5) Krajská pobočka Úřadu práce zruší rozhodnutí o ustanovení zvláštního příjemce, jestliže odpadly důvody, pro které byl zvláštní příjemce ustanoven. Krajská pobočka Úřadu práce rovněž zruší rozhodnutí o ustanovení zvláštního příjemce, jestliže zvláštní příjemce neplní své povinnosti, a ustanoví zvláštním příjemcem jinou osobu.

§ 50m

Řízení o zaopatřovacím příspěvku

- (1) O zaopatřovacím příspěvku podle tohoto zákona rozhoduje krajská pobočka Úřadu práce.
- (2) O odvolání proti rozhodnutí podle odstavce 1 rozhoduje ministerstvo. Odvolání nemá odkladný účinek.

§ 50n

Účastníci řízení

Účastníkem řízení je žadatel o zaopatřovací příspěvek nebo osoba, na kterou přešel nárok na zaopatřovací příspěvek v případě smrti mladého dospělého po uplatnění nároku na zaopatřovací příspěvek.

§ 50o

Zahájení řízení

Řízení o přiznání zaopatřovacího příspěvku se zahajuje na žádost mladého dospělého. Řízení o změně výše zaopatřovacího příspěvku, jeho odnětí nebo o zastavení jeho výplaty se zahajuje na návrh mladého dospělého nebo z moci úřední.

§ 50p

Náležitosti žádosti

Žádost o zaopatřovací příspěvek kromě náležitostí stanovených správním řádem obsahuje

- a) určení, jakým způsobem má být dávka vyplácena,
- b) rozhodnutí soudu, kterým byl mladý dospělý svěřen do péče zakládající nárok na zaopatřovací

příspěvek,

- c) rozhodnutí soudu, na jehož základě byla mladému dospělému přiznána svéprávnost, je-li nezletilý,
- d) doklady prokazující nezaopatřenost mladého dospělého,
- e) údaj o tom, zda pěstounská péče, do které byl mladý dospělý svěřen před nabytím zletilosti nebo plné svéprávnosti, byla nebo nebyla zprostředkována orgány sociálně-právní ochrany podle tohoto zákona,
- f) údaj o tom, zda důvodem svěření mladého dospělého do péče zakládající nárok na zaopatřovací příspěvek byla některá ze skutečností podle § 50b odst. 2 a 3 a
- g) potvrzení obecního úřadu obce s rozšířenou působností o zpracování individuálního plánu mladého dospělého.

§ 50q

Povinnosti žadatele o zaopatřovací příspěvek

Žadatel o zaopatřovací příspěvek je povinen

- a) prokázat skutečnosti rozhodné pro nárok na zaopatřovací příspěvek, jeho výši nebo výplatu a
- b) písemně ohlásit krajské pobočce Úřadu práce v průběhu řízení o zaopatřovacím příspěvku změny ve skutečnostech, které byly uvedeny v žádosti o zaopatřovací příspěvek, a změny rozhodné pro průběh řízení, a to ve lhůtě do 8 dnů ode dne, kdy taková změna nastala.

§ 50r

Povinnosti příjemce zaopatřovacího příspěvku

Mladý dospělý, jiný příjemce zaopatřovacího příspěvku a zvláštní příjemce, jsou povinni

- a) písemně ohlásit příslušné krajské pobočce Úřadu práce do 8 dnů změny ve skutečnostech rozhodných pro nárok na zaopatřovací příspěvek a jeho výplatu a
- b) na výzvu příslušné krajské pobočky Úřadu práce prokázat skutečnosti rozhodné pro nárok na zaopatřovací příspěvek a jeho výplatu, a to ve lhůtě do 8 dnů ode dne doručení výzvy, není-li v této výzvě určena delší lhůta; neučiní-li tak v určené lhůtě, může být výplata zaopatřovacího příspěvku zastavena, příspěvek může být odejmut nebo nepřiznán, jestliže mladý dospělý, jiný příjemce a zvláštní příjemce byli ve výzvě na tento následek prokazatelně upozorněni.

§ 50s

Doložení bezúhonnosti

Za účelem doložení podmínky bezúhonnosti podle § 50b odst. 1 písm. c) si krajská pobočka Úřadu práce vyžádá podle zákona o Rejstříku trestů výpis z evidence Rejstříku trestů. Žádost o vydání výpisu z evidence Rejstříků trestů se předává v elektronické podobě způsobem umožňujícím dálkový přístup. Cizinec doloží bezúhonnost také dokladem obdobným výpisu z rejstříku trestů vydaným státem, jehož je občanem, státem, na jehož území v posledních 3 letech pobýval nepřetržitě po dobu delší než 3 měsíce, nebo výpisem z evidence Rejstříku trestů s přílohou obsahující informace, které jsou zapsané v evidenci trestů členského státu, jehož je občanem nebo ve kterém v posledních 3 letech pobýval nepřetržitě po dobu delší než 3 měsíce. V případě, že stát výpis obdobný výpisu z rejstříku trestů nevydává, učiní cizinec nebo příslušný orgán právnické

osoby se sídlem v zahraničí čestné prohlášení před příslušným správním nebo soudním orgánem tohoto státu. Výpis z Rejstříku trestů a další doklady, jimiž se dokládá bezúhonnost, nesmí být ke dni podání žádosti starší 3 měsíců.

§ 50t

Přepłatky

(1) Příjemce zaopatřovacího příspěvku, který jej přijal, ačkoliv musel z okolností předpokládat, že byl vyplacen neprávem nebo ve vyšší částce, než mu náležel, nebo jinak způsobil, že byl vyplacen neprávem nebo v nesprávné výši, je povinen tento přeplatek vrátit.

(2) Nárok na vrácení přeplatku zaniká uplynutím 3 let ode dne, kdy byl zaopatřovací příspěvek vyplacen. Tato lhůta neplyne po dobu řízení o opravném prostředku nebo o žalobě, po dobu řízení a provádění výkonu rozhodnutí, nebo po dobu, po kterou jsou na úhradu přeplatku prováděny srážky ze zaopatřovacího příspěvku nebo příjmu nebo po kterou jsou placeny splátky na základě dohody o uznání dluhu.

(3) O povinnosti vrátit přeplatek podle odstavců 1 a 2 rozhoduje krajská pobočka Úřadu práce, která zaopatřovací příspěvek vyplácí nebo naposledy vyplácela.

(4) Vrácené a vymožené peníze podle odstavce 1 jsou příjmem státního rozpočtu.

(5) Povinnost vrátit přeplatek nevzniká, jestliže tento přeplatek nepřesahuje částku 100 Kč.

§ 50u

Přechod práva na výživné

(1) Náleží-li mladému dospělému zaopatřovací příspěvek podle § 50b odst. 1, přechází právo mladého dospělého na výživné na Českou republiku. Je-li výživné vyšší než zaopatřovací příspěvek, náleží rozdíl mladému dospělému.

(2) Je-li mladému dospělému přiznán a vyplácen zaopatřovací příspěvek podle § 50b, podá krajská pobočka Úřadu práce, která poskytuje zaopatřovací příspěvek, návrh soudu na stanovení výživného pro tohoto mladého dospělého, nebylo-li stanoveno nebo vykonatelně ujednáno dříve anebo neexistuje-li soudem neschválená dohoda o výši výživného. Pokud povinná fyzická osoba neplatí stanovené nebo vykonatelně ujednané výživné, podá krajská pobočka Úřadu práce návrh na výkon rozhodnutí nebo exekuce.

ČÁST DEVÁTÁ

SPOLEČNÁ USTANOVENÍ

§ 51

Povinnosti orgánů sociálně-právní ochrany při sdělování údajů

(1) Orgány sociálně-právní ochrany, komise a poradní sbory jsou povinny sdělovat si navzájem údaje z evidence a spisové dokumentace, které vedou, a to v rozsahu nezbytném pro potřeby těchto orgánů.

(2) Orgán sociálně-právní ochrany, který zprostředkovává osvojení nebo pěstounskou péči, vede evidenci dětí a evidenci žadatelů i v elektronické podobě způsobem umožňujícím dálkový přístup ostatním orgánům sociálně-právní ochrany zprostředkujícím osvojení nebo pěstounskou péči podle

tohoto zákona.

(3) Obecní úřad na vyžádání

- a) podává soudu zprávy o poměrech dítěte, u něhož rozhodl soud o výchovném opatření,
- b) doporučuje soudu osobu vhodnou stát se poručníkem a toto své doporučení oznamuje obecnímu úřadu obce s rozšířenou působností,
- c) podává obecnímu úřadu obce s rozšířenou působností zprávy o poměrech dítěte,
- d) podává státnímu zastupitelství zprávy o poměrech dítěte, u něhož soud na návrh státního zastupitelství v občanskoprávním řízení uložil ochrannou výchovu podle zvláštního právního předpisu²⁹⁾.

(4) Obecní úřad obce s rozšířenou působností na vyžádání

- a) podává soudu zprávy o poměrech dítěte, u něhož rozhodl soud o výchovném opatření,
- b) podává státnímu zastupitelství zprávy o poměrech dítěte, pokud státní zastupitelství vede podle zvláštního právního předpisu²⁹⁾ řízení týkající se dítěte,
- c) poskytuje krajskému úřadu a ministerstvu spisovou dokumentaci vedenou o dětech a zobecněné informace a souhrnné údaje, které získá při své činnosti, s výjimkou jmenných údajů,
- d) poskytuje pověřené osobě údaje potřebné pro poskytování sociálně-právní ochrany těmito osobami a poskytovateli sociálních služeb údaje potřebné pro poskytnutí sociální služby,
- e) může poskytovat potřebné údaje poskytovateli zdravotních služeb.
- f) poskytuje soudem jmenovanému opatrovníkovi dítěte z řad advokátů údaje potřebné pro soudní řízení ve věcech dítěte.

(5) Orgán sociálně-právní ochrany je povinen

a) na žádost poskytnout

1. soudu a správnímu úřadu údaje potřebné pro občanské soudní řízení a správní řízení,
2. orgánu činnému v trestním řízení údaje potřebné pro trestní řízení,
3. orgánu sociálního zabezpečení, orgánu pomoci v hmotné nouzi, orgánu rozhodujícímu o náhradním výživném pro nezaopatřené dítě a orgánu státní sociální podpory údaje potřebné pro rozhodování o sociálních dávkách, a to v rozsahu odpovídajícím potřebám řízení před těmito orgány,
4. krajské pobočce Úřadu práce údaje potřebné pro rozhodování o dávkách péstounské péče a zaopatřovacím příspěvku a pro řízení a povolování výkonu činnosti dítěte podle zvláštního právního předpisu^{47a)},
5. krajské pobočce Úřadu práce údaje potřebné pro podání návrhu soudu na stanovení výživného a návrhu na výkon rozhodnutí, jde-li o výživné na děti svěřené do péstounské péče nebo předpěstounské péče,
6. zařízení uvedenému v § 29 odst. 1 informace o poměrech v rodině dítěte, které bylo do tohoto zařízení umístěno na základě rozhodnutí soudu, a je-li tomuto dítěti zprostředkovávána péstounská péče nebo osvojení, též informace o postupu při tomto zprostředkování,
7. věznicí, ve které mladistvý vykonává trest odnětí svobody, informace potřebné pro

dosažení účelu trestu,

8. intervenčnímu centru údaje, které má orgán sociálně-právní ochrany o osobě ohrožené násilným chováním pro účely poskytování pomoci této osobě intervenčním centrem podle zákona o sociálních službách⁶⁵),

9. obecní policii údaje v rozsahu nezbytném pro plnění úkolů obecní policie;

b) orgánu činnému v trestním řízení oznamovat skutečnosti nasvědčující tomu, že byl spáchán na dítěti trestný čin⁴⁸), nebo že dítě bylo použito ke spáchání trestného činu, nebo že dochází k násilí mezi rodiči, jinými osobami odpovědnými za výchovu dítěte a dalšími fyzickými osobami v domácnosti obývané dítětem, nebo že není plněna vyživovací povinnost k dítěti;

c) poskytnout Probační a mediační službě na její žádost informace v rozsahu potřebném pro trestní řízení;

d) oznámit krajské pobočce Úřadu práce, která povolila výkon umělecké, kulturní, sportovní nebo reklamní činnosti dítěte podle zvláštního právního předpisu^{47a}), skutečnosti, které odůvodňují zahájení řízení o zákazu činnosti dítěte; orgán sociálně-právní ochrany je také povinen sledovat, zda došlo k nápravě;

e) poskytnout Veřejnému ochránci práv informace, které si vyžádá při šetření podle zvláštního zákona.

(6) Evidence vedené podle tohoto zákona jsou informačními systémy veřejné správy^{47b}).

§ 52

(1) Zaměstnanci v orgánech sociálně-právní ochrany, zaměstnanci kraje zařazení do krajského úřadu, zaměstnanci obce zařazení do obecního úřadu a zaměstnanci obce s rozšířenou působností zařazení do obecního úřadu jsou oprávněni v souvislosti s plněním úkolů podle tohoto zákona navštěvovat dítě a rodinu, ve které žije, v obydlí a zjišťovat v místě bydliště dítěte, ve škole a ve školském zařízení, v zařízení poskytovatele zdravotních služeb, v zaměstnání nebo v jiném prostředí, kde se dítě zdržuje, jak rodiče nebo jiné osoby odpovědné za výchovu dítěte o dítě pečují, v jakých sociálních podmínkách dítě žije a jaké má dítě chování.

(2) Zaměstnanci v orgánech sociálně-právní ochrany, zaměstnanci kraje zařazení do krajského úřadu, zaměstnanci obce zařazení do obecního úřadu a zaměstnanci obce s rozšířenou působností zařazení do obecního úřadu jsou oprávněni pořídit obrazové snímky a obrazové a zvukové záznamy dítěte a prostředí, v němž se dítě zdržuje, je-li to třeba pro účely ochrany práv dítěte.⁴⁹)

§ 52a

Služební průkaz

(1) Zaměstnanci zařazení k výkonu práce v orgánech sociálně-právní ochrany, kteří nejsou státními zaměstnanci, se při plnění úkolů orgánů sociálně-právní ochrany a výkonu oprávnění podle tohoto zákona, přímo použitelných předpisů Evropské unie a zvláštních právních předpisů prokazují služebním průkazem. Služební průkaz je u zaměstnanců podle věty první, kteří jsou pověřeni výkonem kontrolních činností, pověřením ke kontrole podle kontrolního řádu.

(2) Služební průkaz vystaví zaměstnanci zařazenému k výkonu práce v orgánu sociálněprávní ochrany ten orgán sociálně-právní ochrany, v němž je tento zaměstnanec k výkonu práce zařazen. Služební průkaz obsahuje

a) fotografii zaměstnance,

- b) jméno a příjmení, popřípadě i akademický titul zaměstnance,
- c) evidenční číslo zaměstnance,
- d) označení úřadu, v němž je zaměstnanec zařazen,
- e) číslo služebního průkazu,
- f) datum vystavení, popřípadě i datum platnosti služebního průkazu.

(3) Služební průkaz může dále obsahovat kontaktní elektronický čip nebo jiný nosič informací. Do kontaktního elektronického čipu nebo jiného nosiče informací lze nahrát pouze elektronické prostředky využívané při plnění úkolů nebo výkonu oprávnění uvedených v odstavci 1 nebo v souvislosti s nimi.

§ 53

Povinnosti státních orgánů, dalších právnických a fyzických osob a pověřených osob

(1) Na výzvu orgánů sociálně-právní ochrany jsou

- a) státní orgány,
- b) zaměstnavatelé,
- c) další právnické osoby, zejména poskytovatelé zdravotních služeb, školy, školská a jiná obdobná zařízení,
- d) fyzické osoby, pokud jsou poskytovateli zdravotních služeb nebo zřizovateli škol a dalších zařízení uvedených v písmenu c),
- e) pověřené osoby,
- f) poskytovatelé sociálních služeb,

povinni sdělit bezplatně údaje potřebné podle tohoto zákona pro poskytnutí sociálně-právní ochrany nebo pro účely rozhodování o vydání pověření, nebrání-li tomu zvláštní právní předpis. Povinnosti zachovávat mlčenlivost podle zvláštního právního předpisu^{49a)} se nelze dovolávat, jestliže mají být sděleny údaje o podezření z týrání, zneužívání dítěte nebo ze zanedbávání péče o něj. Jde-li však o údaje týkající se zdravotního stavu vyžádané orgánem sociálně-právní ochrany, platí o úhradě zdravotních služeb zvláštní právní předpis.⁵⁰⁾

(2) Rodiče jsou povinni

- a) spolupracovat s orgány sociálně-právní ochrany při ochraně zájmů a práv dítěte,
- b) na výzvu příslušného orgánu sociálně-právní ochrany se dostavovat k osobnímu jednání, předložit listiny a další doklady a poskytnout nezbytné informace, je-li jich třeba pro výkon sociálně-právní ochrany,
- c) umožnit za podmínek uvedených v § 52 odst. 3 návštěvu zaměstnance orgánu sociálně-právní ochrany a zaměstnance obce s rozšířenou působností zařazeného do obecního úřadu v obydlí, popřípadě v jiném prostředí, kde dítě žije, je-li to nezbytné pro ochranu života nebo zdraví dítěte nebo pro ochranu jeho práv.

(3) Povinnosti uvedené v odstavci 2 se vztahují obdobně i na jiné osoby odpovědné za výchovu dítěte.

(4) Pro účely zprostředkování osvojení nebo pěstounské péče jsou žadatelé o osvojení dítěte nebo svěření dítěte do pěstounské péče povinni v rámci odborného posouzení podle § 27 podrobit se vyšetření zdravotního stavu, sdělit údaje o svém zdravotním stavu a sdělit název a adresu poskytovatele zdravotních služeb, v jehož péči jsou.

(5) Rodiči nebo jiné osobě odpovědné za výchovu dítěte může orgán sociálně-právní ochrany uložit pořádkovou pokutu do 20 000 Kč, nesplní-li povinnost uvedenou v odstavci 2 písm. a) až c). Pokutu lze uložit opakovaně. Pokutu lze uložit do 6 měsíců ode dne, kdy byla povinnost porušena. Příjem z pokut je příjmem státního rozpočtu.

§ 53a

(1) Ministerstvo je správcem informačního systému sociálně-právní ochrany dětí, který obsahuje údaje

- a) o dávkách pěstounské péče a jejich výši, o žadatelích o tyto dávky a o příjemcích těchto dávek,
- b) o žadatelích o zprostředkování osvojení nebo pěstounské péče a o dětech zařazených v evidenci dětí pro zprostředkování osvojení nebo pěstounské péče,
- c) o osobách v evidenci.

Veškeré údaje, které jsou vedeny v informačním systému sociálně-právní ochrany dětí, jsou součástí Jednotného informačního systému práce a sociálních věcí⁶⁶).

(2) Ministerstvo sděluje z informačního systému sociálně-právní ochrany dětí údaje uvedené v odstavci 1 písm. a) krajským pobočkám Úřadu práce v souvislosti s řízením o dávkách pěstounské péče, a to v rozsahu nezbytném pro rozhodování a poskytování dávek pěstounské péče.

(3) Ministerstvo sděluje z informačního systému sociálně-právní ochrany dětí údaje uvedené v odstavci 1 písm. b) a c) krajským úřadům a obecním úřadům obcí s rozšířenou působností, a to v rozsahu nezbytném k plnění jejich úkolů podle tohoto zákona v oblasti náhradní rodinné péče, zprostředkování osvojení a pěstounské péče, pěstounské péče na přechodnou dobu a pěstounské péče.

(4) Krajské pobočky Úřadu práce, krajské úřady a obecní úřady obcí s rozšířenou působností jsou oprávněny zpracovávat údaje potřebné pro plnění jejich úkolů podle tohoto zákona, a to v elektronické podobě způsobem umožňujícím dálkový přístup a zároveň zajišťujícím ochranu osobních údajů. Krajské pobočky Úřadu práce, krajské úřady a obecní úřady obcí s rozšířenou působností jsou povinny zajistit uložení všech údajů z informačního systému, které byly získány na základě zpracování údajů podle odstavce 1, a všech písemností a spisů týkajících se pravomocně ukončených správních řízení o dávkách pěstounské péče po dobu 15 kalendářních let následujících po kalendářním roce, v němž došlo k pravomocnému ukončení takového správního řízení nebo k poslednímu uložení údajů do informačního systému.

§ 54

Vedení evidence a spisové dokumentace

Obecní úřad obce s rozšířenou působností vede evidenci dětí

- a) uvedených v § 6,
- b) kterým byl ustanoven opatrovníkem nebo poručníkem.

§ 55

- (1) O dětech zařazených v evidenci podle § 54 vede obecní úřad obce s rozšířenou působností spisovou dokumentaci.
- (2) O dětech zařazených v evidenci podle § 54 písm. b) se vede zvláštní spisová dokumentace. V případě, že je opatrovníkem dítěte jmenován advokát, obecní úřad obce s rozšířenou působností na jeho žádost písemně sdělí informace o nezletilém dítěti vztahující se k výkonu opatrovnictví nezletilého.
- (3) Spisová dokumentace obsahuje zejména osobní údaje dětí, jejich rodičů, údaje o výchovných poměrech těchto dětí, záznamy o výsledcích šetření v rodině, záznamy o jednání s rodiči nebo jinými osobami, kopie podání soudům a jiným státním orgánům, písemná vyhotovení rozhodnutí soudů, orgánů činných v trestním řízení a správních orgánů.
- (4) Spisovou dokumentaci mohou tvořit záznamy na technických nosičích dat, mikrografické záznamy, tištěné produkty optického archivačního systému a tištěné nebo fotografické produkty jiné výpočetní techniky místo originálu listiny, podle jehož obsahu byly pořízeny, pokud z povahy věci nevyplývá, že je třeba uchovat originál nebo úředně ověřenou kopii listiny.
- (5) Kromě spisové dokumentace vede obecní úřad obce s rozšířenou působností i další písemnosti tvořící podklad pro zpracování spisové dokumentace. Tyto písemnosti se nevydávají žádnému orgánu, fyzické nebo právnické osobě. Lze je předložit jen soudu a státnímu zastupitelství v případě, že se údaje v nich obsažené týkají trestního stíhání.
- (6) Nahlížet do spisové dokumentace vedené o dítěti podle odstavce 1, nejde-li o část týkající se správního řízení, činit si z ní výpisy a pořizovat za úhradu kopie spisové dokumentace nebo její části je oprávněn na základě odůvodněné písemné žádosti

- a) rodič dítěte, kterému náleží rodičovská odpovědnost, nebo jiná osoba odpovědná za výchovu dítěte nebo jejich zástupce na základě písemně udělené plné moci;
- b) dítě starší 15 let bez zastoupení rodičem nebo jinou osobou odpovědnou za výchovu dítěte, je-li to přiměřené jeho věku a rozumové vyspělosti. Bylo-li soudem rozhodnuto o utajení pokrevního rodiče a jeho souhlasu k osvojení, může osvojenec nahlédnout do spisové dokumentace až po nabytí plné svéprávnosti;
- c) osvojenec, a to pouze v případě spisové dokumentace týkající se osvojení; bylo-li soudem rozhodnuto o utajení pokrevního rodiče a jeho souhlasu k osvojení, umožní to obecní úřad obce s rozšířenou působností osvojenci až po nabytí plné svéprávnosti.

Nevidomé osobě bude obsah spisové dokumentace přečten a obecní úřad obce s rozšířenou působností umožní na požádání této osoby, aby do spisu nahlížel její doprovod. Na nahlížení do spisové dokumentace se nevztahuje zákon o svobodném přístupu k informacím (50b).

- (7) Údaje obsažené ve spisové dokumentaci týkající se dítěte je obecní úřad obce s rozšířenou působností oprávněn využít pouze v zájmu dítěte při zajišťování sociálně-právní ochrany. Obecní úřad obce s rozšířenou působností do 15 dnů ode dne, kdy rodič, osvojenec nebo osoba odpovědná za výchovu dítěte požádali o nahlédnutí do uvedené spisové dokumentace,
- a) sdělí, že se rodiči nebo osobě odpovědné za výchovu dítěte umožní nahlédnout do spisové dokumentace, a určí termín k nahlédnutí, v tomto případě se nevydává rozhodnutí, nebo
 - b) rozhodne o odmítnutí písemné žádosti, pokud by to bylo v rozporu se zájmem dítěte, v rozporu s rozhodnutím soudu o utajení osvojení nebo pokud lze ze spisové dokumentace zjistit, která fyzická osoba upozornila na skutečnosti uvedené v § 7.

(8) Obecní úřad obce s rozšířenou působností je povinen zajistit uložení všech údajů obsažených ve spisové dokumentaci, týkající se

- a) dítěte, po dobu 15 let následujících po kalendářním roce, v němž došlo k vyřazení dítěte z evidence,
- b) dítěte, které bylo osvojeno nebo svěřeno do pěstounské péče, po dobu 15 let následujících po kalendářním roce, v němž dítě nabylo zletilosti,
- c) žadatelů o zprostředkování osvojení nebo pěstounské péče, po dobu 15 let následujících po kalendářním roce, v němž došlo k vyřazení žadatelů z evidence.

(9) Pro vedení evidence krajským úřadem podle § 22 a 27a platí ustanovení odstavce 7 obdobně.

§ 56

Pro vedení záznamů o dítěti jinými orgány sociálně-právní ochrany a o nakládání se spisovou dokumentací obecního úřadu obce s rozšířenou působností těmito orgány platí § 55 obdobně.

§ 57

(1) Zaměstnanci v orgánech sociálně-právní ochrany, zaměstnanci kraje zařazení do krajského úřadu, zaměstnanci obce zařazení do obecního úřadu, zaměstnanci obce s rozšířenou působností zařazení do obecního úřadu a zaměstnanci zařízení sociálně-právní ochrany jsou povinni zachovávat mlčenlivost o skutečnostech, se kterými se při provádění sociálně-právní ochrany nebo v přímé souvislosti s tím seznámili, pokud se v tomto zákoně nestanoví jinak. Zaměstnanci v orgánech sociálně-právní ochrany, zaměstnanci kraje zařazení do krajského úřadu, zaměstnanci obce zařazení do obecního úřadu a zaměstnanci obce s rozšířenou působností zařazení do obecního úřadu jsou povinni zachovávat mlčenlivost o osobě, která upozornila orgán sociálně-právní ochrany na skutečnosti uvedené v § 7, jsou povinni zachovávat mlčenlivost o místu pobytu rodiče, který se stal obětí domácího násilí v rodině s dítětem, a jsou rovněž povinni zachovávat mlčenlivost o údajích o osobách, jímž bylo dítě svěřeno do péče před osvojením, jakož i o místě pobytu takového dítěte. Zaměstnanci uvedení ve větě první jsou povinni zachovávat mlčenlivost podle věty první a druhé i po skončení pracovního vztahu. Povinnosti zachovávat mlčenlivost mohou být zaměstnanci uvedení ve větě první zproštěni pouze tím, v jehož zájmu tuto povinnost mají, a to písemně s uvedením rozsahu a účelu.

(2) Povinnost stanovená v odstavci 1 platí obdobně i pro pověřené osoby a jiné fyzické osoby, které se při spolupráci s orgány sociálně-právní ochrany a pověřenými osobami seznámily s údaji, o nichž jsou zaměstnanci uvedení v odstavci 1 povinni zachovávat mlčenlivost.

(3) Orgány sociálně-právní ochrany jsou oprávněny zpracovávat vyžádané osobní údaje v rozsahu, který je nezbytný k plnění úkolů podle tohoto zákona, a to i tehdy, jestliže se jedná o osobní údaje označené podle zvláštního právního předpisu^{50c}) jako citlivé. Oprávnění mají i pověřené osoby, a to v rozsahu a způsobem, který je nezbytný pro výkon sociálně-právní ochrany v souladu s uděleným pověřením.

§ 58

(1) Obcím s rozšířenou působností se ze státního rozpočtu poskytuje náhrada nákladů vzniklých v souvislosti s výkonem sociálně-právní ochrany, s výjimkou nákladů na zřízení a provoz zařízení sociálně-právní ochrany.

(2) Je-li obec, kraj nebo pověřená osoba zřizovatelem zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc, má nárok na státní příspěvek podle § 42g až 42n.

(3) Sociálně-právní ochrana se poskytuje bezplatně, s výjimkou pobytu dítěte ve výchovně rekreačním táboře, pobytu dítěte v zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc a správy jmění dítěte.⁵¹⁾

(4) Při stanovení ceny za pobyt dítěte ve výchovně rekreačním táboře vychází zřizovatel ze zvláštního právního předpisu.⁴⁰⁾ Zřizovatel může stanovit podmínky, za nichž nebude zaplacení této ceny zcela nebo zčásti požadovat.

(5) Obec nebo kraj může poskytnout pověřeným osobám ze svého rozpočtu účelové dotace podle zvláštního zákona k financování běžných výdajů souvisejících s poskytováním sociálněprávní ochrany. Obce a kraje zajistí soulad poskytnuté dotace s předpisy Evropské unie o veřejné podpoře nebo rozhodnutími Evropské komise vydanými na jejich základě⁸⁰⁾.

(6) Ze státního rozpočtu mohou být pověřeným osobám podle zvláštního právního předpisu a v souladu s předpisy Evropské unie o veřejné podpoře nebo rozhodnutími Evropské komise vydanými na jejich základě⁸⁰⁾ poskytovány účelové dotace k financování běžných výdajů souvisejících s poskytováním sociálně-právní ochrany. Dotace poskytuje ministerstvo. Na poskytnutí dotace není právní nárok.

(7) Dotaci podle odstavce 6 lze poskytnout

- a) na podporu poskytování sociálně-právní ochrany, která má celostátní nebo nadregionální charakter,
- b) v případě krizového stavu a mimořádných situací; mimořádnou situací se rozumí zejména živelní pohroma, požár, ekologická nebo průmyslová havárie, epidemie nebo pandemie infekčního onemocnění.

§ 58a

Působnosti stanovené krajskému úřadu, obecnímu úřadu obce s rozšířenou působností nebo obecnímu úřadu podle tohoto zákona jsou výkonem přenesené působnosti.

§ 58b

Zmocňovací ustanovení

(1) Vláda může nařízením zvýšit dávky péstounské péče, částku státního příspěvku pro zřizovatele zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc, částku státního příspěvku na výkon péstounské péče a částky jednorázového a opakujícího se zaopatřovacího příspěvku, pokud došlo od počátku měsíce nabytí účinnosti právní úpravy stanovující platnou výši dávek, státních příspěvků a zaopatřovacích příspěvků k růstu úhrnného indexu spotřebitelských cen za domácnost celkem zjištěného Českým statistickým úřadem alespoň o 5 %.

(2) Ministerstvo stanoví vyhláškou

- a) zaměření a rozsah vyhodnocování situace dítěte a jeho rodiny podle § 10 odst. 3 písm. c),
- b) obsah individuálního plánu ochrany dítěte podle § 10 odst. 3 písm. d),
- c) obsah a rozsah odborné přípravy fyzických osob vhodných stát se osvojitelem nebo pěstounem k přijetí dítěte do rodiny podle § 11 odst. 2 písm. a),
- d) minimální rozsah poradenství, které je osobě pečující nebo osobě v evidenci trvale nebo dočasně poskytováno při zajištění osobní péče o dítě svěřené do péče a obsah, zaměření a způsob zajištění zvyšování znalostí a dovedností v oblasti výchovy a péče o dítě pro osoby pečující a osoby v evidenci,

- e) rozsah úkonů poskytovaných v rámci činností uvedených v § 42 odst. 2,
- f) nejvyšší výši úhrady za péči o dítě, které nemá nárok na příspěvek na péči, nejvyšší výši úhrady za stravu a nejvyšší výši úhrady za ubytování zaopatřeného dítěte podle § 42c odst. 1,
- g) vzor služebního průkazu podle § 52a.

(3) Ministerstvo stanoví vyhláškou obsah standardů kvality sociálně-právní ochrany a jejich bodové hodnocení při poskytování sociálně-právní ochrany

- a) orgány sociálně-právní ochrany,
- b) pověřenými osobami vykonávajícími na základě pověření činnosti podle § 48 odst. 2 písm. d) až f),
- c) zařízeními pro děti vyžadující okamžitou pomoc.

ČÁST DESÁTÁ

PŘESTUPKY

§ 59

- (1) Fyzická, právnická nebo podnikající fyzická osoba se dopustí přestupku tím, že
- a) jako osoba, u níž se dítě nachází, neumožní seznámení dítěte se žadatelem podle § 24 odst. 3,
 - b) vykonává bez pověření činnost uvedenou v § 48 odst. 2,
 - c) v rozporu s § 19a odst. 2 zprostředkuje osvojení nebo pěstounskou péči podle § 19a odst. 1 písm. d),
 - d) neoznámí obecnímu úřadu obce s rozšířenou působností, že převzala do své péče dítě s úmyslem přijmout je do péče trvalé, podle § 10a odst. 2, nejde-li o příbuzného dítěte až do třetího stupně,
 - e) ztíží péči osvojitele nebo výchovu osvojence prozrazením nebo rozšířením údajů v rozporu s rozhodnutím soudu o utajení osvojení,
 - f) maří výkon ochranné výchovy dítěte anebo narušuje péči o dítě svěřené do péče jiného člověka než rodiče,
 - g) jako osoba odpovědná za dítě ponechá dítě bez náležitého dozoru přiměřeného jeho věku, rozumové vyspělosti, popřípadě zdravotnímu stavu, a tím je vystaví nebezpečí vážné újmy na zdraví, nebo v důsledku toho dítě způsobí újmu na zdraví jiné osobě nebo škodu na cizím majetku nikoli nepatrnou,
 - h) použije vůči dítěti nepřiměřený výchovný prostředek nebo omezení,
 - i) zneužívá nezletilého dítěte k fyzickým pracím nepřiměřeným jeho věku a stupni tělesného a rozumového vývoje, nebo
 - j) nezachová mlčenlivost o údajích, se kterými se seznámila při spolupráci s orgány sociálně-právní ochrany nebo pověřenými osobami podle § 57 odst. 2.
- (2) Fyzická osoba se dále dopustí přestupku tím, že úmyslně ztěžuje nebo maří výkon rozhodnutí obecního úřadu obce s rozšířenou působností o výchovném opatření podle § 13 odst. 1.
- (3) Právnická nebo podnikající fyzická osoba se dále dopustí přestupku tím, že ztěžuje nebo maří

výkon rozhodnutí obecního úřadu obce s rozšířenou působností o výchovném opatření podle § 13 odst. 1.

(4) Za přestupek podle odstavce 1 písm. a), d) až j) nebo podle odstavců 2 a 3 lze uložit pokutu do 50000 Kč a za přestupek podle odstavce 1 písm. b) a c) pokutu do 200000 Kč. Za přestupek podle odstavce 1 písm. b) a c) lze uložit též zákaz činnosti.

§ 59a

(1) Fyzická, právnická nebo podnikající fyzická osoba se jako osoba provozující ústavní zařízení nebo zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc dopustí přestupku tím, že nezajistí, aby takové zařízení plnilo povinnosti podle § 29 odst. 6.

(2) Za přestupek podle odstavce 1 lze uložit pokutu do 50000 Kč.

§ 59b

(1) Fyzická, právnická nebo podnikající fyzická osoba se jako zaměstnavatel, poskytovatel zdravotních služeb, škola, školské nebo jiné obdobné zařízení nebo jako zřizovatel školy, školského nebo jiného obdobného zařízení, jako poskytovatel sociálních služeb nebo jako pověřená osoba dopustí přestupku tím, že nesdělí bezplatně údaje potřebné pro poskytnutí sociálně-právní ochrany nebo pro účely rozhodování o vydání pověření podle § 53 odst. 1.

(2) Za přestupek podle odstavce 1 lze uložit pokutu do 50000 Kč.

§ 59c

(1) Fyzická, právnická nebo podnikající fyzická osoba se jako pověřená osoba, poskytovatel zdravotních služeb, škola, školské zařízení nebo jiné obdobné zařízení nebo jako osoba odpovědná za školu, školské zařízení nebo jiné zařízení určené pro děti dopustí přestupku tím, že nesplní oznamovací povinnost podle § 10 odst. 4.

(2) Za přestupek podle odstavce 1 lze uložit pokutu do 50000 Kč.

§ 59d

(1) Rodič nebo jiná fyzická osoba odpovědná za výchovu dítěte se dopustí přestupku tím, že

- a) nesplní povinnost využít odbornou poradenskou pomoc nebo se účastnit prvního setkání se zapsaným mediátorem nebo rodinné terapie, o jejímž uložení rozhodl orgán sociálně-právní ochrany podle § 12 nebo 13,
- b) nepřevzme dítě při jeho návratu z ciziny podle § 36 odst. 3, ačkoliv mu v tom nebrání závažná překážka, nebo
- c) neoznámí obecnímu úřadu obce s rozšířenou působností předání dítěte do péče budoucímu osvojiteli podle § 823 odst. 1 občanského zákoníku.

(2) Za přestupek podle odstavce 1 lze uložit pokutu do 20000 Kč.

§ 59e

(1) Ředitel zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc se dopustí přestupku tím, že

- a) opakovaně neseznámí dítě v zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc s jeho právy a povinnostmi,
- b) nepředá dítě do péče budoucího osvojitele nebo pěstouna podle rozhodnutí příslušného orgánu,

- c) nepodá informace o dítěti zákonným zástupcům, opatrovníkovi nebo orgánům sociálněprávní ochrany dětí na jejich žádost podle § 42aa odst. 2 písm. c) bodu 3,
- d) neprojedná předem se zákonnými zástupci dítěte nebo opatrovníkem opatření zásadní důležitosti podle § 42aa odst. 2 písm. c) bodu 4,
- e) nepropustí dítě poté, co se dozvěděl o rozhodnutí soudu, kterým bylo zrušeno svěření dítěte do zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc, a to jakmile může být dítě převzato osobou odpovědnou za jeho výchovu,
- f) neoprávněně zastoupí dítě v jiných než běžných záležitostech,
- g) nevydá rozhodnutí o zamítnutí žádosti o povolení pobytu dítěte mimo zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc.

(2) Za přestupek podle odstavce 1 písm. a) a b) lze uložit pokutu do 20000 Kč a za přestupek podle odstavce 1 písm. c) až g) pokutu do 50000 Kč nebo zákaz činnosti do 1 roku.

HLAVA IIzrušeno

§ 59f

- (1) Fyzická nebo právnická osoba se jako pověřená osoba dopustí přestupku tím, že
- a) poruší práva dětí žijících v zařízeních sociálně-právní ochrany nebo neplní povinnosti nutné pro jejich ochranu při výkonu sociálně-právní ochrany v rámci rozsahu sociálně-právní ochrany stanoveného v pověření,
 - b) poruší hygienické a protiepidemiologické předpisy nebo tyto předpisy porušuje soustavně,
 - c) vykonává sociálně-právní ochranu bez uzavření pojistné smlouvy pro případ odpovědnosti za škodu nebo nemá sjednáno pojištění pro případ odpovědnosti za škodu po celou dobu poskytování sociálně-právní ochrany,
 - d) závažně nebo opakovaně poruší povinnost oznámit orgánu, který rozhodl o pověření, změny skutečností rozhodných pro vydání pověření nebo pozastavení výkonu činnosti uvedených v pověření,
 - e) nevede záznamy o své činnosti související s poskytováním sociálně-právní ochrany v rozsahu odpovídajícím udělenému pověření,
 - f) nevypracuje za kalendářní rok výroční zprávu o své činnosti v sociálně-právní ochraně dětí nebo jiný doklad, který obsahuje popis této činnosti a pravidla hospodaření, nebo závažně poruší povinnost zaslat výroční zprávu nebo jiný doklad o své činnosti orgánu, který rozhodl o vydání pověření,
 - g) neoznámí termín a místo konání výchovně rekreačního tábora pro děti orgánu, který rozhodl o vydání pověření,
 - h) poskytuje sociálně-právní ochranu i přesto, že přestala splňovat podmínku bezúhonnosti podle § 49 odst. 8, nebo poskytuje sociálně-právní ochranu prostřednictvím osoby, která nesplňuje podmínku bezúhonnosti,
 - i) poskytuje sociálně-právní ochranu prostřednictvím osoby, která nezískala odbornou způsobilost, a v rozporu s podmínkami dozoru nad činností této odborně nezpůsobilé osoby,
 - j) neřídí se při výkonu sociálně-právní ochrany standardy kvality sociálně-právní ochrany,

- k) neposkytne v rozsahu svého pověření pomoc dítěti při ochraně jeho života a dalších jeho práv,
- l) opakovaně poruší povinnosti, ke kterým se pověřená osoba zavázala v dohodě o výkonu péstounské péče uzavřené s osobou pečující nebo osobou v evidenci,
- m) použije státní příspěvek na výkon péstounské péče na jiné účely než na pokrytí nákladů na zajišťování pomoci osobám pečujícím, osobám v evidenci nebo svěřeným dětem a na provádění dohledu nad péstounskou péčí,
- n) nezachovává mlčenlivost o skutečnostech, se kterými se seznámila při výkonu sociálně-právní ochrany nebo v přímé souvislosti s ním, anebo tuto povinnost poruší její zaměstnanci nebo jiné osoby, které se přímo podílejí na poskytování sociálně-právní ochrany pověřenou osobou,
- o) neposkytuje sociálně-právní ochranu bezplatně,
- p) nesplní ve lhůtě stanovené kontrolním orgánem opatření k odstranění nedostatků zjištěných při kontrole výkonu sociálně-právní ochrany podle § 49b odst. 3, nebo
- q) v rozporu s § 47d odst. 10 nepředloží ve lhůtě zákonem požadovaný přehled čerpání státního příspěvku za příslušný kalendářní rok nebo nepřevede nevyčerpanou část státního příspěvku na účet krajské pobočky Úřadu práce, která tento příspěvek přiznala.

(2) Za přestupek podle odstavce 1 písm. a) lze uložit pokutu do 200000 Kč a za přestupek podle odstavce 1 písm. b) až q) pokutu do 50000 Kč. Za přestupek podle odstavce 1 písm. a), h), i) a o) lze uložit též zákaz činnosti.

§ 59g

- (1) Osoba provozující zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc se dopustí přestupku tím, že
- a) nezajistí, aby počet dětí umístěných v jednom zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc soustavně nebo opakovaně nepřekračoval nejvýše povolený počet dětí podle § 42ab odst. 4 a 5,
 - b) nezajistí, aby počet dětí, o které současně osobně pečuje 1 zaměstnanec zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc, soustavně nebo opakovaně nepřekračoval nejvýše povolený počet dětí podle § 42ab odst. 6,
 - c) odmítne přijmout dítě do péče zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc bez vážného důvodu, jedná-li se o dítě, které se ocitlo bez jakékoliv péče nebo bez péče přiměřené jeho věku, o dítě, jehož život nebo příznivý vývoj jsou vážně ohroženy, o dítě tělesně nebo duševně týrané nebo zneužívané nebo o dítě, které se ocitlo v prostředí nebo situaci, kdy jsou závažným způsobem ohrožena jeho práva,
 - d) uzavře smlouvu o poskytování ochrany a pomoci, která neobsahuje náležitosti podle 42a odst. 1,
 - e) nezajistí nepřetržitý provoz a nepřetržitě poskytování služeb zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc,
 - f) nezajistí, aby smlouva o poskytování ochrany a pomoci byla uzavřena nejdéle na dobu podle § 42a odst. 4,
 - g) nezajistí, aby zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc ohlásilo přijetí dítěte do tohoto zařízení neprodleně příslušnému orgánu sociálně-právní ochrany dětí,

- h) opakovaně nezabezpečí plné přímé zaopatření dítěte v zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc,
- i) nezajistí poskytnutí zdravotních služeb, psychologické nebo jiné obdobné péče dítěti v zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc,
- j) neřídí se standardy kvality při výkonu sociálně-právní ochrany dětí v zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc,
- k) opakovaně nezajistí, aby zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc poskytovalo ochranu a pomoc dítěti v rozsahu podle § 42 odst. 2 písm. c) až h),
- l) neprovede vyúčtování přeplatku nebo nedoplatku úhrady nákladů za poskytování ochrany a pomoci dítěti v zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc podle § 42e odst. 2, nebo
- m) nevyužije státní příspěvek pro zřizovatele zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc pro zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc, ve kterém je umístěno dítě, za které byl zřizovateli státní příspěvek vyplacen, nebo použije tento státní příspěvek na jiné účely než na poskytování ochrany a pomoci dítěti v rozsahu činností podle § 42 odst. 2.

(2) Za přestupek podle odstavce 1 lze uložit pokutu do

- a) 20000 Kč, jedná-li se o přestupek podle odstavce 1 písm. f), g) nebo l),
- b) 50000 Kč, jedná-li se o přestupek podle odstavce 1 písm. b), d), j), k), nebo m),
- c) 200000 Kč nebo zákaz činnosti do 1 roku, jedná-li se o přestupek podle odstavce 1 písm. a), c), e), h), nebo i).

§ 59h

(1) Přestupky podle tohoto zákona projednává

- a) krajský úřad, který žadatele zařadil do evidence žadatelů, jde-li o přestupek podle § 59 odst. 1 písm. a),
- b) krajský úřad, který by byl příslušný k vydání pověření, jde-li o přestupek podle § 59 odst. 1 písm. b),
- c) krajský úřad příslušný podle místa trvalého pobytu dítěte, jde-li o přestupek podle § 59 odst. 1 písm. c),
- d) obecní úřad obce s rozšířenou působností příslušný podle místa trvalého pobytu dítěte, jde-li o přestupek podle § 59 odst. 1 písm. e) až j), § 59 odst. 2 a 3, § 59a odst. 1 nebo § 59d odst. 1 písm. a) a b),
- e) krajský úřad, který vydal pověření, nebo krajský úřad, v jehož obvodu má sídlo zařízení sociálně-právní ochrany provozované pověřenou osobou, jde-li o přestupek podle § 59e odst. 1, § 59f odst. 1 písm. a) až l) nebo § 59f odst. 1 písm. n) až p) nebo § 59g odst. 1,
- f) Úřad práce České republiky, jde-li o přestupek podle § 59f odst. 1 písm. m) a q), nebo orgán sociálně-právní ochrany, vůči kterému má být povinnost plněna, nejsou-li k projednání přestupku příslušné orgány podle písmen a) až f).

(2) Přestupky, k jejichž projednání je příslušný obecní úřad obce s rozšířenou působností, může namísto obecního úřadu obce s rozšířenou působností projednávat komise pro projednávání přestupků zřízená starostou obce s rozšířenou působností jako zvláštní orgán obce.

(3) Pokuty vybírá orgán sociálně-právní ochrany, který je uložil.

HLAVA IIIzrušeno

ČÁST JEDENÁCTÁ

ŘÍZENÍ A MÍSTNÍ PŘÍSLUŠNOST

§ 60

(1) Žádosti podle § 16b odst. 1, § 21 odst. 2, § 42l odst. 2, § 47v odst. 2, § 49 odst. 2 písm. a) a § 50p se podávají na tiskopisu předepsaném ministerstvem.

(2) Je-li podle tohoto zákona pro podání nebo jiný úkon stanoven tiskopis, lze podání nebo jiný úkon učinit též

a) se souhlasem příslušného orgánu sociálně-právní ochrany na počítačové sestavě, která má údaje, obsah i uspořádání údajů shodné s předepsaným tiskopisem,

b) v elektronické podobě, pokud z charakteru podání nebo jiného úkonu vyplývá, že je lze učinit v elektronické podobě; příslušný orgán sociálně-právní ochrany je povinen zveřejnit tyto tiskopisy v elektronické podobě, přičemž je povinen tyto tiskopisy zveřejnit vždy na portálu veřejné správy⁶⁹⁾, pokud ministerstvo zveřejnilo příslušný tiskopis v elektronické podobě.

§ 61

Místní příslušnost

(1) Místní příslušnost krajského úřadu, obecního úřadu obce s rozšířenou působností a obecního úřadu se řídí místem trvalého pobytu dítěte, není-li dále stanoveno jinak.

(2) Místní příslušnost krajského úřadu se řídí

a) místem trvalého pobytu fyzické osoby, která má zájem stát se osvojitelem nebo přijmout dítě do pěstounské péče, jde-li o případy uvedené v § 11 odst. 2 písm. a), § 22, § 24 odst. 2 a 3, § 24b odst. 1 a 3, § 24c odst. 1 písm. b) a c), § 24c odst. 3 a § 27,

b) místem trvalého pobytu fyzické osoby vhodné stát se osvojitelem nebo pěstounem a místem trvalého pobytu osvojitele nebo pěstouna, jde-li o případy uvedené v § 11 odst. 2 písm. b),

c) místem, kde se nachází objekt nebo prostory, ve kterých je nebo má být provozováno zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc, jde-li o vydání, změnu nebo odnětí pověření ke zřízení a provozování zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc nebo o státní příspěvek pro zřizovatele tohoto zařízení,

d) místem trvalého pobytu nebo sídla pověřené osoby, jde-li o vydání, rozšíření nebo změnu pověření podle § 49 nebo odnětí pověření podle § 50; to neplatí, jde-li o vydání, změnu nebo odnětí pověření ke zřízení a provozování zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc,

e) místem, kde se nachází objekt nebo prostory, v nichž má být poskytována sociálně-právní ochrana a provozováno zařízení sociálně-právní ochrany, jde-li o vydání stanoviska podle § 49,

f) místem trvalého pobytu osoby zařazené do evidence pěstounů na přechodnou dobu.

(3) Místní příslušnost obecního úřadu obce s rozšířenou působností se řídí

- a) místem, kde se dítě nachází, jde-li o dítě uvedené v § 10a odst. 1, § 15 odst. 2, § 16 a § 37 odst. 2,
- b) místem trvalého pobytu fyzické osoby, která má zájem stát se osvojitelem nebo přijmout dítě do pěstounské péče, jde-li o případy uvedené v § 11 odst. 1 písm. d), § 20 odst. 1, § 21 odst. 1 a § 27a odst. 2,
- c) místem trvalého pobytu fyzické osoby, jde-li o případy uvedené v § 16a nebo v § 30 odst. 5,
- d) místem trvalého pobytu fyzické osoby, která uzavírá dohodu o výkonu pěstounské péče nebo vůči níž směřuje správní rozhodnutí,
- e) rozhodnutím soudu nebo jiného orgánu, kterým byl tento obecní úřad obce s rozšířenou působností jmenován nebo ustanoven opatrovníkem nebo poručníkem podle § 17, jde-li o výkon opatrovnictví nebo poručenství dítěte,
- f) místem trvalého pobytu osoby pečující nebo osoby v evidenci, jde-li o vydání vyjádření podle § 47j odst. 5.

(4) Místní příslušnost obecního úřadu se řídí místem, kde se dítě nachází, jde-li o dítě uvedené v § 10 odst. 1 písm. a), § 15 odst. 1 a § 37 odst. 1.

(5) Místní příslušnost krajské pobočky Úřadu práce, jde-li o rozhodování o dávkách pěstounské péče, se řídí místem trvalého pobytu osoby pečující a osoby v evidenci a v případě osoby, která má od zletilosti nárok na příspěvek na úhradu potřeb dítěte nebo na zaopatřovací příspěvek se místní příslušnost krajské pobočky Úřadu práce řídí místem trvalého pobytu této osoby; jde-li o fyzickou osobu uvedenou v § 47o odst. 1 písm. h), § 47o odst. 2 a v § 50f řídí se místní příslušnost místem jejího pobytu na území České republiky, a nelze-li místní příslušnost takto určit, řídí se místní příslušnost místem sídla zaměstnavatele nebo místem podnikání této osoby na území České republiky.

(6) Jde-li o cizince, rozumí se místem trvalého pobytu dítěte nebo jiné fyzické osoby místo pobytu na území České republiky podle druhu pobytu cizince⁷⁹); nemá-li dítě nebo jiná fyzická osoba místo pobytu na území České republiky podle druhu pobytu cizince⁷⁹), řídí se místní příslušnost posledním známým místem jejího pobytu na území České republiky.

§ 62

(1) Byl-li obecní úřad obce s rozšířenou působností ustanoven opatrovníkem dítěte pro řízení, které se koná u jiného soudu, než je soud příslušný podle místa trvalého pobytu dítěte, je tento obecní úřad obce s rozšířenou působností oprávněn požádat obecní úřad obce s rozšířenou působností, v jehož obvodu je věc soudem projednávána, o zastoupení dítěte a postoupit mu spisovou dokumentaci dítěte spolu se svým stanoviskem. Dožádaný obecní úřad obce s rozšířenou působností je povinen dožádání vyhovět a je oprávněn dítě v řízení zastoupit.

(2) Byl-li opatrovníkem ustanoven Úřad, může požádat obecní úřad obce s rozšířenou působností, v jehož obvodu je věc soudem projednávána, o zastoupení dítěte a postoupit mu potřebnou spisovou dokumentaci spolu se svým stanoviskem. Dožádaný obecní úřad obce s rozšířenou působností je povinen dožádání vyhovět a je oprávněn dítě v řízení zastoupit.

(3) Orgán sociálně-právní ochrany příslušný podle § 61, který má navštívit dítě v rodině nebo pro účely sociálně-právní ochrany provést šetření u jiných osob, je oprávněn požádat o provedení takové návštěvy jiný orgán sociálně-právní ochrany, v jehož obvodu se dítě nebo jiné osoby nachází. Orgán sociálně-právní ochrany je povinen dožádání vyhovět.

(4) Obecní úřad obce s rozšířenou působností, který je místně příslušný podle § 61, je oprávněn požádat obecní úřad obce s rozšířenou působností, v jehož správním obvodu se rodič dítěte nachází, o součinnost při zprostředkování pomoci poradenského zařízení pro rodiče, jehož dítě bylo umístěno do zařízení pro výkon ústavní výchovy (§ 12 odst. 2). Dožádaný obecní úřad obce s rozšířenou působností je povinen dožádání vyhovět.

(5) Odstavce 1 až 4 platí přiměřeně i pro účast obecního úřadu obce s rozšířenou působností, jde-li o trestní řízení proti dítěti nebo o správní řízení, jehož je dítě účastníkem.

§ 63zrušeno

§ 64

(1) Účastníkem řízení v řízení o zařazení do evidence žadatelů o zprostředkování osvojení nebo pěstounské péče je pouze žadatel.

(2) Účastníky řízení o vydání souhlasu obecního úřadu obce s rozšířenou působností podle § 16b odst. 1 jsou pouze dítě a osoba provozující zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc, domov pro osoby se zdravotním postižením nebo dětský domov pro děti do 3 let věku. Pokud je žádost o vydání souhlasu podána jen jedním z účastníků řízení, není třeba druhého účastníka řízení vyrozumět o zahájení řízení. V řízení o vydání souhlasu podle § 16b odst. 1 může být prvním úkonem správního orgánu vydání rozhodnutí, je-li zjištěn stav věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti.

(3) Pro vydání rozhodnutí o zařazení do evidence žadatelů podle § 22 odst. 5 a 6 a § 25 odst. 3 se lhůty podle správního řádu pro vydání rozhodnutí nepoužijí. V řízení o vydání souhlasu s osvojením dítěte do ciziny podle § 35 odst. 2 písm. i) nejsou rodiče dítěte účastníky řízení, pokud by jimi nebyli ani v řízení o osvojení.

(4) Obecní úřad obce s rozšířenou působností je povinen rozhodnout o žádosti o vydání souhlasu podle § 16b odst. 1 do 8 dnů od dne podání žádosti. Účastníkovi řízení o vydání souhlasu podle § 16b odst. 1 nemusí být před vydáním rozhodnutí ve věci samé dána možnost vyjádřit se k podkladům rozhodnutí.

(5) Je-li žádost o vydání souhlasu podle § 16b odst. 1 podána opožděně, obecní úřad obce s rozšířenou působností řízení o této žádosti zastaví.

(6) Je-li podáno odvolání proti rozhodnutí obecního úřadu obce s rozšířenou působností o žádosti o vydání souhlasu podle § 16b odst. 1, předá obecní úřad obce s rozšířenou působností spis se svým stanoviskem odvolacímu správnímu orgánu do 10 dnů od dne doručení odvolání, pokud podanému odvolání plně nevyhoví. Odvolací správní orgán rozhodne o odvolání proti rozhodnutí do 15 dnů od předložení spisu.

ČÁST DVANÁCTÁ

PŘECHODNÁ A ZÁVĚREČNÁ USTANOVENÍ

§ 65

Přechodná ustanovení

(1) Evidence a spisová dokumentace týkající se sociálně-právní ochrany vedená o dítěti před účinností zákona se považuje za evidenci a spisovou dokumentaci podle tohoto zákona. Okresní úřady a obce jsou povinny nejpozději do 9 kalendářních měsíců ode dne účinnosti tohoto zákona evidenci a spisovou dokumentaci týkající se sociálně-právní ochrany doplnit a přizpůsobit

požadavkům tohoto zákona.

(2) Právnícké a fyzické osoby, které ke dni účinnosti tohoto zákona poskytují sociálně-právní ochranu na základě dosavadních předpisů a v rozsahu odpovídajícím tomuto zákonu, jsou povinny do 3 měsíců ode dne účinnosti tohoto zákona požádat ministerstvo, a jde-li o případ uvedený v § 49 odst. 1 větě druhé, okresní úřad o vydání rozhodnutí o pověření k výkonu sociálně-právní ochrany. Do právní moci rozhodnutí o pověření, nejdéle však po dobu 12 měsíců ode dne účinnosti tohoto zákona, se právnícké a fyzické osoby uvedené ve větě první považují za osoby mající pověření k výkonu sociálně-právní ochrany.

(3) Pokud osoby uvedené v odstavci 2 vykonávají ke dni účinnosti tohoto zákona sociálně-právní ochranu v jiném rozsahu, než připouští tento zákon, jsou povinny ukončit tuto činnost do 6 kalendářních měsíců ode dne účinnosti tohoto zákona.

(4) Práva a závazky, které mělo ke dni účinnosti tohoto zákona Ústředí pro mezinárodněprávní ochranu mládeže, přecházejí na Úřad. Práva a povinnosti z pracovněprávních vztahů zaměstnanců Ústředí pro mezinárodněprávní ochranu mládeže přecházejí na Úřad.

(5) Lhůta pro návštěvu dítěte svěřeného do výchovy jiné fyzické osoby (§ 19 odst. 5), dítěte umístěného v zařízení, v němž se vykonává ústavní nebo ochranná výchova (§ 29 odst. 2), a dítěte, které je ve výkonu vazby nebo výkonu trestu odnětí svobody (§ 34), počíná u dítěte svěřeného do péče nebo umístěného do zařízení přede dnem účinnosti tohoto zákona běžet ode dne účinnosti tohoto zákona.

(6) Pro dočasný pobyt dětí u rodičů nebo jiných fyzických osob (§ 30), který začal se souhlasem orgánu sociálně-právní ochrany probíhat přede dnem účinnosti tohoto zákona, platí délka tohoto pobytu nejvýše 14 kalendářních dnů ode dne účinnosti tohoto zákona; tato doba může být prodloužena jen na základě písemného souhlasu orgánu sociálně-právní ochrany dětí.

(7) Komise péče o rodinu a děti zřízené podle dosavadních právních předpisů se považují ode dne účinnosti tohoto zákona za komise pro sociálně-právní ochranu dětí (§ 38).

(8) Zařízení pro výkon pěstounské péče zřízená přede dnem účinnosti tohoto zákona se považují za zařízení pro výkon pěstounské péče podle tohoto zákona ode dne uzavření dohody podle tohoto zákona; do dne uzavření dohody podle tohoto zákona, nejdéle však po dobu 12 měsíců ode dne účinnosti tohoto zákona, platí pro výkon pěstounské péče v zařízení zvláštní právní předpisy platné přede dnem účinnosti tohoto zákona.

(9) Při zprostředkování osvojení nebo pěstounské péče podle § 20 až 27 se postupuje podle tohoto zákona, i když žádost o zprostředkování byla podána před jeho účinností. O těchto žádostech o zprostředkování osvojení rozhodne ministerstvo podle § 22 odst. 5 do 3 kalendářních měsíců ode dne účinnosti tohoto zákona.

§ 66

Zrušují se:

1. Zákon č. 50/1973 Sb., o pěstounské péči.
2. Zákon č. 58/1984 Sb., kterým se mění zákon o pěstounské péči.
3. Zákon č. 118/1992 Sb., kterým se mění a doplňuje zákon č. 50/1973 Sb., o pěstounské péči, ve znění zákona č. 58/1984 Sb.
4. Část čtvrtá zákona č. 169/1999 Sb., o výkonu trestu odnětí svobody a o změně některých souvisejících zákonů.

Tento zákon nabývá účinnosti dnem 1. dubna 2000.

Přechodná ustanovení zavedena zákonem č. 272/2001 Sb. Čl. II

1. O žádostech o zařazení žadatele do evidence žadatelů postoupených okresním úřadem Ministerstvu práce a sociálních věcí, o nichž nebylo pravomocně rozhodnuto do 31. prosince 2001, rozhodne Ministerstvo práce a sociálních věcí podle předpisů platných před 1. lednem 2002. Ode dne rozhodnutí o zařazení žadatele do evidence žadatelů je žadatel zařazen do evidence žadatelů vedené Ministerstvem práce a sociálních věcí.
2. Doba, po kterou byl žadatel o zprostředkování osvojení nebo pěstounské péče v evidenci žadatelů Ministerstva práce a sociálních věcí před 1. lednem 2002, se započítává do doby, po jejímž uplynutí postoupí Ministerstvo práce a sociálních věcí kopii údajů z této evidence Úřadu pro mezinárodněprávní ochranu dětí. Věta první platí obdobně pro evidenci dětí vedenou Ministerstvem práce a sociálních věcí pro účely zprostředkování osvojení nebo pěstounské péče.
3. O žádostech o povolení k výkonu sociálně-právní ochrany dětí fyzickými nebo právníckými osobami, o nichž nebylo před 1. lednem 2002 pravomocně rozhodnuto, rozhodne Ministerstvo práce a sociálních věcí podle předpisů platných před 1. lednem 2002. Opis rozhodnutí o pověření k výkonu sociálně-právní ochrany dětí, včetně opisu žádosti a dokladů předložených k takovému rozhodnutí, zašle Ministerstvo práce a sociálních věcí krajskému úřadu příslušnému podle místa trvalého pobytu, žádala-li o vydání uvedeného pověření fyzická osoba, nebo místa sídla, žádala-li o vydání uvedeného pověření právnická osoba. Opis rozhodnutí žádosti a dokladů zašle Ministerstvo práce a sociálních věcí krajskému úřadu do 8 dnů ode dne právní moci uvedeného rozhodnutí.

Přechodné ustanovení zavedeno zákonem č. 518/2002 Sb. Čl. II

Bylo-li pověření k výkonu sociálně-právní ochrany vydáno Ministerstvem práce a sociálních věcí před 1. lednem 2002, je příslušný ke kontrole výkonu sociálně-právní ochrany poskytované podle tohoto pověření, k udělování pokut a k odnětí pověření krajský úřad příslušný podle místa trvalého pobytu nebo sídla pověřené osoby.

Přechodné ustanovení zavedeno zákonem č. 315/2004 Sb. Čl. IV

Zřizovatel zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc, který má ke dni účinnosti tohoto zákona v zařízení umístěno dítě, je povinen bez zbytečného odkladu splnit oznamovací povinnost podle čl. III bodu 1 a do konce kalendářního měsíce následujícího po měsíci, v němž nabyl účinnosti tento zákon, zavést evidenci dětí podle čl. III bodu 4.

Přechodná ustanovení zavedena zákonem č. 134/2006 Sb. Čl. II

1. Pověřená osoba, které bylo přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona vydáno pověření k výkonu sociálně-právní ochrany dětí krajským úřadem, je povinna krajskému úřadu, který pověření vydal, nejpozději do 1 roku ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona

- a) prokázat splnění požadavku odborné způsobilosti osob, které sociálně-právní ochranu dětí vykonávají,
- b) oznámit místo výkonu činnosti nebo název a sídlo všech zařízení, v nichž je sociálně-právní ochrana dětí vykonávána, jde-li o pověřenou osobu, které bylo uděleno pověření ke zřízení zařízení sociálně-právní ochrany dětí,
- c) prokázat další skutečnosti podmiňující vykonávání sociálně-právní ochrany dětí podle tohoto

zákona, pokud si jejich prokázání vyžádá orgán sociálně-právní ochrany dětí příslušný k vydávání pověření.

2. Krajský úřad je povinen nejpozději do 6 měsíců ode dne splnění povinností podle bodu 1 posoudit, zda jsou splněny podmínky pro výkon sociálně-právní ochrany dětí pověřenou osobou stanovené tímto zákonem, a v případě osoby, které bylo vydáno pověření ke zřízení a provozování zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc, vydat rozhodnutí, v němž bude uveden název a sídlo všech zařízení, v nichž je sociálně-právní ochrana vykonávána a která z těchto zařízení splňují, popřípadě nesplňují podmínky pro výkon sociálně-právní ochrany dětí. Jestliže pověřená osoba nesplní povinnosti uložené podle bodu 1, je krajský úřad povinen o pověření znovu rozhodnout.

3. Řízení o žádostech o vydání pověření k výkonu sociálně-právní ochrany dětí, o nichž nebylo přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona pravomocně rozhodnuto, se dokončí podle tohoto zákona.

4. Pověřená osoba, které bylo přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona vydáno pověření k výkonu sociálně-právní ochrany dětí ministerstvem, plní povinnosti uvedené v bodu 1 vůči krajskému úřadu, který je místně příslušný podle tohoto zákona; tento krajský úřad je povinen rozhodnout podle bodu 2.

5. Body 1 až 4 platí obdobně pro pověření k výkonu sociálně-právní ochrany dětí pověřenými osobami, o nichž rozhoduje komise pro sociálně-právní ochranu dětí.

6. Povinnost úhrady příspěvku na úhradu potřeb dítěte v zařízeních pro děti vyžadující okamžitou pomoc vzniká dnem nabytí účinnosti tohoto zákona.

7. Obec nebo kraj, pokud zřídily zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona, jsou povinny nejpozději do 6 měsíců ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona splnit povinnosti, které pro ně pro provoz těchto zařízení vyplývají z článku I tohoto zákona.

8. Je-li v zařízeních pro výkon péstounské péče zřízených přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona počet dětí vyšší, než připouští čl. I bod 84, může být péstounská péče vykonávána i nadále s tím, že ke změně počtu dětí může dojít, jen je-li to v souladu s čl. I bodem 84.

9. O žádostech o zařazení do evidence žadatelů o osvojení nebo péstounské péči, o nichž nebylo pravomocně rozhodnuto přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona, rozhodne příslušný krajský úřad podle předpisů platných přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona. Bude-li žadateli v rozhodnutí o zařazení do evidence žadatelů uložena povinnost zúčastnit se přípravy k přijetí dítěte do rodiny, je povinností krajského úřadu přípravu žadatele zajistit.

10. Přípravu fyzických osob vhodných stát se osvojiteli nebo péstouny k přijetí dítěte do rodiny, která nebyla ukončena přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona, dokončí obecní úřad obce s rozšířenou působností.

11. Lhůta pro návštěvu rodiče, jehož dítě bylo po nařízení ústavní výchovy přijato do ústavního zařízení nebo do zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona, začíná běžet ode dne účinnosti tohoto zákona.

Přechodná ustanovení zavedena zákonem č. 176/2007 Sb. Čl. II

1. Řízení o příspěvku na úhradu pobytu a péče poskytované v zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc, která nebyla pravomocně skončena přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona, se dokončí podle právních předpisů ve znění účinném do dne nabytí účinnosti tohoto zákona.

2. Výše příspěvku na úhradu pobytu a péče poskytované v zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc za období do dne nabytí účinnosti tohoto zákona se posuzuje podle právních předpisů ve znění účinném do dne nabytí účinnosti tohoto zákona.

3. Výše příspěvku na úhradu pobytu a péče poskytované v zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc, který náležel ke dni účinnosti tohoto zákona, se stanoví podle čl. I bodu 3 poprvé za kalendářní měsíc, ve kterém tento zákon nabyl účinnosti.

4. Výše státního příspěvku za pobyt a péči poskytovanou nezletilému dítěti v zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc, který náležel za období do dne nabytí účinnosti tohoto zákona, se posuzuje podle právních předpisů ve znění účinném do dne nabytí účinnosti tohoto zákona.

Přechodné ustanovení zavedeno zákonem č. 414/2008 Sb. Čl. IV

Pohledávky, které vznikly do 31. prosince 2008 na základě návrhů podaných úřady městských částí hlavního města Prahy podle zákona č. 359/1999 Sb., ve znění účinném do dne nabytí účinnosti tohoto zákona, jsou počínaje dnem 1. ledna 2009 pohledávkami státu, se kterými je příslušný hospodařit Úřad práce hlavního města Prahy.

Přechodné ustanovení zavedeno zákonem č. 420/2011 Sb. Čl. XIX

Řízení o žádostech právnických osob o vydání pověření k výkonu sociálně-právní ochrany dětí zahájená a pravomocně neskončená přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona se dokončí podle dosavadních právních předpisů.

Přechodná ustanovení zavedena zákonem č. 401/2012 Sb. Čl. II

Přechodná ustanovení

1. Řízení o zprostředkování osvojení nebo pěstounské péče podle zákona č. 359/1999 Sb., ve znění účinném do dne nabytí účinnosti tohoto zákona, vedené Ministerstvem práce a sociálních věcí se zastavuje. Ministerstvo práce a sociálních věcí předá spisovou dokumentaci krajskému úřadu příslušnému podle místa trvalého pobytu žadatele nejpozději do jednoho měsíce ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona. Doba, po kterou bylo dítě vedeno v evidenci dětí, a doba, po kterou byl žadatel veden v evidenci žadatelů vedené Ministerstvem práce a sociálních věcí, se započítává do doby vedení evidence krajským úřadem po dni nabytí účinnosti tohoto zákona.

2. Pokud je v zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc umístěn větší počet dětí nebo zde děti pobývají delší dobu, než je stanoveno v § 42 odst. 3 až 5 zákona č. 359/1999 Sb., ve znění účinném ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona, je zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc povinno učinit opatření, aby nejpozději do 31. prosince 2013 nepřesáhl počet dětí v takovém zařízení počet dětí stanovený v § 42 odst. 3 a 4 zákona č. 359/1999 Sb., ve znění účinném ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona, a aby doba pobytu dětí v takovém zařízení nepřesáhla délku pobytu stanovenou v § 42 odst. 5 zákona č. 359/1999 Sb., ve znění účinném ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona. V případě, že ani v uvedeném termínu nedojde v zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc ke snížení počtu dětí a k úpravě délky pobytu dětí tak, aby odpovídaly § 42 odst. 3 až 5 zákona č. 359/1999 Sb., ve znění účinném ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona, je příslušný orgán sociálně-právní ochrany povinen podat soudu nejpozději do 5 měsíců od uplynutí lhůty stanovené do 31. prosince 2013 návrh na změnu výchovných opatření, popřípadě učinit jiná vhodná opatření na snížení počtu dětí a k úpravě délky pobytu dětí v tomto zařízení.

3. Nárok na státní příspěvek pro zřizovatele zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc ve výši stanovené podle zákona č. 359/1999 Sb., ve znění účinném do dne nabytí účinnosti tohoto zákona, zaniká dnem nabytí účinnosti tohoto zákona. Státní příspěvek pro zřizovatele zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc, na který vznikl nárok přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona a náležel podle zákona č. 359/1999 Sb., ve znění účinném do dne nabytí účinnosti tohoto zákona, a nebyl do dne účinnosti tohoto zákona vyplacen, se doplatí ve výši, v jaké náležel do dne nabytí účinnosti

tohoto zákona.

4. Rozsah práv a povinností osoby pečující nebo osoby v evidenci podle § 47b zákona č. 359/1999 Sb., ve znění účinném ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona, které bylo svěřeno dítě do náhradní rodinné péče přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona, je příslušný obecní úřad obce s rozšířenou působností povinen upravit správním rozhodnutím nebo namísto správního rozhodnutí uzavřít dohodu o výkonu pěstounské péče nejpozději do 30. června 2013. Tato povinnost se nevztahuje na osoby pečující, které uzavřely do dne nabytí účinnosti tohoto zákona dohodu o výkonu pěstounské péče v zařízení pro výkon pěstounské péče, pokud tato dohoda zůstává i nadále v platnosti podle bodu 5.

5. Písemné dohody o výkonu pěstounské péče v zařízení mezi pěstounem a zřizovatelem zařízení pro výkon pěstounské péče, uzavřené podle zákona č. 359/1999 Sb., ve znění účinném do dne nabytí účinnosti tohoto zákona, zůstávají v platnosti i po dni nabytí účinnosti tohoto zákona. Práva a povinnosti pěstouna a zřizovatele zařízení, které vyplývají z těchto dohod, se vztahují pouze k dětem, které byly svěřeny do pěstounské péče, osobě, která má zájem stát se pěstounem, nebo poručnické péče přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona. Platnost dohody o výkonu pěstounské péče v zařízení skončí nejpozději dnem ukončení uvedené péče u posledního dítěte, které bylo do takové péče svěřeno přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona. Fyzická nebo právnická osoba, kterým bylo přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona vydáno pověření ke zřizování a provozování zařízení pro výkon pěstounské péče, mohou na základě tohoto pověření vykonávat práva a povinnosti zřizovatele zařízení pro výkon pěstounské péče podle dohod o výkonu pěstounské péče v zařízení uzavřených přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona. Tyto pověřené osoby mohou ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona požádat krajský úřad o vydání pověření k uzavírání dohod o výkonu pěstounské péče. Na základě dohody pěstouna a zřizovatele zařízení pro výkon pěstounské péče může být dohoda o výkonu pěstounské péče v zařízení pro výkon pěstounské péče změněna na dohodu o výkonu pěstounské péče. Odměnu pěstouna, která pěstounovi náleží na základě dohody o výkonu pěstounské péče v zařízení pro výkon pěstounské péče uzavřené do dne nabytí účinnosti tohoto zákona, je zřizovatel zařízení povinen vyplatit pěstounovi naposledy za kalendářní měsíc předcházející dni nabytí účinnosti tohoto zákona.

6. Osoby, které přímo poskytovaly sociálně-právní ochranu dětem přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona, jsou povinny splnit podmínky uvedené v § 49a odst. 2 zákona č. 359/1999 Sb., ve znění účinném ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona, do 2 let ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona.

7. Řízení o žádostech o vydání pověření ke zřízení a provozování zařízení sociálně-právní ochrany, o nichž nebylo přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona pravomocně rozhodnuto, dokončí krajský úřad podle zákona č. 359/1999 Sb., ve znění účinném ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona.

8. Právnické nebo fyzické osoby, kterým bylo přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona krajským úřadem vydáno pověření výkonu sociálně-právní ochrany dětí, jsou povinny krajskému úřadu, který pověření vydal, nejpozději do 2 měsíců ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona oznámit všechna místa výkonu činnosti, ke kterým jim bylo vydáno pověření. Tyto osoby jsou povinny krajskému úřadu, v jehož obvodu mají sídla zařízení sociálně-právní ochrany, nejpozději do 2 měsíců ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona oznámit název a adresu sídla všech zařízení, v nichž je sociálně-právní ochrana dětí vykonávána v obvodu tohoto krajského úřadu.

9. Krajský úřad, v jehož obvodu je zařízení sociálně-právní ochrany provozované právnickou nebo fyzickou osobou, které bylo přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona krajským úřadem vydáno pověření výkonu sociálně-právní ochrany dětí, je povinen nejpozději do 6 měsíců ode dne splnění povinnosti pověřenou osobou podle bodu 8 posoudit, zda jsou v zařízení sociálně-právní ochrany splněny podmínky pro výkon sociálně-právní ochrany dětí. Tento krajský úřad je povinen vydat závazné stanovisko, ve kterém bude uveden název a adresa sídla všech zařízení, která splňují

podmínky pro provozování těchto zařízení, popřípadě název a adresa sídla zařízení, která podmínky pro výkon sociálně-právní ochrany dětí nesplňují; závazné stanovisko přitom bezodkladně zašle krajskému úřadu, který pověření vydal.

10. Krajský úřad, který pověření vydal, je povinen nejpozději do 6 měsíců ode dne doručení závazného stanoviska, nejdéle však do 8 měsíců ode dne splnění povinnosti právnickou nebo fyzickou osobou podle bodu 8 vydat rozhodnutí, ve kterém budou uvedena zařízení, v kterých může být sociálně-právní ochrana dětí vykonávána, popřípadě zařízení, která podmínky pro výkon sociálně-právní ochrany dětí nesplňují.

11. Kraj nebo obec, které ke dni nabytí účinnosti tohoto zákona byly provozovateli zařízení sociálně-právní ochrany, jsou povinny nejpozději do 2 měsíců ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona požádat krajský úřad, v jehož obvodu se nachází adresa sídla zařízení, o vydání pověření k provozování zařízení sociálně-právní ochrany a doložit splnění podmínek pro vydání pověření podle § 49 odst. 2 zákona č. 359/1999 Sb., ve znění účinném ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona. Do nabytí právní moci rozhodnutí krajského úřadu o žádosti o vydání pověření k výkonu sociálně-právní ochrany dětí může kraj nebo obec provozovat zařízení sociálně-právní ochrany bez pověření, pokud jsou v zařízení splněny podmínky pro poskytování sociálně-právní ochrany stanovené v § 49 odst. 2 písm. b) až f), odst. 8 a 9 a § 49a zákona č. 359/1999 Sb., ve znění účinném ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona.

12. Standardy kvality jsou orgány sociálně-právní ochrany, právnická nebo fyzická osoba, které bylo přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona krajským úřadem vydáno pověření k výkonu sociálně-právní ochrany dětí podle § 48 odst. 2 písm. d) až f), a zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc povinny vypracovat do 31. prosince 2014. Nejpozději od tohoto data jsou povinny se jimi při výkonu své činnosti řídit.

13. Řízení o uložení výchovných opatření, která nebyla pravomocně skončena přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona, dokončí příslušný obecní úřad podle právních předpisů ve znění účinném do dne nabytí účinnosti tohoto zákona. Bylo-li o uložení výchovného opatření pravomocně rozhodnuto obecním úřadem přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona, je příslušný k dohledu nad dodržováním výchovného opatření a k ukládání sankcí za ztěžování nebo maření výkonu rozhodnutí o uložení výchovného opatření, nebo ke zrušení uloženého výchovného opatření obecní úřad obce s rozšířenou působností podle místa trvalého pobytu dítěte.

Přechodná ustanovení zavedena zákonem č. 306/2013 Sb. Čl. VI

1. Osoba, které byla vydána karta sociálních systémů a které je dávka vyplácena způsobem podle § 47t odst. 4 zákona č. 359/1999 Sb., ve znění účinném do dne nabytí účinnosti tohoto zákona, bude písemně vyzvána krajskou pobočkou Úřadu práce České republiky nejpozději do 1 kalendářního měsíce ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona, aby osobně nebo písemně sdělila způsob výplaty dávky v návaznosti na zrušení karty sociálních systémů.

2. Krajská pobočka Úřadu práce České republiky je povinna provést změnu způsobu výplaty dávky nejpozději do 2 měsíců ode dne sdělení podle bodu 1. Lhůta uvedená v § 47t odst. 4 věť poslední zákona č. 359/1999 Sb. zde neplatí.

3. Pokud osoba nesdělí krajské pobočce Úřadu práce České republiky způsob výplaty dávky podle bodu 1 do 3 kalendářních měsíců ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona, bude dávka ode dne určeného krajskou pobočkou Úřadu práce České republiky, nejpozději však od šestého kalendářního měsíce následujícího po dni nabytí účinnosti tohoto zákona, vyplácena na účet naposledy sdělený Úřadu práce České republiky příjemcem dávky, a nebude-li takový účet, bude vyplácena poštovním poukazem.

Přechodná ustanovení zavedena zákonem č. 303/2013 Sb. Čl. XXXV

1. Řízení o žádostech o svěřeni dítěte do péče budoucích osvojitelů a řízení o žádostech o svěřeni dítěte do péče fyzické osoby, která má zájem stát se pěstounem, které bylo zahájeno přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona, se dokončí podle zákona č. 359/1999 Sb., ve znění účinném přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona.
2. Je-li dítě svěřeno pravomocným rozhodnutím orgánu sociálně-právní ochrany dětí do péče osoby, která má zájem stát se pěstounem a splňuje stanovené podmínky přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona, řídí se právní poměry tohoto vztahu podle právních předpisů účinných přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona.

Přechodná ustanovení zavedena zákonem č. 363/2021 Sb. Čl. II

1. Písemné dohody uzavřené podle § 42 odst. 8 zákona č. 359/1999 Sb., ve znění účinném přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona, zůstávají v platnosti i ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona.
2. Pravidla upravující nejvyšší počet dětí umístěných v zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc, která byla zřízena přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona, se posuzují podle § 42 odst. 3 zákona č. 359/1999 Sb., ve znění účinném přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona.
3. Zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc, která byla zřízena přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona, lze provozovat v budově zdravotnického nebo školského ústavního zařízení nebo v jednom areálu společně s takovým ústavním zařízením.
4. Řízení o příspěvku na úhradu pobytu a péče poskytovaných v zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc podle § 42b až 42f zákona č. 359/1999 Sb., ve znění účinném přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona, zahájená a pravomocně neskončená přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona se dokončí podle dosavadních právních předpisů.
5. Nárok na státní příspěvek pro zřizovatele zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc, který vznikl přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona, se řídí dosavadními právními předpisy.
6. Zánik nároku na dávku pěstounské péče podle § 47h zákona č. 359/1999 Sb., ve znění účinném přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona, který nastal přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona, se řídí dosavadními právními předpisy.
7. Řízení o dávkách pěstounské péče podle § 47f odst. 2, § 47h a § 47i odst. 1 zákona č. 359/1999 Sb., ve znění účinném přede dnem 1. ledna 2022, zahájená a pravomocně neskončená přede dnem 1. ledna 2022 se dokončí podle právních předpisů účinných přede dnem 1. ledna 2022.
9. Nárok na dávky pěstounské péče podle § 47f odst. 2, § 47h a § 47i odst. 1 zákona č. 359/1999 Sb., ve znění účinném přede dnem 1. ledna 2022, který vznikl přede dnem 1. ledna 2022 a o němž nebylo zahájeno řízení o dávkách pěstounské péče přede dnem 1. ledna 2022, se na žádost oprávněné osoby posoudí a přiznané dávky se vyplatí i po 1. lednu 2022 podle zákona č. 359/1999 Sb., ve znění účinném přede dnem 1. ledna 2022.
11. Nároky, práva a povinnosti vyplývající z právní úpravy dávek pěstounské péče v tom rozsahu, v jakém se tímto zákonem zrušují, se posoudí a řízení o nich se provede podle právních předpisů účinných v době, v nichž vznikly.
12. Výkon práv a povinností ze služebního poměru státních zaměstnanců zařazených k výkonu státní služby nebo zaměstnanců zařazených k výkonu práce v Úřadu práce České republiky - krajské pobočce nebo v pobočce pro hlavní město Prahu, kteří přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona plnili úkoly v oblasti inspekce poskytování sociálně-právní ochrany dětí, přechází ode dne nabytí účinnosti tohoto

zákona na Ministerstvo práce a sociálních věcí.

13. Inspekce poskytování sociálně-právní ochrany dětí zahájené a neskončené přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona Úřadem práce České republiky - krajskými pobočkami a pobočkou pro hlavní město Prahu, dokončí ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona Ministerstvo práce a sociálních věcí.

14. Úřad práce České republiky - krajské pobočky a pobočka pro hlavní město Prahu předají do 5 pracovních dnů ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona Ministerstvu práce a sociálních věcí spisy a dokumenty související s výkonem inspekce sociálně-právní ochrany dětí.

15. Řízení o žádostech o vydání pověření k výkonu sociálně-právní ochrany dětí, pokud fyzická nebo právnická osoba žádá pouze o pověření ke zřízení a provozování zařízení sociálně-právní ochrany, se dokončí podle zákona č. 359/1999 Sb., ve znění účinném přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona.

16. Ten, komu bylo přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona krajským úřadem vydáno pověření ke zřízení a provozování zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc, je povinen podat ke krajskému úřadu, který pověření vydal, žádost o změnu pověření, a to nejpozději do 2 měsíců ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona. V žádosti o změnu pověření uvede nejvýše přípustnou kapacitu všech zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc provozovaných pověřenou osobou, na kterou žádá vydat rozhodnutí o změně pověření. Jestliže pověřená osoba nepodá tuto žádost do 2 měsíců ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona, krajský úřad, který pověření vydal, z moci úřední zahájí řízení o změně pověření z důvodu stanovení nejvýše přípustné kapacity zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc, ve kterých je pověřenou osobou vykonávána sociálně-právní ochrana.

17. Pověření k výkonu sociálně-právní ochrany dětí vydaná komisí pro sociálně právní ochranu dětí podle zákona č. 359/1999 Sb., ve znění účinném přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona, zůstávají v platnosti i ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona.

18. Ke kontrole výkonu sociálně-právní ochrany dětí poskytované na základě pověření k výkonu sociálně-právní ochrany dětí podle zákona č. 359/1999 Sb., ve znění účinném přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona, k odnětí pověření a ke změně pověření je příslušný krajský úřad, který vydal pověření, nebo krajský úřad, v jehož obvodu se nachází objekt nebo prostory zařízení sociálně-právní ochrany provozovaného pověřenou osobou.

19. Komise pro sociálně-právní ochranu dětí předá do 1 měsíce ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona krajskému úřadu příslušnému podle místa trvalého pobytu nebo sídla pověřené osoby spisovou dokumentaci týkající se jí vydaného pověření k výkonu sociálně-právní ochrany dětí podle zákona č. 359/1999 Sb., ve znění účinném přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona.

20. V zařízeních uvedených v § 42 lze poskytovat pobytové služby dětem do dovršení 3 let nejdéle do 31. prosince 2023.

Klaus v. r. Havel v. r. Zeman v. r.

Poznámky pod čarou

1) Čl. 1 sdělení č. 104/1991 Sb., o Úmluvě o právech dítěte. § 8 zákona č. 40/1964 Sb., občanský zákoník, ve znění zákona č. 509/1991 Sb.

1a) Zákon č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, ve znění zákona č. 140/2001 Sb.

2) § 87 zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů.

2a) Zákon č. 221/2003 Sb., o dočasné ochraně cizinců.

2a) § 53 odst. 5 zákona č. 218/2002 Sb., o službě státních zaměstnanců ve správních úřadech a o odměňování těchto zaměstnanců a ostatních zaměstnanců ve správních úřadech (služební zákon).

4) § 86 zákona č. 140/1961 Sb., trestní zákon, ve znění zákona č. 175/1990 Sb.

6) § 168 trestního zákona.

7) Například § 178 zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů, § 2 a 43 zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů.

8) Například § 46 zákona č. 202/1990 Sb., o loteriích a jiných podobných hrách, ve znění zákona č. 149/1998 Sb.

9) Například zákon č. 117/1995 Sb., o státní sociální podpoře, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 482/1991 Sb., o sociální potřebnosti, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 100/1988 Sb., o sociálním zabezpečení, ve znění pozdějších předpisů.

9b) § 115 občanského zákoníku.

11) § 44, 46 a § 68 odst. 1 a 3 zákona o rodině.

12) § 178 občanského soudního řádu.

12a) § 272 až 273a občanského soudního řádu, ve znění pozdějších předpisů.

13) § 924 občanského zákoníku.

14) Například § 37, 37b a 79 zákona o rodině, § 45 zákona č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád), ve znění pozdějších předpisů, § 16 zákona č. 71/1967 Sb., o správním řízení (správní řád).

15) § 929 občanského zákoníku.

23) § 10 zákona č. 269/1994 Sb., o Rejstříku trestů.

23a) § 2 odst. 1 písm. a) zákona č. 301/2000 Sb., o matrikách, jménu a příjmení a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

24) § 272 až 273a občanského soudního řádu.

28) Zákon č. 372/2011 Sb., o zdravotních službách a podmínkách jejich poskytování (zákon o zdravotních službách).

28a) Zákon č. 269/1994 Sb., o Rejstříku trestů, ve znění pozdějších předpisů.

29) Zákon č. 218/2003 Sb., o odpovědnosti mládeže za protiprávní činy a o soudnictví ve věcech mládeže a o změně některých zákonů (zákon o soudnictví ve věcech mládeže).

32) § 5 zákona č. 169/1999 Sb., o výkonu trestu odnětí svobody a o změně souvisejících zákonů. § 15 zákona č. 293/1993 Sb., o výkonu vazby.

33) § 61 odst. 6, § 67 odst. 2 a 4 a § 68 zákona č. 169/1999 Sb.

34a) Článek 19 odst. 3 směrnice Rady 2003/9/ES ze dne 27. ledna 2003, kterou

se stanoví minimální normy pro přijímání žadatelů o azyl.

34b) § 27 zákona č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů a o změně některých zákonů, ve znění zákona č. 177/2001 Sb.

35) § 12 odst. 5 vyhlášky č. 64/1981 Sb., o školských zařízeních pro výkon ústavní výchovy a ochranné výchovy.

37) § 46 zákona o rodině.

38) § 106 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů.

39) § 124 zákona č. 65/1965 Sb., zákoník práce, ve znění pozdějších předpisů.

39b) § 75 odst. 4 občanského soudního řádu, ve znění pozdějších předpisů.

39d) § 18 zákona č. 117/1995 Sb., o státní sociální podpoře, ve znění pozdějších předpisů.

39e) § 32 zákona č. 117/1995 Sb., ve znění pozdějších předpisů.

39f) Zákon č. 110/2006 Sb., o životním a existenčním minimu.

39g) Zákon č. 111/2006 Sb., o pomoci v hmotné nouzi.

39h) § 52 zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění.

45) Například zákon č. 248/1995 Sb., o obecně prospěšných společnostech a o změně a doplnění některých zákonů, zákon č. 308/1991 Sb., o svobodě náboženské víry a postavení církví a náboženských společností, zákon č. 83/1990 Sb., o sdružování občanů, ve znění pozdějších předpisů.

45a) Zákon č. 18/2004 Sb., o uznávání odborné kvalifikace a jiné způsobilosti státních příslušníků členských států Evropské unie a o změně některých zákonů (zákon o uznávání odborné kvalifikace), ve znění pozdějších předpisů.

45b) Zákon č. 312/2002 Sb., o úřednících územních samosprávných celků a o změně některých zákonů, ve znění zákona č. 46/2004 Sb.

45c) Zákon č. 198/2002 Sb., o dobrovolnické službě a o změně některých zákonů (zákon o dobrovolnické službě), ve znění zákona č. 436/2004 Sb.

45d) Čl. 11 nařízení Rady (EHS) č. 1612/68 ze dne 15. října 1968 o volném pohybu pracovníků uvnitř Společenství.

46) Například § 38 zákona č. 20/1966 Sb., § 23 a následující zákona č. 76/1978 Sb., o školských zařízeních, ve znění pozdějších předpisů, § 73 zákona č. 100/1988 Sb., ve znění pozdějších předpisů, a vyhláška č. 182/1991 Sb., ve znění pozdějších předpisů.

47a) § 121 až 124 zákona č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti.

47b) Zákon č. 365/2000 Sb., o informačních systémech veřejné správy a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

48) § 8 trestního řádu.

49) § 12 odst. 2 občanského zákoníku.

49a) § 55 odst. 2 zákona č. 20/1966 Sb., ve znění pozdějších předpisů.

50) § 15 odst. 9 zákona č. 48/1997 Sb., o veřejném zdravotním pojištění a o změně a doplnění některých souvisejících zákonů.

50a) Zákon č. 634/2004 Sb., o správních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů.

50b) Zákon č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění pozdějších předpisů.

50c) Zákon č. 101/2000 Sb., ve znění pozdějších předpisů.

51) § 37b zákona o rodině.

54) § 71 odst. 1 a 3 správního řádu.

55) Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 883/2004 ze dne 29. dubna 2004 o koordinaci systémů sociálního zabezpečení. Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 987/2009 ze dne 16. září 2009, kterým se stanoví prováděcí pravidla k nařízení (ES) č. 883/2004 o koordinaci systémů sociálního zabezpečení. Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 492/2011 ze dne 5. dubna 2011 o volném pohybu pracovníků uvnitř Unie. Nařízení Rady (ES) č. 4/2009 ze dne 18. prosince 2008 o příslušnosti, rozhodném právu, uznávání a výkonu rozhodnutí a o spolupráci ve věcech vyživovacích povinností.

57) Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 492/2011 ze dne 5. dubna 2011 o volném pohybu pracovníků uvnitř Unie.

59) § 33 až 34 zákona č. 120/2001 Sb., o soudních exekutorech a exekuční činnosti (exekuční řád), a o změně dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

60) Zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů. Zákon č. 187/2006 Sb., o nemocenském pojištění, ve znění pozdějších předpisů. Zákon č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, ve znění pozdějších předpisů. Zákon č. 266/2006 Sb., o úrazovém pojištění zaměstnanců, ve znění pozdějších předpisů. Zákon č. 589/1992 Sb., o pojistném na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti, ve znění pozdějších předpisů. Zákon č. 592/1992 Sb., o pojistném na všeobecné zdravotní pojištění, ve znění pozdějších předpisů.

61) Zákon č. 133/2000 Sb., o evidenci obyvatel a rodných číslech a o změně některých zákonů (zákon o evidenci obyvatel), ve znění pozdějších předpisů.

62) Zákon č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

63) Zákon č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů, (zákon o azylu), ve znění pozdějších předpisů.

64) Zákon č. 221/2003 Sb., o dočasné ochraně cizinců, ve znění pozdějších předpisů.

65) Zákon č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů.

66) § 4a zákona č. 73/2011 Sb., o Úřadu práce České republiky a o změně souvisejících zákonů, ve znění zákona č. 366/2011 Sb.

- 69) § 6f zákona č. 365/2000 Sb., o informačních systémech veřejné správy a o změně některých dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů.
- 70) § 452 zákona č. 292/2013 Sb., o zvláštních řízeních soudních.
- 71) § 42k zákona č. 326/1999 Sb., ve znění pozdějších předpisů.
- 72) § 42m zákona č. 326/1999 Sb., ve znění pozdějších předpisů.
- 73) Nařízení Rady (ES) č. 2201/2003 ze dne 27. listopadu 2003 o soudní příslušnosti, uznávání a výkonu rozhodnutí ve věcech manželských a věcech rodičovské zodpovědnosti a o zrušení nařízení (ES) č. 1347/2000. Nařízení Rady (ES) č. 4/2009 ze dne 18. prosince 2008 o příslušnosti, rozhodném právu, uznávání a výkonu rozhodnutí a o spolupráci ve věcech vyživovacích povinností. Nařízení Rady (EU) č. 2019/1111 ze dne 25. června 2019 o příslušnosti, uznávání a výkonu rozhodnutí ve věcech manželských a ve věcech rodičovské zodpovědnosti a o mezinárodních únosech dětí.
- 74) Čl. 56 odst. 2 nařízení Rady (ES) č. 2201/2003 ze dne 27. listopadu 2003 o soudní příslušnosti, uznávání a výkonu rozhodnutí ve věcech manželských a věcech rodičovské zodpovědnosti a o zrušení nařízení (ES) č. 1347/2000. Čl. 82 odst. 5 nařízení Rady (EU) č. 2019/1111 ze dne 25. června 2019 o příslušnosti, uznávání a výkonu rozhodnutí ve věcech manželských a ve věcech rodičovské zodpovědnosti a o mezinárodních únosech dětí.
- 75) § 30 zákona č. 117/1995 Sb., ve znění pozdějších předpisů.
- 76) § 14 zákona č. 117/1995 Sb., o státní sociální podpoře, ve znění pozdějších předpisů.
- 77) Zákon č. 109/2002 Sb., o výkonu ústavní výchovy nebo ochranné výchovy ve školských zařízeních a o preventivně výchovné péči ve školských zařízeních a o změně dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů.
- 78) Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 492/2011 ze dne 5. dubna 2011 o volném pohybu pracovníků uvnitř Unie. Čl. 7 odst. 3 a čl. 24 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2004/38/ES ze dne 29. dubna 2004 o právu občanů Unie a jejich rodinných příslušníků svobodně se pohybovat a pobývat na území členských států, o změně nařízení (EHS) č. 1612/68 a o zrušení směrnic 64/221/EHS, 68/360/EHS, 72/194/EHS, 73/148/EHS, 75/34/EHS, 75/35/EHS, 90/364/EHS, 90/365/EHS a 93/96/EHS.
- 79) Zákon č. 326/1999 Sb., ve znění pozdějších předpisů.
- 80) Čl. 106 odst. 2 Smlouvy o fungování Evropské unie.